

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

E

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA**

Banja Luka, jun 2022. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA**

Član 1.

U Zakonu o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) u članu 6. stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana provjerava nadležni inspeksijski organ u roku od 45 dana od dana dostavljanja rješenja o registraciji privrednog društva.“

Član 2.

U članu 14. u stavu 4. riječi: „odnosno upravni odbor“ i riječi: „ili upravnog odbora“ brišu se.

Član 3.

U članu 37. u stavu 2. riječi: „60 dana“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci“, a riječi: „tri godine“ zamjenjuju se riječima: „deset godina“.

Član 4.

U članu 47. u stavu 1. riječi: „dok imaju to svojstvo“ zamjenjuju se riječima: „koja su nastala po osnovu tog svojstva“, a riječi: „tri godine“ zamjenjuju se riječima: „deset godina“.

U stavu 2. riječi: „tri godine“ zamjenjuju se riječima: „deset godina“.

Poslije stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, potraživanja akcionara otvorenih akcionarskih društava po osnovu dividende zastarijevaju u roku od deset godina od dana donošenja odluke skupštine akcionara o isplati dividende.“

Član 5.

U članu 107. poslije stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3, koji glase:

„(2) U slučaju da je novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću jednak ili veći od 5.000 KM, najmanje polovina tog iznosa uplaćuje se na privremeni račun do registracije društva, a ostatak se uplaćuje prema rokovima uplate novčanih uloga, koji su određeni u osnivačkom aktu, a najkasnije u roku od dvije godine od dana registracije.

(3) Ako više lica osnivaju društvo sa ograničenom odgovornošću, minimalni novčani dio za svakog osnivača ne može iznositi manje od 1 KM po osnivaču.“

Dosadašnji stav 2. postaje stav 4.

Član 6.

Član 109. mijenja se i glasi:

„Odredbе ovog zakona o otvorenom akcionarskom društvu koje se odnose na održavanje osnovnog kapitala, rezerve, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala, raspodjelu dobiti, pokriće gubitaka, raspolaganje imovinom velike vrijednosti i održavanje skupštine u slučaju gubitka shodno se primjenjuju i na društva sa ograničenom odgovornošću.“

Član 7.

Član 110. mijenja se i glasi:

„(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću stiče udio u osnovnom kapitalu društva srazmjerno vrijednosti uloga.

(2) Član društva sa ograničenom odgovornošću može imati jedan udio u društvu.

(3) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udjela, ti udjeli se spajaju sa postojećim udjelom i zajedno čine jedan udio.

(4) Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću mogu se registrovati u Centralnom registru.

(5) Udjeli mogu glasiti na iznos koji nije djeljiv cijelim brojem i u tom slučaju glase na decimalni iznos.

(6) Udjeli koji su registrovani u Centralnom registru u skladu sa ovim zakonom, smatraju se hartijama od vrijednosti i slobodno su prenosivi.

(7) Propisi kojima je uređeno tržište hartija od vrijednosti shodno se primjenjuju i na vođenje registra udjela kod Centralnog registra i izdavanje izvještaja.

(8) U slučaju iz stava 4. ovog člana primjenjuje se načelo konstitutivnosti upisa u Centralni registar, koje podrazumijeva da se sva prava i obaveze stiču od dana upisa u Centralni registar, bez obzira na dan upisa u registar poslovnih subjekata.“

Član 8.

U članu 111. ispred riječi: „Pravo“ dodaje se broj jedan u obostranoj zagradi.

Poslije stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„(2) U slučaju da knjigu udjela vodi Centralni registar, prava učešća i glasanja na skupštini društva sa ograničenom odgovornošću ostvaruju se na osnovu izvještaja Centralnog registra.“

Član 9.

U članu 112. u stavu 1. poslije riječi: „odgovornošću“ dodaju se riječi: „koji nisu registrovani u Centralnom registru“.

Poslije stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„(4) U slučaju iz člana 110. stav 4. ovog zakona, Centralni registar izdaje izvještaj (izvod, potvrdu ili drugi dokument) o vlasnicima udjela iz knjige udjela.“

Član 10.

U članu 113. u stavu 1. zapeta i riječi: „a u knjigu udjela upisuje se puno ime i adresa svakog suvlasnika udjela“ brišu se.

Stav 2. mijenja se i glasi:

„(2) Suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.“

Poslije stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću dužni su pismenim putem obavijestiti društvo ili Centralni registar radi upisa zajedničkog punomoćnika u knjigu udjela.“

Dosadašnji st. 3, 4. i 5. postaju st. 4, 5. i 6.

Član 11.

Član 114. mijenja se i glasi:

„(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da vodi knjigu udjela, koju drži u svom sjedištu.

(2) U knjigu udjela upisuju se: ime i prebivalište, odnosno poslovno ime, sjedište i jedinstveni identifikacioni broj svakog člana društva, zajedničkog punomoćnika suvlasnika, iznos ugovorenog i uplaćenog uloga i eventualne sporedne činidbe i dopunski ulozi, pored osnovnog uloga, opterećenja udjela, broj ili procenat glasova svakog udjela i svi prenosi udjela, uključujući i vrijeme prenosa i ime prenosioca i sticaoca, kao i sve eventualne promjene ovih podataka.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću može obavezu vođenja knjige udjela prenijeti na Centralni registar.

(4) Društvo sa ograničenom odgovornošću podnosi registru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, prijavu i dokumenta za svaku promjenu podataka upisanih u knjizi udjela, radi registracije i objavljivanja.

(5) U slučaju iz stava 3. ovog člana, Centralni registar po svakoj promjeni upisanoj u knjigu udjela, po službenoj dužnosti, dostavlja podatke iz knjige udjela društvu sa ograničenom odgovornošću.

(6) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pravo uvida u knjigu udjela i pravo na kopije.

(7) Direktor ili članovi upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću odgovaraju društvu za tačnost podataka u knjizi udjela, u skladu sa ovim zakonom.

(8) Centralni registar upisuje založna prava na udjelima društava sa ograničenom odgovornošću koji su kod njega upisani.

(9) Sa udjelima društava sa ograničenom odgovornošću, za koje Centralni registar vodi knjigu udjela, može se prometovati i na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, u skladu sa pravilima berze ili drugog uređenog javnog tržišta.“

Član 12.

U članu 115. poslije stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako knjigu udjela vodi Centralni registar, član društva upisan je u knjigu udjela momentom evidentiranja u Centralnom registru.“

Član 13.

U članu 128. u stavu 1. tačka a) mijenja se i glasi:

„a) neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, koji je uvećan za iznos koji je unesen u zakonske rezerve i iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate,“.

Član 14.

U članu 131. u stavu 3. riječi: „sastavlja i potpisuje zapisnik i“ brišu se.

Poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) U slučaju iz stava 2. ovog člana kada je jedini član društva pravno lice, osnivačkim aktom može se odrediti organ tog pravnog lica koji vrši funkciju skupštine društva, a u odsustvu takve odredbe smatra se da je to registrovani zastupnik tog pravnog lica.“

Član 15.

U članu 132. tačka v) mijenja se i glasi:

„v) odobravanju finansijskih izvještaja i raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva,“.

Poslije tačke lj) dodaju se nove t. m), n) i nj), koje glase:

„m) radu i usvajanju izvještaja direktora ili upravnog odbora,

n) pokretanju postupka i davanju punomoći za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, direktorom, odnosno predsjednikom upravnog odbora ili članom društva,

nj) zahtjevu za istupanje člana društva,“.

Dosadašnje t. m) i n) postaju t. o) i p).

Član 16.

U članu 133. u stavu 2. poslije riječi: „sjedište društva,“ dodaju se riječi: „osim ako u pozivu za sjednicu, a radi njene ekonomičnije organizacije ili“.

Član 17.

U članu 135. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) Sjednica skupštine može se održati i bez sazivanja u rokovima iz stava 2. ovog člana, pod uslovom da na njoj prisustvuju svi članovi društva, osim ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.“

Član 18.

U članu 141. u stavu 2. riječi: „saglasnošću svih“ zamjenjuju se riječima: „dvotrećinskom većinom glasova“.

Član 19.

U članu 149. u stavu 1. poslije riječi: „aktom“ dodaju se zapeta i riječi: „s tim da svaka naredna promjena direktora ili člana upravnog odbora ne podrazumijeva izmjenu osnivačkog akta“.

Član 20.

U članu 168. u stavu 1. riječi: „samo jednoglasnom odlukom svih“ zamjenjuju se riječima: „dvotrećinskom većinom glasova“.

U stavu 2. riječi: „većinom glasova“ zamjenjuju se riječima: „i sa manje od dvotrećinskog broja glasova“.

Član 21.

Naziv člana i član 172. mijenjaju se i glase:

„Istupanje člana društva bez potraživanja naknade za udio

Član 172.

(1) Član društva koji nema neizmirene obaveze prema društvu po osnovu neuplaćenog, odnosno neunesenog uloga u društvo, može u svako doba da, na osnovu izjave o istupanju dostavljene društvu, istupi iz društva bez navođenja razloga za istupanje, ako ne zahtijeva naknadu za svoj udio.

(2) Udio člana društva koji je istupio iz društva postaje sopstveni udio društva i bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela.

(3) Istupanjem člana iz društva, tom članu ne prestaju obaveze koje je imao prema društvu do momenta istupanja.

(4) Istupanje člana iz društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.“

Član 22.

Naziv člana i član 173. mijenjaju se i glase:

„Istupanje člana društva iz opravdanog razloga

Član 173.

(1) Član društva može istupiti iz društva iz opravdanih razloga.

(2) Opravdani razlog za istupanje člana društva postoji u sljedećim slučajevima:

a) ako mu jedan ili više ostalih članova ili društvo svojim radnjama ili propuštanjem prouzrokuje štetu ili ako je očigledno da će takva šteta, prema redovnom toku stvari, nastupiti,

b) ako je u značajnoj mjeri onemogućen da ostvaruje svoja prava u društvu,

v) ako mu društvo nameće nesrazmjerne obaveze.

(3) Osnivačkim aktom mogu se predvidjeti i drugi opravdani razlozi za istupanje člana društva, kao i propisati postupak istupanja i način određivanja naknade članu društva koji istupa.

(4) Osnivačkim aktom ne može se unaprijed isključiti pravo člana društva da zahtijeva istupanje iz društva iz opravdanog razloga, niti se član društva tog prava može unaprijed odreći.“

Član 23.

Naziv člana i član 174. mijenjaju se i glase:

„Postupak istupanja

Član 174.

(1) Član društva koji želi da istupi iz društva u skladu sa članom 173. ovog zakona, dužan je da o tome dostavi pismeni zahtjev društvu, a o kojem odlučuje skupština društva.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

a) razloge istupanja,

b) iznos koji se zahtijeva od društva na ime naknade za udio,
v) rok u kojem se zahtijeva isplata naknade za udio, osim ako je taj rok određen osnivačkim aktom.

(3) Skupština donosi odluku o zahtjevu iz stava 1. ovog člana u roku od dva mjeseca od dana njegovog dostavljanja i u istom roku se o tome obavještava člana društva koji istupa.

(4) Skupština može samo u cjelini usvojiti ili odbiti zahtjev iz stava 1. ovog člana.

(5) Odluka iz stava 3. ovog člana donosi se običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona, osim ako je osnivačkim aktom određen veći broj glasova.

(6) Udio člana društva koji je istupio iz društva postaje sopstveni udio društva i bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela, srazmjerno uplaćenom, odnosno unesenom ulogu, dok se za iznos neuplaćenog, odnosno neunesenog uloga vrši smanjenje osnovnog kapitala društva.

(7) Istupanje člana iz društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.“

Član 24.

Naziv člana i član 175. mijenjaju se i glase:

„Zalog kao obezbjeđenje isplate naknade

Član 175.

(1) Član društva može zahtjevom za istupanje iz opravdanog razloga da traži da društvo pruži obezbjeđenje za isplatu naknade za njegov udio putem utvrđivanja zalogu na sopstvenom udjelu koji će društvo steći ako prihvati njegov zahtjev za istupanje iz društva, u skladu sa zakonom koji uređuje zalog na pokretnim stvarima, odnosno u skladu sa propisima kojima je uređeno tržište hartija od vrijednosti, ako je udio registrovan u Centralnom registru.

(2) Član društva iz stava 1. ovog člana dužan je da nacrt ugovora o zalogu čije zaključenje predlaže dostavi društvu u prilogu zahtjeva za istupanje iz društva.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, skupština može prihvatiti zahtjev za istupanje samo ako istovremeno odobri zaključenje predloženog ugovora o zalogu u korist člana koji istupa ili, uz saglasnost člana društva koji istupa, pruži drugo odgovarajuće obezbjeđenje.“

Član 25.

Poslije člana 175. dodaju se novi čl. 175a, 175b, 175v, 175g. i 175d, koji glase:

„Istupanje iz opravdanog razloga po odluci suda

Član 175a.

(1) Ako skupština odbije zahtjev za istupanje iz člana 174. ovog zakona, odnosno propusti da o njemu odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva, član društva može tužbom nadležnom sudu protiv društva zahtijevati prestanak svojstva člana društva zbog postojanja opravdanog razloga i isplatu naknade za svoj udio.

(2) Sud presudom kojom određuje prestanak svojstva člana društva određuje i sljedeće:

a) da udio člana društva koji istupa postaje sopstveni udio društva,

b) visinu naknade koju je društvo u obavezi da isplati članu društva koji istupa,

v) rok za isplatu naknade iz tačke b) ovog stava,

g) utvrđivanje zaloga u korist člana društva koji istupa na sopstvenom udjelu društva iz tačke a) ovog stava, ako je tužilac to zahtijevao i ako sud nađe da je to nužno i opravdano radi obezbjeđenja isplate naknade iz tačke b) ovog stava.

(3) Naknadu iz stava 2. tačka b) ovog člana sud određuje prema tržišnoj vrijednosti udjela člana društva koji istupa na dan podnošenja zahtjeva iz člana 174. ovog zakona, ali ne manje od srazmjernog dijela vrijednosti neto kapitala društva koji odgovara učešću udjela tog člana u osnovnom kapitalu društva na dan podnošenja zahtjeva, osim ako je drugi način određivanja te naknade predviđen osnivačkim aktom.

(4) Rok iz stava 2. tačka v) ovog člana sud određuje uzimajući u obzir finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i očekivane prihode društva u redovnom toku poslovanja, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravnosnažnosti presude, osim ako je osnivačkim aktom predviđen duži rok, koji ne može biti duži od pet godina.

(5) Sud presudu o istupanju iz društva po nastupanju pravnosnažnosti dostavlja registru poslovnih subjekata radi registracije prestanka svojstva člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(6) Danom registracije prestanka svojstva člana u skladu sa stavom 5. ovog člana članu društva koji je istupio prestaje svojstvo člana društva.

(7) Tužba iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog za istupanje, a najkasnije u roku od tri godine od nastanka razloga za istupanje.

Isplata naknade određene od strane suda i naknada štete Član 175b.

(1) Društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima do potpune isplate naknade udjela članu koji je istupio iz društva, po osnovu odluke skupštine, odnosno suda.

(2) Članu koji je iz društva istupio iz opravdanih razloga pripada i pravo na naknadu štete koju je eventualno pretrpio činjenjem ili nečinjenjem društva, koje može ostvariti tužbom kod nadležnog suda u posebnoj parnici.

Isključenje člana odlukom skupštine društva Član 175v.

(1) Skupština društva donosi odluku o isključenju člana društva koji ne ispuni obavezu uplate novčanih uloga, odnosno unošenja nenovčanih uloga.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana donosi se dvotrećinskom većinom glasova preostalih članova društva, osim ako je osnivačkim aktom određena druga većina.

(3) Odluka iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za brisanje isključenog člana društva iz registra poslovnih subjekata.

(4) Isključenjem člana društva udio tog člana društva postaje sopstveni udio društva.

(5) Isključeni član ostaje u obavezi da uplati, odnosno unese ulog na koji je bio obavezan, ako je to neophodno za namirenje povjerilaca društva.

(6) Društvo ima pravo da tužbom nadležnom sudu od isključenog člana potražuje naknadu štete.

(7) Skupština društva, na zahtjev isključenog člana, koji se podnosi u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke o isključenju, može donijeti odluku da isključeni član društva ostvaruje pravo na naknadu za svoj djelimično uplaćeni, odnosno uneseni udio i utvrditi iznos te naknade.

(8) Skupština donosi odluku o zahtjevu iz stava 7. ovog člana u roku od dva mjeseca od dana njegovog dostavljanja i u istom roku se ta odluka dostavlja podnosiocu zahtjeva.

(9) Ako skupština ne odluči o zahtjevu u roku iz stava 8. ovog člana ili odbije utvrditi pravo na naknadu isključenom članu ili ako isključeni član nije saglasan sa iznosom naknade, taj član može nadležnom sudu podnijeti tužbu za naknadu vrijednosti po osnovu svog uplaćenog, odnosno unesenog udjela.

(10) Tužba iz stava 9. ovog člana može se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana:

a) isteka roka za odlučivanje skupštine društva o zahtjevu za naknadu vrijednosti uplaćenog, odnosno unesenog uloga isključenog člana,

b) donošenja odluke kojom se odbija utvrditi pravo na naknadu vrijednosti uplaćenog, odnosno unesenog uloga isključenog člana,

v) donošenja odluke kojom se utvrđuje naknada za vrijednost uplaćenog, odnosno unesenog uloga, sa čijim iznosom isključeni član nije saglasan.

Isključenje člana odlukom suda

Član 175g.

(1) Društvo može tužbom koju podnosi nadležnom sudu zahtijevati isključenje člana društva iz razloga određenih osnivačkim aktom ili iz drugih opravdanih razloga, a obavezno ako član društva:

a) namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu,

b) ne izvršava dužnosti prema društvu propisane ovim zakonom ili osnivačkim aktom,

v) svojim radnjama ili propuštanjem, protivno osnivačkom aktu, zakonu ili dobrim poslovnim običajima, sprečava ili u značajnoj mjeri otežava poslovanje društva.

(2) Skupština društva običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona donosi odluku o podnošenju tužbe iz stava 1. ovog člana, osim ako je osnivačkim aktom određen veći broj glasova.

(3) Ako na zahtjev člana koji posjeduje udio, koji predstavlja najmanje 5% osnovnog kapitala društva, skupština u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva ne odluči o zahtjevu za podnošenje tužbe iz stava 1. ovog člana ili odbije zahtjev ili se tužba ne podnese u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o podnošenju tužbe, član koji je podnio zahtjev ima pravo da, u naknadnom roku od 30 dana, podnese tužbu sudu u svoje ime, a za račun društva.

(4) Na zahtjev društva sud može odrediti privremenu mjeru suspenzije prava glasa člana društva čije se isključenje traži, kao i drugih prava tog člana društva ili privremenu mjeru uvođenja prinudne uprave u društvo, ako nađe da je to nužno i opravdano radi sprečavanja nastanka štete za društvo.

(5) Osnivačkim aktom ne može se unaprijed isključiti pravo društva da podnese tužbu za isključenje člana društva, niti pravo isključenog člana društva na naknadu vrijednosti udjela.

(6) Tužba za isključenje člana društva može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog za isključenje, a najkasnije u roku od pet godina od nastanka razloga za isključenje.

(7) Isključenjem člana društva udio tog člana društva postaje sopstveni udio društva.

Naknada za udio u slučaju isključenja odlukom suda

Član 175d.

(1) Isključeni član društva može tužbom nadležnom sudu protiv društva tražiti naknadu vrijednosti svog udjela.

(2) Tužba iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana pravnosnažnosti presude o isključenju člana društva.

(3) Sud naknadu iz stava 1. ovog člana određuje u visini vrijednosti dijela likvidacionog ostatka koji bi pripao isključenom članu srazmjerno njegovom udjelu u osnovnom kapitalu društva, na dan pravnosnažnosti presude o isključenju tog člana iz društva, osim ako je osnivačkim aktom određeno drugačije.

(4) Sud prilikom određivanja naknade iz stava 1. ovog člana određuje i rok za isplatu te naknade, uzimajući u obzir finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i očekivane prihode društva u redovnom toku poslovanja, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravnosnažnosti presude, osim ako je osnivačkim aktom određen duži rok, ali ne duži od pet godina.

(5) Društvo može isplaćivati naknadu određenu presudom nadležnog suda iz stava 3. ovog člana samo iz:

a) sredstava rezervi društva ili

b) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog isključenjem tog člana društva.

(6) Ako društvo ne isplati dosuđenu naknadu članu društva koji je isključen u roku određenom presudom, član društva koji je isključen može tražiti prinudno izvršenje samo prodajom sopstvenog udjela koji je društvo od njega steklo.

(7) Ako sredstva ostvarena prodajom sopstvenog udjela u izvršnom postupku nisu dovoljna za namirenje potraživanja člana društva koji je isključen u pogledu dosuđene naknade, preostali dio tog potraživanja se gasi.“

Član 26.

Član 207. mijenja se i glasi:

„(1) Prodajna cijena akcija ne može biti niža od njihove nominalne vrijednosti.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prodajna cijena akcija može biti niža od nominalne vrijednosti akcije u slučajevima:

a) kada je knjigovodstvena vrijednost akcije manja od nominalne vrijednosti, s tim da prodajna cijena akcija ne može biti niža od knjigovodstvene vrijednosti akcije,

b) prodaje običnih akcija u postupku korišćenja prava prečeg sticanja akcija postojećih akcionara ili prodaje akcija berzanskom posredniku radi njihove preprodaje (u postupku obavljanja poslova preuzimanja emisije), pri čemu prodajna vrijednost akcija ne može biti niža od tržišne vrijednosti, osim ako je tržišna vrijednost niža od knjigovodstvene, a u tom slučaju primjenjuje se knjigovodstvena vrijednost akcije,

v) izdavanja akcija u postupku reorganizacije društva.

(3) Akcionarsko društvo može da izdaje varante ili zamjenljive obveznice, sa pravom na sticanje određenog broja akcija određene vrste i klase, određenog dana ili u određenom periodu i po određenoj cijeni, koja u vrijeme njihovog izdavanja nije manja od knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučajevima iz stava 2. tačka b) ovog člana.

(4) U slučaju da je prodajna cijena akcija veća od njihove nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja rezerve kapitala (emisionu premiju), a u slučaju da je prodajna cijena niža od nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja emisioni gubitak (emisioni disažio).“

Član 27.

U članu 210. stav 4. mijenja se i glasi:

„(4) Akcionari imaju pravo na dividendu, osim ako je odlukom skupštine akcionara, a u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom, određeno da dobit ostane neraspoređena i da se prenese za naredne periode, te u tom slučaju neraspoređena dobit evidentira se shodno propisima iz oblasti računovodstva.“

Poslije stava 7. dodaju se novi st. 8, 9. i 10, koji glase:

„(8) Skupština akcionara može donijeti odluku da se do 20% neraspoređene dobiti rasporedi u akcijama za zaposlene u akcionarskom društvu, a na način i prema kriterijumima koji su utvrđeni u osnivačkom aktu, odnosno statutu društva.

(9) Odluka o raspodjeli dobiti na način iz stava 8. ovog člana donosi se glasovima akcionara koji ne ostvaruju pravo na akcije iz dobiti.

(10) Pravo na akcije iz dobiti iz stava 8. ovog člana može ostvariti zaposleni koji zajedno sa novim akcijama ne posjeduju više od 5% osnovnog kapitala društva.“

Član 28.

U članu 211. poslije stava 3. dodaju se novi st. 4, 5. i 6, koji glase:

„(4) Društvo je dužno da prilikom isplate dividende u novcu primjenjuje jednak tretman za sve akcionare, bez davanja prednosti određenim akcionarima u isplati dividende u odnosu na druge akcionare.

(5) Dividenda u novcu može se registrovati u Centralnom registru.

(6) U slučaju iz stava 5. ovog člana, plaćanje dividende obavlja se deponovanjem novčanih sredstava na račun za posebnu namjenu Centralnog registra, koji vrši isplatu dividende svim licima koja su imala status akcionara na dan dividende.“

Član 29.

Član 235. briše se.

Član 30.

U članu 248. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva raspoloživih za te namjene imaju:

a) akcionari društva na dan presjeka utvrđenog u skladu sa članom 213. ovog zakona,

b) zaposleni u društvu koji su prijavljeni u Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa na dan donošenja odluke, a prema načinu i kriterijumima koji su utvrđeni u osnivačkom aktu, odnosno statutu društva, u skladu sa članom 210. stav 8. ovog zakona.“

Član 31.

U članu 267. u stavu 3. poslije riječi: „sjedištu društva,“ dodaju se riječi: „osim ako u pozivu za sjednicu, a radi njene ekonomičnije organizacije ili“.

Član 32.

U članu 269. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) Žalba izjavljena na rješenje iz stava 3. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.“

Član 33.

Član 272. mijenja se i glasi:

„(1) Pisani poziv za sjednicu skupštine akcionara upućuje se svakom akcionaru najkasnije 30 dana i najranije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine, a pisani poziv

svakom akcionaru za vanrednu skupštinu upućuje se najkasnije 15 dana i najranije 30 dana prije dana sjednice skupštine.

(2) Pisani poziv za sjednicu skupštine obavezno sadrži:

a) datum slanja poziva,

b) vrijeme i mjesto održavanja sjednice,

v) prijedlog dnevnog reda sjednice, sa jasnom naznakom o kojim tačkama dnevnog reda se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većini koja je potrebna za donošenje te odluke,

g) obavještenje o načinima na koji se mogu preuzeti materijali za sjednicu,

d) pouku o pravima akcionara u vezi sa učešćem u radu skupštine i jasno i precizno obavještenje o pravilima za njihovo ostvarivanje,

đ) podatke o pravima akcionara na predlaganje izmjena i dopuna dnevnog reda i pravima na postavljanje pitanja, uz navođenje rokova u kojima se ta prava mogu koristiti, pri čemu to obavještenje može da sadrži i samo te rokove, pod uslovom da je u njemu jasno navedeno da su detaljne informacije o korišćenju tih prava dostupne na internet stranici društva,

e) opis procedure za glasanje preko punomoćnika, a naročito informaciju o načinu na koji društvo omogućava akcionarima dostavu obavještenja o imenovanju punomoćnika elektronskim putem,

ž) obavještenje o odlukama koje predstavljaju raspolaganje imovinom velike vrijednosti.

(3) Predsjednik upravnog odbora ili drugo lice koje je ovlašćeno da sazove skupštinu dostavlja poziv ili organizuje njegovo dostavljanje.

(4) Poziv se dostavlja svakom akcionaru koji ima pravo glasa na skupštini poštom ili elektronskom poštom, ako je akcionar dao pismenu saglasnost za obavještenje elektronskom poštom.

(5) Dan dostavljanja poziva za sjednicu skupštine, u smislu ovog zakona, smatra se dan slanja poštom preporučenom pošiljkom ili elektronskom poštom.

(6) Pored upućivanja svim akcionarima, poziv za sjednicu skupštine obavezno se objavljuje i na internet stranici društva tokom vremena iz stava 1. ovog člana.

(7) Izuzetno od st. 1. i 4. ovog člana, te ako je tako određeno osnivačkim aktom ili statutom, umjesto upućivanja individualnog poziva svakom akcionaru, akcionarsko društvo objavljuje poziv za sjednicu skupštine akcionara bez prekida na internet stranici berze i svojoj internet stranici ne kraće od 30 dana i ne duže od 60 dana prije održavanja, u slučaju godišnje skupštine, a u slučaju vanredne skupštine, ne kraće od 15 dana i ne duže od 30 dana prije dana njenog održavanja.

(8) Osnivačkim aktom ili statutom društva može se odrediti da se poziv za sjednicu, osim na način propisan st. 1. i 7. ovog člana, upućuje i objavljivanjem u najmanje jednom dnevnom listu koji je dostupan na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

(9) Materijali za sjednicu iz stava 2. tačka g) ovog člana obavezno obuhvataju finansijske izvještaje, zajedno sa izvještajem nezavisnog revizora, izvještajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog prijedloga za promjene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druge akte i materijale za sjednicu skupštine u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i drugim zakonom.

(10) Materijali za sjednicu iz stava 2. tačka g) ovog člana, bez obzira na način dostavljanja poziva, stavljaju se na raspolaganje akcionarima na jedan ili na više sljedećih načina, i to:

a) dostavljanjem materijala uz poziv za sjednicu, odnosno objavom na internet stranici berze,

b) obezbjeđenjem da akcionari mogu u sjedištu društva dobiti kopije materijala u redovno radno vrijeme društva,

v) objavom materijala na internet stranici društva, tako da ih akcionari mogu preuzeti u cijelosti.

(11) Osnivačkim aktom, odnosno statutom, mogu se propisati i drugi načini za stavljanje na raspolaganje materijala za sjednicu akcionarima društva.

(12) Društvo je u obavezi da snosi sve troškove objavljivanja i slanja poziva za sjednicu skupštine.“

Član 34.

U članu 291. u stavu 1. poslije tačke v) dodaje se nova tačka g), koja glasi:

„g) ograničenju ili isključenju prava prečeg sticanja akcija putem privatne emisije, ako je taj akcionar i/ili s njim povezano lice određeno kao unaprijed poznati kupac.“

Član 35.

Poslije člana 295. dodaje se novi član 295a, koji glasi:

„Pobijanje odluke o raspodjeli dobiti

Član 295a.

(1) Odluka o raspodjeli dobiti, pored slučajeva iz člana 293. ovog zakona, može se pobijati i u slučaju da se odlukom o raspodjeli dobiti ne vrši isplata dividende akcionarima, a tu je isplatu trebalo učiniti s obzirom na okolnosti u kojima društvo posluje i pod sljedećim uslovima:

a) da je pribavljena pozitivna procjena dobrog privrednika,

b) da je bilo obavezno donijeti odluku o isplati dividende u skladu sa dividendnom politikom društva, koja se utvrđuje prema standardima korporativnog upravljanja u skladu sa ovim zakonom.

(2) Pod procjenom dobrog privrednika iz stava 1. ovog člana smatra se procjena zasnovana na mišljenju nezavisnog revizora o tome da isplata dividende ne bi dovela do toga da:

a) neto imovina društva bude manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate članovima društva u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima, a umanjenog za iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate,

b) društvo bude onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva.

(3) Tužbu za pobijanje odluke iz stava 1. ovog člana mogu da podnesu akcionari čije ukupno učešće u osnovnom kapitalu društva iznosi najmanje 10%.“

Član 36.

U članu 306. poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, poziv i cjelokupan materijal za sjednicu upravnog odbora može se dostaviti i elektronskom poštom, ako je takav način dostavljanja propisan poslovníkom o radu upravnog odbora ili osnivačkim aktom, odnosno statutom društva.“

Član 37.

U članu 309. u stavu 1. riječi: „čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište“ brišu se.

Član 38.

U članu 314. poslije stava 6. dodaje se novi stav 7, koji glasi:

„(7) Upravni odbor može razriješiti generalnog direktora na način i u postupku kako je definisano u članu 313. stav 9. ovog zakona.“

Član 39.

U članu 361. poslije riječi: „društva“ dodaju se zapeta i riječi: „osim ako posebnim zakonom nije drugačije uređeno“.

Član 40.

Poslije člana 416. dodaju se novi pododjeljak 1.14. i novi čl. 416a, 416b, 416v, 416g, 416d, 416đ, 416e, 416ž, 416z, 416i, 416j, 416k, 416l, 416lj, 416m. i 416n, koji glase:

„1.14. Prekogranično pripajanje i spajanje privrednih društava

Prekogranično pripajanje

Član 416a.

(1) Prekogranično pripajanje, u smislu ovog zakona, je pripajanje u kom učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo iz člana 99. ili člana 179. ovog zakona registrovano u Republici Srpskoj i najmanje jedno društvo kapitala registrovano na teritoriji države članice Evropske unije ili druge države (u daljem tekstu: druge države).

(2) Jedno ili više društava iz stava 1. ovog člana pripajaju se drugom društvu prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društvo koje se pripaja prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije.

Prekogranično spajanje

Član 416b.

(1) Prekogranično spajanje, u smislu ovog zakona, je ono spajanje u kojem učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo iz člana 99. ili člana 179. ovog zakona registrovano u Republici Srpskoj i najmanje jedno društvo kapitala registrovano na teritoriji druge države.

(2) Dva ili više društava iz stava 1. ovog člana spajaju se osnivanjem novog društva i prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društva koja se spajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije.

Primjena

Član 416v.

(1) U prekograničnom pripajanju i spajanju ne mogu učestvovati zadruge ni kada su prema pravu druge države osnovane kao društvo kapitala.

(2) U prekograničnom pripajanju i spajanju ne mogu učestvovati društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi.

(3) Ako ovim pododjeljkom nije drugačije propisano, na prekogranična pripajanja i spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na statusne promjene spajanja uz pripajanje i spajanja uz osnivanje.

Zajednički nacrt ugovora o pripajanju Član 416g.

(1) Nadležni organi društava koja učestvuju u pripajanju pripremaju zajednički nacrt ugovora o pripajanju.

(2) Zajednički nacrt ugovora o pripajanju obavezno sadrži:

a) pravnu formu, poslovna imena i registrovana sjedišta svih društava koja učestvuju u pripajanju, kao i predloženu pravnu formu, poslovno ime i sjedište privrednog društva nastalog prekograničnim pripajanjem,

b) podatke o uslovima i srazmjeri zamjene udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu za udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji,

v) način preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu i datum od koga ti udjeli, odnosno akcije daju pravo učešća u dobiti i sve pojedinosti u vezi sa tim pravom,

g) datum od kog se transakcije društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, transakcijama obavljenim u ime društva sticaoca,

d) očekivane posljedice pripajanja na zaposlene društva prenosioca,

đ) prava koja društvo sticalac daje članovima, odnosno akcionarima društva koji imaju posebna prava, kao i imaocima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu,

e) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima nadležnih organa društava koja učestvuju u pripajanju,

ž) prijedlog odluke o izmjenama i dopunama osnivačkog akta, odnosno statuta društva sticaoca,

z) ako je to primjenjivo, informacije o postupcima kojima se određuju uslovi za učešće zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u društvu sticaocu, u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju,

i) procjenu vrijednosti imovine i visine obaveza koji se prenose na društvo sticaoca i njihov opis, kao i način na koji se taj prenos vrši društvu sticaocu,

j) datume finansijskih izvještaja koji predstavljaju osnov za pripajanje,

k) podatak o visini novčane naknade koju treba isplatiti članovima, odnosno akcionarima koji su protiv odluke o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, pri čemu se visina te naknade utvrđuje primjenom odredaba ovog zakona o isplati nesaglasnih akcionara,

l) zaštitne mjere koje su eventualno ponuđene povjeriocima, kao što su zalozi i slično.

(3) Kad sve akcije, odnosno udjele u pripojenom društvu ima društvo sticalac, nije obavezno da zajednički nacrt ugovora o pripajanju sadrži podatke iz stava 2. t. b) i v) ovog člana.

Objavljivanje Član 416d.

(1) Društvo obezbjeđuje da zajednički nacrt ugovora o pripajanju bude dostupan u pisanom ili elektronskom obliku, na svojoj internet stranici, ako je ima, te ga dostavlja registru poslovnih subjekata radi objavljivanja na internet stranici tog registra, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(2) Uz zajednički nacrt ugovora o pripajanju objavljuju se i:

a) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u pripajanju i registarski broj pod kojim su ta društva upisana u registar,

b) obavještenje povjericima i manjinskim članovima, odnosno akcionarima društava koja učestvuju u pripajanju o načinu na koji je predviđeno da mogu ostvariti svoja prava, kao i o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u dokumente i akte iz člana 416g. ovog zakona,

v) obavještenje članovima, odnosno akcionarima društva, predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima, o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj nadležnog organa društva, kao i o roku do kada mogu dostaviti mišljenje na zajednički nacrt ugovora o pripajanju, a koji ne može biti kraći od pet radnih dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju,

g) obavještenje članovima, odnosno akcionarima društva o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju.

Izvještaj nadležnog organa društva

Član 416đ.

(1) Upravni odbor, odnosno direktor društva koje učestvuje u pripajanju, sačinjava izvještaj u kojem se objašnjavaju i obrazlažu pravni i ekonomski aspekti prekograničnog pripajanja i pojašnjavaju posljedice prekograničnog pripajanja za zaposlene.

(2) U izvještaju se posebno pojašnjavaju posljedice prekograničnog pripajanja za buduće poslovanje privrednog društva.

(3) Izvještaj se sastoji od dva dijela: dijela za članove, odnosno akcionare društva i dijela za zaposlene.

(4) U dijelu izvještaja za članove, odnosno akcionare društva obavezno se navodi sljedeće:

a) visina novčane naknade, kao i metoda koja je korišćena za obračun te naknade,

b) omjer zamjene udjela, odnosno akcija i metoda ili metode korišćene za obračun omjera zamjene udjela, odnosno akcija, ako je to primjenjivo,

v) posljedice prekograničnog pripajanja za članove, odnosno akcionare društva,

g) prava i mjere zaštite koje su dostupne članovima, odnosno akcionarima društva u skladu sa ovim zakonom.

(5) Dio izvještaja za članove, odnosno akcionare društva nije obavezan ako su se svi članovi, odnosno akcionari društva usaglasili da odustaju od sačinjavanja tog dijela izvještaja.

(6) Jednočlana privredna društva nisu u obavezi da sačine dio izvještaja za člana, odnosno akcionara društva.

(7) U dijelu izvještaja za zaposlene obavezno se navodi sljedeće:

a) posljedice prekograničnog pripajanja na radne odnose, te ako je to primjenjivo, eventualne mjere za zaštitu prava iz radnog odnosa,

b) sve bitne promjene primjenjivih uslova zaposlenja ili mjesta poslovanja privrednog društva,

v) kako posljedice i promjene navedene u t. a) i b) ovog stava utiču na zavisna društva.

(8) Izvještaj sa zajedničkim nacrtom ugovora o pripajanju obavezno je dostupan u elektronskom obliku članovima, odnosno akcionarima i predstavnicima zaposlenih ili

zaposlenima svih privrednih društava koja se pripajaju, najkasnije šest sedmica prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(9) Članovi, odnosno akcionari i predstavnici zaposlenih ili zaposleni mogu dostaviti mišljenje na izvještaj najkasnije pet radnih dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(10) Izuzetno od stava 8. ovog člana, ako skupština društva sticaoca nema obavezu da donese odluku o usvajanju zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, jer se sprovodi pojednostavljeni postupak pripajanja u skladu sa ovim zakonom, izvještaj je obavezno dostupan u elektronskom obliku članovima, odnosno akcionarima i predstavnicima zaposlenih ili zaposlenima drugih društava koja se pripajaju, najkasnije šest sedmica prije dana održavanja sjednice skupštine.

(11) Ako nadležni organ svakog društva koje se pripaja blagovremeno zaprimi mišljenje lica iz stava 9. ovog člana, to mišljenje se prilaže uz izvještaj.

(12) Dio izvještaja za zaposlene nije obavezan ako se privredno društvo pripaja sa svojim zavisnim društvima i ako ta društva nemaju drugih zaposlenih osim zaposlenih koji su u upravi tih društava.

(13) U slučajevima iz st. 5. i 12. ovog člana, upravni odbor, odnosno direktor društva nije obavezan sačiniti izvještaj.

Izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju Član 416e.

(1) Svako pojedinačno društvo koje učestvuje u pripajanju imenuje nezavisnog revizora radi revizije zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, koji sačinjava izvještaj o pripajanju najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako skupština društva sticaoca nema obavezu da donese odluku o usvajanju zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, jer se sprovodi pojednostavljeni postupak pripajanja u skladu sa ovim zakonom, izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju je obavezno dostupan članovima, odnosno akcionarima drugih društava koja se pripajaju najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(3) Ako nadležni organ društva koje je registrovano u Republici Srpskoj, a koje učestvuje u pripajanju, ne imenuje revizora iz stava 1. ovog člana, na zahtjev društva, odnosno člana tog društva, nadležni sud u vanparničnom postupku imenuje revizora, koji sačinjava revizorski izvještaj o pripajanju za to društvo.

(4) Sva društva koja učestvuju u pripajanju mogu sporazumno imenovati jednog nezavisnog revizora, koji sačinjava zajednički izvještaj o pripajanju iz stava 1. ovog člana.

(5) Izuzetno, izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju ne sačinjava se ako se svi članovi, odnosno akcionari društava koja učestvuju u pripajanju izričito saglase da se taj izvještaj ne sačinjava.

(6) Sud iz stava 3. ovog člana, na zajednički zahtjev svih društava koja učestvuju u pripajanju, imenuje nezavisnog revizora koji sačinjava zajednički izvještaj o pripajanju za sva društva i određuje rok u kojem je taj revizor obavezan da ovaj izvještaj dostavi svim društvima koja učestvuju u pripajanju.

(7) Nezavisni revizor sačinjava izvještaj o pripajanju u pisanoj formi, koji sadrži mišljenje o tome da li je visina novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona i srazmjera u skladu sa kojom se vrši zamjena udjela, odnosno akcija pravične i primjerene, kao i obrazloženje u okviru kojeg je dužan da obavezno navede:

a) koje su metode korišćene za određivanje novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona,

b) koje su metode procjene vrijednosti primijenjeni prilikom utvrđivanja predložene srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija i koji su ponderi dodijeljeni vrijednostima dobijenim primjenom tih metoda,

v) da li su primijenjene metode primjerene za određivanje novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona i srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija, kao i vrijednost dobijenu korišćenjem tih metoda i daje mišljenje o relativnoj važnosti tih metoda za obračun utvrđene vrijednosti o kojoj je odlučeno, te u slučaju da se u privrednim društvima koja se pripajaju koriste različite metode, navodi i da li je korišćenje različitih metoda bilo opravdano,

g) koje okolnosti su otežavale procjenu vrijednosti i obavljanje revizije, ako ih je bilo.

(8) Jednočlana privredna društva nisu u obavezi da imenuju nezavisnog revizora radi revizije zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju i sačinjavanja izvještaja o pripajanju.

(9) Nezavisni revizor ima pravo od privrednih društava koja se pripajaju dobiti sve podatke i dokumente potrebne za obavljanje svojih dužnosti.

Usvajanje na skupštini

Član 416ž.

(1) Na skupštini svakog od društava koja učestvuju u pripajanju, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 416đ. i 416e. ovog zakona, kao i mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 416đ. ovog zakona, ako je dostavljeno, odlučuje se o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, kao i da li je potrebno mijenjati osnivački akt i statut ako ga ima.

(2) Skupština svakog od društava koja učestvuju u pripajanju ima pravo da sprovođenje pripajanja uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u društvu sticaocu, ako je to primjenjivo u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju.

(3) Kada je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, a u postupku pripajanja učestvuju društva koja imaju registrovano sjedište u drugim državama u kojima nije propisana mogućnost vođenja sudskih postupaka ispitivanja srazmjere zamjene akcija, odnosno udjela, kao i sudskih postupaka u vezi sa ostvarivanjem posebnih prava akcionara, odnosno članova društva koji ne sprečavaju registraciju pripajanja, postupak pripajanja sprovodi se samo u slučaju da skupštine tih društava izričito prihvate mogućnost vođenja takvih sudskih postupaka u Republici Srpskoj.

(4) Odluka donesena u sudskom postupku iz stava 3. ovog člana obavezuje društvo sticaoca i sve njegove članove, odnosno akcionare.

(5) Zajednički nacrt ugovora o pripajanju smatra se ugovorom o pripajanju kada skupštine svih društava koja učestvuju u pripajanju donesu odluke o njegovom usvajanju.

(6) Odluka skupštine društva koje učestvuje u pripajanju ne može se pobijati na osnovu sljedećih razloga:

a) ako je neprimjereno utvrđena srazmjera udjela, odnosno akcija iz člana 416g. stav 2. tačka b) ovog zakona,

b) ako je neprimjereno utvrđena visina novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona,

v) objavljeni podaci o srazmjeri i visini novčane naknade iz t. a) i b) ovog stava nisu u skladu sa ovim zakonom.

Zaštita povjerilaca

Član 416z.

(1) Povjerioci čija su potraživanja nastala, a nisu dospjela prije objave zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju, i koji nisu zadovoljni sa ponuđenim zaštitnim mjerama iz člana iz člana 416g. stav 2. tačka 1) ovog zakona, mogu podnijeti zahtjev nadležnom sudu za utvrđivanje odgovarajućih mjera u roku od tri mjeseca od objave zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju, pod uslovom da povjerioci mogu dokazati da je zbog prekograničnog pripajanja ugroženo namirenje njihovih potraživanja i da im privredna društva koja se pripajaju nisu osigurala odgovarajuće mjere.

(2) Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se na izmirenje ili obezbjeđenje novčanih, odnosno nenovčanih obaveza koje privredna društva imaju prema poreskim i drugim javnim organima, odnosno institucijama.

Notarska isprava koja prethodi registraciji pripajanja

Član 416i.

(1) Na zahtjev društva koje je registrovano u Republici Srpskoj, a koje učestvuje u pripajanju, notar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje notarska služba, izdaje notarsku ispravu o tome da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa pripajanjem sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da su ispunjeni svi propisani uslovi za pripajanje.

(2) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, društvo koje učestvuje u pripajanju dostavlja sljedeće dokumente:

a) zajednički nacrt ugovora o pripajanju,

b) izvještaj nadležnog organa društva i izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju iz čl. 416d. i 416e. ovog zakona,

v) mišljenje u skladu sa članom 416d. stav 2. tačka v) ovog zakona,

g) odluku skupštine društva o usvajanju zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju.

(3) Notar je ovlašćen da od društva iz stava 1. ovog člana zatraži sve podatke, isprave i druge dokumente, kao i da preduzme sve ostale radnje za provjeru ispunjenosti uslova za pripajanje.

(4) U slučaju sudskih postupaka iz člana 416ž. stav 3. ovog zakona, notar u ispravi iz stava 1. ovog člana obavezno navodi da su ti sudski postupci u toku.

Registracija pripajanja

Član 416j.

(1) Ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, registracija pripajanja vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, s tim što se za ovu registraciju podnose i odluka skupštine društva o usvajanju zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju, ugovor o pripajanju i notarska isprava iz člana 416i. ovog zakona i potvrda nadležnog organa druge države, u kojoj je registrovano društvo koje učestvuje u pripajanju, o ispunjenosti uslova za prekogranično pripajanje u skladu sa pravom te države, koje ne mogu biti starije od šest mjeseci od dana njihovog izdavanja.

(2) Nadležni registarski sud dužan je da, bez odgađanja, nadležnom organu druge države u kojoj je registrovano društvo koje učestvuje u pripajanju dostavi informaciju o registraciji iz stava 1. ovog člana.

(3) Ako je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, registracija brisanja tog društva iz registra poslovnih subjekata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, s tim što se registracija brisanja ne može izvršiti prije prijema informacije o izvršenoj registraciji pripajanja od strane organa nadležnog za registraciju u drugoj državi u kojoj je registrovano društvo sticalac.

(4) Ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, pripajanje stupa na snagu danom registracije pripajanja u registru poslovnih subjekata.

(5) Ako je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, pripajanje stupa na snagu prema pravu države u kojoj je registrovano društvo sticalac.

(6) Podaci u vezi sa prekograničnim pripajanjem koji se obavezno upisuju u registar poslovnih subjekata su:

a) da je društvo sticalac nastalo sprovođenjem statusne promjene prekograničnog pripajanja, kao i njegov matični broj subjekta, poslovno ime i pravnu formu privrednog društva,

b) datum upisa društva sticalaca u registar poslovnih subjekata,

v) da se društvo koje se pripaja briše iz registra poslovnih subjekata po osnovu statusne promjene prekograničnog pripajanja, kao i njegov matični broj subjekta, poslovno ime i pravna forma privrednog društva,

g) datum brisanja društva koje se pripaja iz registra poslovnih subjekata,

d) matični broj subjekta, poslovno ime i pravnu formu svih privrednih društava koja se pripajaju.

Pravne posljedice pripajanja

Član 416k.

(1) Pravne posljedice pripajanja iz člana 391. ovog zakona proizvode dejstvo danom stupanja na snagu pripajanja.

(2) Ako je za prenos imovine i obaveza sa društva koje se pripaja na društvo sticalaca u skladu sa propisima drugih država u kojima su registrovana društva koja učestvuju u pripajanju potrebno ispuniti posebne uslove, odnosno postupke i procedure da bi taj prenos proizveo pravno dejstvo prema trećim licima, te uslove, odnosno postupke i procedure ispunjava društvo sticalac.

Pojednostavljeni postupak pripajanja

Član 416l.

(1) Kada je društvo sticalac jedini član, odnosno akcionar društva koje se pripaja i ako društvo sticalac ne izdaje nove udjele, odnosno akcije u prekograničnom pripajanju, ne primjenjuju se sljedeći članovi:

a) član 416g. stav 2. t. b), v) i k) i član 416e. ovog zakona,

b) član 416đ. i član 416ž. stav 1. ovog zakona ne primjenjuju se na društva koja se pripajaju.

(2) Kada u prekograničnom pripajanju učestvuje društvo sticalac koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske i koje ima najmanje 90% udjela ili akcija u društvu koje se pripaja, ali ne i sve udjele, odnosno akcije i druge hartije od vrijednosti koje daju pravo glasa, skupština društva sticalaca ne donosi odluku o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, osim u slučaju iz člana 392. stav 2. tačka v) ovog zakona, a društvo koje se pripaja nije u obavezi da sačini izvještaj nadležnog organa društva iz člana 416đ. ovog zakona, kao ni izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju iz člana 416e. ovog zakona.

(3) Kada upravni odbor društva donosi odluku o pripajanju bez odluke skupštine, u skladu sa članom 382. ovog zakona, zajednički nacrt ugovora o pripajanju, izvještaj nadležnog organa društva i izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju obavezno su dostupni u skladu sa članom 416d. ovog zakona najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice upravnog odbora.

Učestvovanje zaposlenih u odlučivanju
Član 416lj.

(1) Zaposleni u društvima koja učestvuju u prekograničnom pripajanju imaju pravo da učestvuju u odlučivanju u društvu sticaocu koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske, ako je to primjenjivo u skladu sa propisima kojima se uređuje učestvovanje zaposlenih u odlučivanju.

(2) Zaposleni u društvu koje se pripaja i koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske imaju pravo da učestvuju u odlučivanju u društvu sticaocu koje je registrovano na teritoriji druge države, u skladu sa propisima iz stava 1. ovog člana.

Ništavost registracije pripajanja
Član 416m.

Nakon stupanja na snagu registracije pripajanja, ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, registracija pripajanja ne može se oglasiti ništavom.

Shodna primjena na spajanja
Član 416n.

Odredbe ovog zakona o prekograničnim pripajanjima shodno se primjenjuju i na prekogranična spajanja.“

Član 41.

U članu 421. stav 5. mijenja se i glasi:

„(5) Za promjenu pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću potrebno je ispuniti sljedeće zahtjeve, i to da:

- a) akcionarsko društvo ispunjava uslove za pretvaranje iz otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti,
- b) da Komisija za hartije od vrijednosti izda odobrenje u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.“

Član 42.

U članu 433. u stavu 1. riječi: „knjigovodstvene vrijednosti imovine“ zamjenjuju se riječima: „vrijednosti poslovne imovine“.

Poslije stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„(4) Sticanje i raspolaganje obuhvata sve pojedinačne ili povezane prenose iz stava 1. ovog člana, a koje privredno društvo izvrši u periodu od jedne kalendarske godine.“

Član 43.

U članu 435. u stavu 4. poslije riječi: „akcije“ dodaju se zapeta i riječi: „osim ako je ta odluka prevarna ili protivna zakonu ili predstavlja grubu povredu dužnosti pažnje i pravila poslovne procjene iz člana 32. ovog zakona“.

U stavu 7. poslije riječi: „članom 186. ovog zakona“ dodaju se zapeta i riječi: „uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS)“.

Član 44.

U članu 436. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Tržišna vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva, u smislu ovog zakona, utvrđuje se kao ponderisana prosječna cijena ostvarena na berzi ili drugom uređenom tržištu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, u periodu od šest mjeseci koji prethodi danu donošenja odluke kojom se utvrđuje tržišna vrijednost akcija, ako su u tom periodu ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da je obim prometa akcijama te klase na tržištu hartija od vrijednosti predstavljao najmanje 3% ukupnog broja izdatih akcija te klase,

b) da se trgovalo u više od jedne trećine dana u kojima je trgovanje bilo moguće na mjesečnom nivou,

v) da je najmanje u tri mjeseca ostvareni obim prometa iznosio najmanje 1% ukupnog broja izdatih akcija te klase na mjesečnom nivou, izuzimajući ponude za preuzimanje i blok poslove.“

U stavu 2. poslije riječi: „Zakona“ dodaju se zapeta i riječi: „uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS)“.

U stavu 4. poslije riječi: „Zakona“ dodaju se zapeta i riječi: „uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS)“.

Član 45.

U članu 438a. u stavu 3. riječi: „upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca“ zamjenjuju se riječima: „dana kada se društvu dostavi rješenje nadležnog suda o upisu odluke o prenosu akcija na otkupioca“.

Stav 4. mijenja se i glasi:

„(4) Prije sazivanja skupštine akcionara od upravnog odbora, otkupilac je dužan da na namjenski račun kod banke izdvoji novčana sredstva potrebna za isplatu naknade manjinskim akcionarima ili da preda bankarsku garanciju kojom banka solidarno garantuje da će otkupilac manjinskim akcionarima isplatiti naknadu uvećanu za pripadajuće kamate bez odgađanja, po upisu odluke skupštine akcionara o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata.“

Član 46.

Član 438v. mijenja se i glasi:

„(1) Organ nadležan za vođenje poslova društva dužan je da podnese prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata u sljedećim rokovima:

a) u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona,

b) u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti sudske odluke donesene po osnovu tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana prilaže se zapisnik sa skupštine akcionara, koji je sačinio notar, odluka o prenosu akcija i dokumentacija iz člana 438b. stav 4. t. a), v) i g), u originalu ili u foto-kopiji ovjerenoj od nadležnog organa.

(3) Nadležni sud po službenoj dužnosti utvrđuje da li je odluka skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona pobijana u roku u kojem se to moglo učiniti.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, nadležni sud odbija prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, ako je podnesena tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona.

(5) Po upisu odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je da, bez odgađanja, dostavi Centralnom registru rješenje registarskog suda o upisu odluke o prenosu akcija na otkupioca.

(6) Otkupilac na račun za posebnu namjenu Centralnog registra uplaćuje novčana sredstva radi isplate naknade manjinskim akcionarima, čime izvršava svoju obavezu isplate naknade manjinskim akcionarima.

(7) Na visinu naknade obračunava se zatezna kamata koja teče od upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u registar poslovnih subjekata do isplate manjinskim akcionarima.

(8) Otkupilac stiče akcije prenosom akcija manjinskih akcionara na svoj vlasnički račun u Centralnom registru nakon isplate naknade manjinskim akcionarima.

(9) Manjinski akcionar zadržava pravni interes ako je prije održavanja skupštine akcionara na kojoj je odlučeno o prenosu akcija na otkupioca podnio tužbu radi ostvarivanja pravnog interesa koji proizilazi iz vlasništva na akcijama društva.

(10) Način i rok isplate naknade vrši se u skladu sa opštim aktima Centralnog registra.“

Član 47.

Član 438d. mijenja se i glasi:

„(1) Ako ponuđena naknada nije primjerena, svaki manjinski akcionar može, u roku od 30 dana od dana upisa odluke o prenosu akcija otkupiocu u registar poslovnih subjekata, predložiti da sud u vanparničnom postupku odredi primjerenu naknadu.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana manjinski akcionar ima i ako otkupilac nije pravilno isplatio naknadu (nije obračunao kamatu, nije uplatio puni iznos i drugo), kao i u slučaju ako naknadu nije ponudio u skladu sa članom 439. stav 1. ovog zakona.

(3) Ako je podneseno više od jednog zahtjeva iz stava 1. ovog člana, nadležni sud spaja ove postupke u jedan postupak.

(4) Ako je podnesen zahtjev u skladu sa stavom 1. ovog člana, nadležni sud o tome odmah obavještava Centralni registar radi evidentiranja.

(5) Isplata naknade manjinskim akcionarima nastavlja se u visini koja je utvrđena u odluci društva, do donošenja pravosnažne sudske odluke, kojom se utvrđuje visina primjerene naknade.

(6) Nadležni sud dostavlja Centralnom registru pravosnažnu odluku kojom se utvrđuje visina primjerene naknade.

(7) Ako je naknada utvrđena odlukom iz stava 6. ovog člana viša od naknade koju je utvrdilo društvo, otkupilac ima obavezu da svim manjinskim akcionarima isplati istu vrijednost akcija, nezavisno od činjenice da li su ti akcionari podnijeli zahtjev iz stava 1. ovog člana.

(8) Ako je naknada utvrđena odlukom iz stava 6. ovog člana viša od iznosa koju je utvrdio otkupilac u skladu sa članom 438a. ovog zakona, otkupilac je obavezan da razliku u vrijednosti, sa pripadajućom zateznom kamatom, uplati na račun za posebnu namjenu Centralnog registra u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke suda.

(9) Na utvrđenu razliku u vrijednosti naknade iz stava 8. ovog člana, manjinskom akcionaru obračunava se zatezna kamata koja teče od dana upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u registar poslovnih subjekata do dana uplate razlike na račun za posebnu namjenu Centralnog registra.“

Član 48.

U članu 440. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo akcionara za isplatu novčane naknade i eventualne razlike u cijeni za otkupljene akcije u skladu sa članom 438. stav 1. i članom 439. stav 1. ovog zakona, zastarijeva u roku od deset godina od dana upisa odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, odnosno od pravnosnažnosti odluke suda iz člana 438d. stav 6. ovog zakona.“

Član 49.

U članu 441. u stavu 3. u tački m) riječ: „i“ na kraju tačke zamjenjuje se zapetom i dodaje se nova tačka n), koja glasi:

„n) ne stavi na raspolaganje svakom akcionaru, kao i ranijem akcionaru za period u kojem je bio akcionar, akta i dokumenta iz člana 333. stav 1. t. a) do g) i i) ovog zakona, kao i finansijske izvještaje društva (član 334. stav 1),“

Dosadašnja tačka n) postaje tačka nj).

Poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„(5) Novčanom kaznom od 200 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona ako postupe suprotno čl. 32. i 33. ovog zakona.“

Član 50.

Poslije člana 443. dodaje se novi član 443a, koji glasi:

„Prava i zastarjelost u početim postupcima

Član 443a.

(1) Na prava i potraživanja koja su nastala i nisu zastarjela do stupanja na snagu ovog zakona primjenjuju se rokovi zastarjelosti propisani ovim zakonom.

(2) Ako su do stupanja na snagu ovog zakona obustavljane isplate naknade manjinskim akcionarima zbog podnesenih zahtjeva za sudsko preispitivanje naknade iz člana 438d. ovog zakona, isplate tih naknada nastavljaju se u skladu sa ovim zakonom.“

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68 t. 6. i 8. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika Srpska, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja, kao i u članu 70. stav 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-2009/22 od 27. juna 2022. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6. i 8. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose, zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, osnovne ciljeve i pravce privrednog i tehnološkog razvoja, kao i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja. Takođe, prema članu 70. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovaj sekretarijat je na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima, aktom broj: 22.03-020-598/22 od 25. marta 2022. godine, dao pozitivno mišljenje, a Narodna skupština je Nacrt ovog zakona usvojila na Dvadeset prvoj sjednici, održanoj 27. aprila 2022. godine

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi inoviranja njegovih pojedinih odredaba s ciljem njegove lakše i potpunije primjene u praksi, kao i usklađivanje materije iz ove oblasti sa relevantnim propisima Evropske unije.

Najznačajnije razlike između Nacrta i Prijedloga zakona ogledaju se u tome da je propisana obaveza nadležnom inspekcijском organu da sprovede inspekcijски pregled u kom provjerava ispunjenost uslova za obavljanje registrovane djelatnosti, u roku od 45 dana od dana dostavljanja rješenja o registraciji privrednog društva. Rok zastarjelosti za ostvarivanje prava propisanih Zakonom produžen je sa pet godina, kako je predloženo u Nacrtu, na deset godina.

Ovaj prijedlog dopunjen je odredbom kojom se propisuje da zaposleni u akcionarskom društvu imaju pravo na akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva, s obzirom na to da skupština privrednog društva može donijeti odluku da se do 20% dobiti društva rasporedi za te namjene.

Pored već propisanih, dodat je novi uslov za ostvarivanje prava na podnošenje tužbe za pobijanje odluke o raspodjeli dobiti, a odnosi se na to da akcionar može pobijati ovu odluku kada je akcionarsko društvo bilo obavezno donijeti odluku o isplati dividende u skladu sa dividendnom politikom društva, a tu odluku ne donese. S tim u vezi, povećan je i minimalni procenat učešća u osnovnom kapitalu društva koji je neophodno da imaju akcionari kako bi podnijeli tužbu za pobijanje odluke o raspodjeli dobiti sa 5% na 10%. Ovaj zakon dopunjen je i odredbom kojom se precizira da se standardi korporativnog upravljanja propisani Zakonom primjenjuju i na otvorena akcionarska društva, a ne samo na ona društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište.

U dijelu Zakona koji se odnosi na prekogranično pripajanje i spajanje privrednih društava, precizirane su odredbe koje se odnose na sadržaj zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, izvještaj nadležnog organa društva, izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju, dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje notarske isprave u vezi sa postupkom pripajanja i pojednostavljen je postupak pripajanja.

Sekretarijat je uputio određene sugestije koje su se odnosile na poboljšanje, odnosno preciziranje teksta Zakona, koje je obrađivač u cijelosti prihvatio, te konstatuje da je ovaj zakon usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-2041/22 od 29. juna 2022. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima, ustanovljeni su obavezujući sekundarni izvori prava relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga, a koje je predlagač uzeo u obzir.

Direktiva 2009/102/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. septembra 2009. godine iz oblasti prava privrednih društava o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom (kodifikovana verzija)¹ u potpunosti je preuzeta Zakonom o privrednim društvima². Predmetnim izmjenama jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću neće imati obavezu sastavljanja i potpisivanja zapisnika, ali ostaće obaveza upisa odluka u knjigu odluka, te predmetni član Prijedloga ostaje usklađen sa članom 4. Direktive prema kojem odluke koje je donio jedini član zapisuju se u zapisnik ili se sastavljaju u pisanom obliku.

Predlagač je uzeo u obzir Direktivu (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. godine o određenim aspektima prava društava (kodifikovani tekst)³ i njene izmjene izvršene Direktivom (EU) 2019/2121 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. godine o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela.

Namjera predlagača je bila usklađivanje sa Poglavljem II Direktive 2017/1132 koje se odnosi na prekogranično spajanje društava kapitala. U tom smislu preuzete su u potpunosti definicije društva kapitala i prekograničnog spajanja. Takođe, odredbe o posljedicama prekograničnog spajanja transponovane su čl. 391. i 384. st. 3. Zakona o privrednim društvima, te novim članom 416k. o pravnim posljedicama pripajanja.

Važno je istaći da je predlagač u odnosu na nacrt izvršio dodatno transponovanje pojedinih odredaba Direktive 2017/1132. S tim u vezi, član 122. Direktive koji propisuje obavezu upravnog tijela da sastavi Zajednički nacrt uslova za prekogranično spajanje i njegove elemente preuzet je u potpunosti članom 416g. Prijedloga. Takođe, Prijedlogom je regulisana zaštita povjerilaca u skladu sa izmijenjenim članom 126. Direktive (v. član 126.b Direktive 2017/1132).

¹ *Directive 2009/102/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 in the area of company law on single-member private limited liability companies (codified version).*

² „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19.

³ *Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 relating to certain aspects of company law (codification) (Text with EEA relevance); including all amendments until 1 January 2020)*

Nisu transponovane pojedine odredbe člana 120. Direktive 2017/1132, tj. stav 4. Direktive koji je izmijenjen Direktivom 2019/2121 te propisuje da se odredbe prekograničnog spajanja društava kapitala ne primjenjuju u slučaju da se privredno društvo nalazi u postupku likvidacije i počelo je s raspodjelom imovine svojim članovima ili je riječ o finansijskoj instituciji na koju su primjenjeni instrumenti sanacije (npr. prodaja poslovanja, odvajanje imovine i slično).

Zbog navedenog, u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „djelimično usklađeno“. Detaljan prikaz preuzimanja odredaba navedenog izvora prava, sadržan je u uporednom prikazu usklađenosti Prijedloga sa pravnom tekovinom EU.

Značajno je pomenuti da je rok za usklađivanje sa Direktivom (EU) 2019/2121 za države članice januar 2023. godine i da je prema trenutnim podacima⁴ jedino Malta preduzela mjere za prenošenje iste. U tom smislu Republika Srpska usvajanjem ovog akta značajno doprinosi ispunjavanju obaveze usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, sadržane u članu 70. SSP-a⁵.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o privrednim društvima je sistemski propis kojim se uređuju osnivanje, upravljanje i druga pitanja od značaja za poslovanje u ovoj privrednoj formi. Opšti cilj ovog zakona je uređivanje načina osnivanja i donošenja poslovnih odluka u ovoj privrednoj formi, a sve radi stvaranja povoljnih pretpostavki za povećanje ekonomske aktivnosti i razvijanje konkurentnosti privrede Republike Srpske.

S obzirom na važnost i predmet uređivanja ovog zakona, u prethodnom periodu zainteresovana lica dostavila su prijedloge, komentare i sugestije za poboljšanje pojedinih zakonskih rješenja, a sve s ciljem njihove efikasnije primjene.

Nakon analize dostavljenih podnesaka, utvrđeno je da je potrebno intervenisati u dijelovima zakona koji se odnose na:

- uvođenje mogućnosti sukcesivne uplate novčanog dijela osnovnog kapitala kod društava sa ograničenom odgovornošću,
- propisivanje prava za društva sa ograničenom odgovornošću da obavezu vođenja knjige udjela prenesu na Centralni registar hartija od vrijednosti,
- normiranje da Centralni registar hartija od vrijednosti upisuje založna prava nad udjelima društava sa ograničenom odgovornošću koji su kod njega registrovani,
- uvođenje mogućnosti da se mjesto održavanja skupštine privrednog društva može utvrditi i u pozivu za sjednicu,
- produžavanje rokova zastarjelosti potraživanja u odnosima između privrednog društva i njegovih članova, odnosno akcionara,
- djelokrug rada i većinu za donošenje određenih odluka u skupštini društva sa ograničenom odgovornošću,
- postupak istupanja i isključenja člana iz društva sa ograničenom odgovornošću,
- određivanje prodajne cijene akcija,
- poboljšanje zaštite prava akcionara na dividendu,
- izmjene u načinu dostavljanja poziva za sjednicu skupštine i upravnog odbora akcionarskog društva i
- uređivanje postupka prekograničnog pripajanja i spajanja privrednih društava.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/NIM/?uri=celex%3A32019L2121>.

⁵ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane, i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

Izmjene i dopune u navedenim dijelovima zakona imaju za cilj da unaprijede procedure odlučivanja u privrednim društvima, zaštitu integriteta tržišta hartija od vrijednosti, kao i zaštitu interesa i prava članova, odnosno akcionara u privrednim društvima.

Osim navedenog, predloženim zakonskim odredbama vrši se djelimično usaglašavanje sa propisima Evropske unije iz oblasti privrednog prava, kao i otklanjanje sitnijih nedostataka u važećem zakonskom rješenju.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predlaže se izmjena u članu 6. stav 2, koja se odnosi na uvođenje roka u kojem nadležni inspeksijski organ treba provjeriti ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti. Ovim članom predlaže se rok od 45 dana od dana dostavljanja rješenja o registraciji privrednog društva u kojem inspeksijski organ treba obaviti inspeksijsku kontrolu. Predloženi rok je u skladu sa Zakonom o zanatsko-preduzetničkoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 117/11, 121/12, 67/13, 44/16 i 84/19), kojim je uređeno poslovanje u privrednoj formi preduzetnika. Na predloženi način ujednačavaju se rokovi za obavljanje inspeksijske kontrole ispunjenosti uslova za privredna društva i preduzetnike, kao privredne forme u Republici Srpskoj koje se osnivaju radi poslovanja u cilju sticanja dobiti.

Članom 2. predlaže se izmjena u članu 14. stav 4. Zakona, koja se odnosi na brisanja riječi: „upravni odbor“ iz ove odredbe. Navedene riječi brišu se iz dva razloga. Prvi razlog odnosi se na činjenicu da u trenutku osnivanja akcionarskog društva nema upravnog odbora, pa samim tim ovaj organ u postupku osnivanja akcionarskog društva ne može birati procjenjivače za procjenu vrijednosti nenovčanog uloga. Drugi razlog za brisanje riječi: „upravni odbor“ u predmetnoj odredbi zasniva se na članu 236. stav 1. Zakona, koji propisuje da se osnovni kapital otvorenog akcionarskog društva može povećati novim ulozima, koji mogu biti samo novčani. Shodno tome, nesporno je da otvoreno akcionarsko društvo, u toku poslovanja, ne može svoj osnovni kapital povećavati nenovčanim ulozima.

Na osnovu navedenih razloga potrebno je brisati navedene riječi u predmetnoj normi, jer upravni odbor nema mogućnost izbora procjenjivača za procjenu vrijednosti nenovčanog uloga.

Čl. 3. i 4. predlažu se izmjene i dopune u čl. 37. i 47, a koje se odnose na produžavanje subjektivnog i objektivnog roka za podnošenje tužbe zbog posljedica povrede pravila sukoba interesa i zabrane konkurencije, kao i objektivnih rokova zastarjelosti potraživanja u odnosima između privrednog društva i njegovih članova, odnosno akcionara. Prema važećoj odredbi, opšti rok zastare između navedenih lica iznosi tri godine od dana dospelosti potraživanja, a ovom odredbom taj rok se produžava na deset godina. Pored toga, članom 3. uređuje se da potraživanja akcionara otvorenih akcionarskih društava po osnovu dividende zastarijevaju u jedinstvenom roku, bez podjele na subjektivni i objektivni rok zastarjelosti. Shodno tome, a s ciljem poboljšanja zaštite prava akcionara na dividendu, ovom odredbom predlaže se da potraživanja akcionara po osnovu dividende zastarijevaju u roku od deset godina od dana donošenja odluke skupštine akcionara o isplati dividende.

Članom 5. predlaže se dopuna u članu 107. sa novim st. 2. i 3. Stavom 2. uvodi se mogućnost sukcesivne uplate novčanog dijela osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću. Osnivači mogu koristiti ovu mogućnost ako je novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću veći od 5.000 KM. U tom slučaju, polovina od novčanog dijela osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću uplaćuje se na privremeni račun do registracije društva, a ostatak se uplaćuje najkasnije u roku od dvije godine od dana registracije. U predmetnom članu novim stavom 3. naglašava se da novčani dio osnovnog kapitala ne može iznositi manje od 1 KM po osnivaču, ako više lica osniva društvo sa ograničenom odgovornošću.

Članom 6. predlaže se izmjena člana 109. radi preciznijeg i jasnijeg propisivanja instituta i pravila za otvorena akcionarska društva, koja se shodno primjenjuju i na društva sa ograničenom odgovornošću.

Čl. 7. do 12. predlažu se izmjene i dopune članova, a koje se odnose na udjele u društvo sa ograničenom odgovornošću. Ove izmjene preduzimaju se radi uvođenja mogućnosti da društvo sa ograničenom odgovornošću obavezu vođenja knjige udjela prenese na Centralni registar hartija od vrijednosti. Istovremeno, sa davanjem ove mogućnosti normira se i da Centralni registar hartija od vrijednosti upisuje založna prava nad udjelima društava sa ograničenom odgovornošću koji su kod njega registrovani. Na taj način postiže se veća efikasnost u slučajevima kada se kredit kod poslovnih banaka obezbjeđuje zalaganjem na udjelima. Registracija udjela kod Centralnog registra hartija od vrijednosti omogućuje bankama veću sigurnost, pouzdanost i brzinu naplate potraživanja, a interes vlasnika udjela ogleda se u jednostavnijem i jeftinijem pristupu bankarskim sredstvima. Pored navedenog, predmetnim članom uvodi se i novina da se na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu može prometovati sa udjelima društava sa ograničenom odgovornošću, za koje Centralni registar hartija od vrijednosti vodi knjigu udjela. Na taj način, a poslije okončanja postupka prava prečeg sticanja udjela društva, smanjuju se troškovi i proces kupoprodaje udjela u društvima sa ograničenom odgovornošću postaje efikasniji.

Članom 13. predlaže se izmjena u članu 128, kojim se uređuje pitanje ograničenja plaćanja za društvo sa ograničenom odgovornošću prema svojim članovima. Ova izmjena preduzima se s ciljem preciznijeg propisivanja potencijalne negativne posljedice po društvo sa ograničenom odgovornošću, koja može nastati ukoliko bi društvo izvršilo određeno plaćanje prema jednom ili više svojih članova.

Članom 14. brišu se riječi: „sastavlja i potpisuje zapisnik“ u članu 131, u dijelu norme koja se odnosi na skupštinu jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću. Važeće zakonsko rješenje propisuje da se nakon sjednice skupštine jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću donose odluke i sačinjava zapisnik. U skladu s tim, jasno je da jednočlana društva sa ograničenom odgovornošću imaju obavezu izrade dvije vrste dokumenata. S obzirom na to da ova privredna društva imaju samo jednog člana, a s ciljem smanjenja administrativnog postupanja, procijenjeno je da su dovoljne odluke nakon sjednice skupštine ovog društva i da nema potrebe za sačinjavanjem zapisnika. Navedeni prijedlog u skladu je i sa članom 4. stav 2. Direktive 2009/102/EU iz područja prava privrednih društava o društvima sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom. Usaglašavanjem sa pomenutim članom pomenute direktive, navedena direktiva je u potpunosti preuzeta u Zakon. Pored toga, ovom odredbom dopunjava se član 131. novim stavom 5, kojim se uređuje način određivanja koji organ, odnosno lice, obavlja funkciju skupštine jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću, kada je pravno lice osnivač ove vrste privrednog društva. Ova dopuna preduzima se da bi se otklonile nedoumice koja tijela obavljaju funkciju skupštine, u slučaju kada je pravno lice jedini vlasnik jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću.

Članom 15. predlažu se izmjena i dopune u članu 132, a koji se odnosi na djelokrug rada skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, a sve s ciljem jačanja kontrolne funkcije skupštine društva nad poslovanjem društva. Izmjena se predlaže radi preciziranja nadležnosti skupštine društva u vezi sa finansijskim izvještajima, odnosno raspodjelom dobiti ili pokriću gubitka. Sa druge strane, dopune ovog člana predlažu se i zbog promjene koncepta istupanja iz društva sa ograničenom odgovornošću, prema kojem i skupština društva može donijeti odluku kojom prihvata zahtjev člana društva da napusti društvo. Osim toga, predloženim dopunama naglašava se da skupština društva sa ograničenom odgovornošću vrši nadzor nad radom direktora ili upravnog odbora, a i normira se da skupština daje punomoć određenom licu kada društvo vodi spor sa licem ovlašćenim za zastupanje.

Članom 16. predlaže se dopuna u članu 133, a s ciljem uvođenja mogućnosti da se mjesto odražavanja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću utvrdi i u pozivu za sjednicu. Na taj način, a u slučaju da društvo ima poslovne potrebe da se skupština održi izvan njegovog sjedišta, cilj ove norme je učiniti da se sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću organizuju i održavaju sa što manje troškova, a što doprinosi ekonomičnosti poslovanja.

Članom 17. predlaže se dopuna u članu 135, kojim se, između ostalog, uređuju pravila za sazivanja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću. Prema ovim pravilima, pisani poziv za sjednicu skupštine dostavlja se svakom članu najkasnije sedam dana, a najranije 15 dana prije dana održavanja sjednice skupštine. U skladu sa navedenim pravilom, jasno je da pisano upućivanje poziva i vrijeme njegovog slanja predstavljaju obavezne formalne aktivnosti u sazivanju skupštine. Ipak, zbog činjenice da najveći broj društava sa ograničenom odgovornošću ima jednog ili do deset članova, ocijenjeno je da je pravilno propisati izuzetak u odnosu na navedeno pravilo za sazivanje skupštine. Shodno tome, ovom odredbom predlaže se da se sjednica može održati i bez sazivanja, ako joj prisustvuju svi članovi društva. Slijedom iznesenog, predmetna norma doprinosi da se sjednice društava sa ograničenom odgovornošću organizuju sa manje formalnosti, a što ujedno doprinosi i jednostavnijem poslovanju ove pravne forme privrednih društava.

Članom 18. predlaže se izmjena u članu 141. stav 2, koja se odnosi na većinu potrebnu za donošenje najvažnijih odluka na sjednici skupštine društva sa ograničenom odgovornošću. Trenutno zakonsko rješenje propisuje da je za donošenje pomenutih odluka potrebna saglasnost svih članova društva, osim ako osnivačkim aktom nije određeno da se odlučuje običnom većinom. Navedeno zakonsko rješenje otvaralo je mogućnost za blokadu rada skupštine, u situaciji kada pojedini član društva, bez opravdanog razloga, ne glasa za donošenje odluka koje su važne za dalje funkcionisanje društva sa ograničenom odgovornošću. Iz tog razloga, a da bi se stvorile pretpostavke za nesmetano donošenje odluka i redovno poslovanje, predlaže se da skupština društva sa ograničenom odgovornošću o najvažnijim pitanjima iz svog djelokruga donosi odluke dvotrećinskom većinom glasova članova društva.

Članom 19. predložena je dopuna u članu 149. u stavu 1. da bi se jasno normiralo da nije potrebno mijenjati osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću kada se mijenja prvi direktor ili član upravnog odbora, ako su ova lica navedena u osnivačkom aktu. Predložena dopuna doprinosi smanjenju formalnosti i troškova u poslovanju društava sa ograničenom odgovornošću koja su u svoje osnivačke akte unijela imena prvog direktora ili članova upravnog odbora. Osim što doprinosi ekonomičnosti poslovanja, predložena izmjena ne ugrožava ni pravnu sigurnost, jer se odluka o izboru direktora upisuje u sudski registar. Slijedom navedenog, kod promjene prvog direktora, u slučaju da je njegovo ime uneseno u osnivački akt, cjelishodno je da se ne mijenja osnivački akt, jer promjena direktora ne predstavlja pitanje kojim se na drugačiji način uređuju odnosi između članova društva.

Članom 20. vrši se izmjena u članu 168, kojim se uređuje način izmjene osnivačkog akta društva sa ograničenom odgovornošću. Ova izmjena preduzima se iz istih razloga koji su navedeni u obrazloženju člana 6. predmetnog zakona.

Čl. 21. do 25. mijenjaju se čl. 172. do 175, te dodaju novi čl. od 175a. do 175đ. Ovim izmjenama, odnosno dopunama, mijenjaju se u zakonu uslovi i postupak za istupanje i isključenje člana iz društva sa ograničenom odgovornošću. Prema važećem zakonu, postupak istupanja i isključenja sprovodio se putem nadležnog suda, osim ako osnivačkim aktom nije drugačije uređeno. Ključna novina u odnosu na važeće rješenje je da se uvode tri načina za istupanje (izjava člana, odluka skupštine društva i odluka suda) i dva načina za isključenje (odluka skupštine društva i odluka suda).

Prvi način za istupanje odnosi se na člana društva koji nema neizmirene obaveze prema društvu po osnovu neuplaćenog, odnosno neunesenog uloga u društvu. Takav član društva, a bez navođenja razloga za istupanje i ako ne zahtijeva naknadu za svoj udio, može da istupi iz društva samo na osnovu izjave o istupanju dostavljene društvu.

Drugi način za istupanje je u vezi sa situacijom kada član društva iz opravdanih razloga namjerava istupiti iz društva, a potražuje naknadu za svoj udio u društvu. Za ovu situaciju propisano je da odluku o zahtjevu člana za istupanje iz društva donosi skupština društva u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Treći način za istupanje podrazumijeva vođenje sudskog postupka, u slučaju da skupština društva odbije zahtjev člana za istupanje. U odnosu na važeće rješenje, novina koja se predlaže ovim izmjenama je i propisivanje metoda za utvrđivanje visine naknade koju društvo isplaćuje članu koji istupa u sudskom postupku. Takođe, novinu u Zakonu predstavlja i uvođenje zaloga, kao sredstva obezbjeđenja za isplatu naknade članu društva koji istupa.

Što se tiče postupka isključenja člana društva, ključna novina u ovom postupku je da se uvodi pravo skupštini društva da donese odluku o isključenju člana društva koji ne ispuni obavezu uplate novčanih uloga, odnosno unošenja nenovčanih uloga. U prethodnom periodu, i za navedenu situaciju, društvo je bilo u obavezi da pokreće sudske postupke, a što je društvu stvaralo nepotrebne troškove i odugovlačilo potrebno vrijeme za isključenje člana koji nije izvršio svoju osnovnu obavezu na uplatu, odnosno unos uloga u društvo. U skladu s tim, predloženom izmjenom smanjuju se troškovi poslovanja društva, u situaciji kada je potrebno isključiti člana društva koji ne ispuni obavezu uplate novčanih uloga, odnosno unošenja nenovčanih uloga.

Pored isključenja odlukom skupštine, društvo može isključiti člana i u drugim slučajevima koji su propisani osnivačkim aktom ili iz drugih opravdanih razloga, ali u tom slučaju odluku o isključenju donosi sud. Pod opravdanim razlozima smatra se: namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokovanje štete društvu, kršenje dužnosti prema društvu propisane ovim zakonom ili osnivačkim aktom, te kada član društva svojim radnjama ili propuštanjem, protivno osnivačkom aktu, zakonu ili dobrim poslovnim običajima, sprečava ili u značajnoj mjeri otežava poslovanje društva.

Isključeni član ima pravo na naknadu za svoj udio, a zakonom je propisano na koji način sud utvrđuje takvu naknadu. Za razliku od istupanja, kod kojeg se isplata naknade može vršiti iz cjelokupnih sredstava društva, u postupku isključenja, isključenom članu naknada se može isplatiti samo iz sredstava rezervi društva ili sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva, koji je stečen isključenjem tog člana društva.

Članom 26. mijenja se član 207, koji se odnosi na način utvrđivanja prodajne cijene akcija i drugih hartija od vrijednosti. Trenutnim zakonskim rješenjem propisano je pravilo da prodajna cijena akcija može biti niža od njihove nominalne vrijednosti. Međutim, primjena navedenog pravila u praksi nije donijela očekivane efekte u vezi sa emisijom akcija kod emitenata koji imaju ukupan kapital ispod osnovnog kapitala. Pored toga, važećom odredbom nije dat dovoljan značaj knjigovodstvenoj vrijednosti akcije, kao i poslovnim knjigama. S tim u vezi, potrebno je imati u vidu da je materija na kojoj se zasniva utvrđivanje knjigovodstvene vrijednosti akcije jako detaljno uređena Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, koji se u Republici Srpskoj primjenjuju više od 20 godina, a koji su trenutno uređeni članom 2. stav 1. tačka 15) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15 i 78/20). Takođe, finansijski izvještaji su predmet eksterne revizije, koja je po Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske podložna primjeni Međunarodnih standarda revizije, a što sve omogućava pretpostavku kredibiliteta za utvrđivanje vrijednosti akcija u primarnoj ponudi.

Slijedom navedenog, uvodi se novo pravilo u vezi sa prodajnom cijenom akcija. Prema ovom pravilu prodajna cijena akcija ne može biti niža od njihove nominalne vrijednosti, uz propisivanje tri izuzetka, koji su u direktnoj vezi sa knjigovodstvenom vrijednošću akcije. Cilj uvođenja novog pravila u vezi sa prodajnom cijenom akcija je zaštita tržišta hartija od vrijednosti i sistema njegovog funkcionisanja.

Tokom skupštinske rasprave, narodni poslanik Miladin Stanić kritički je ocijenio novo pravilo u vezi sa prodajnom cijenom akcija i konstatovao da ako se usvoji predložena izmjena da će u velikoj mjeri biti zaustavljen promet akcija. U vezi s tim, predložio je da se prodajna cijena akcija određuje prema tržišnoj vrijednosti akcija.

Navedena konstatacija ne može se prihvatiti, jer se predmetni član i novo pravilo u vezi sa prodajnom cijenom akcija odnosi na primarno tržište kapitala i izdavanje novih emisija akcija. Shodno tome, ovaj član ne odnosi se na trgovanje već izdatim akcijama na sekundarnom tržištu kapitala, kao što su berze. U skladu s tim, neosnovana je konstatacija da će ovaj član uticati na zaustavljanje prometa akcija i negativno djelovati na određivanje cijena akcija na berzi.

Suprotno izlaganju narodnog poslanika, cilj predmetnog člana je osnažiti primarno tržište kapitala putem realnog određivanja prodajne cijene akcija u novim emisijama. Na taj način, emitenti imaju mogućnost pribavljanja novčanih sredstava za investicije u poslovanje, jer se zainteresovana lica motivišu da ulažu u privredu kupovinom akcija iz novih emisija. Osim toga, novim pravilom u vezi sa prodajnom cijenom akcija sprečava se i zloupotreba instituta prinudne prodaje akcija od strane otkupioaca.

Članom 27. predlaže se izmjena u članu 210. stav 4. radi propisivanja da se dio dobiti akcionarskog društva, koji se ne iskoristi za pokriće gubitaka, dividendu, zakonske i statutarne rezerve, može koristiti samo kao neraspoređena dobit. Pored toga, ovim članom predlažu se novi st. 7, 8. i 9, kojima se uvodi mogućnost da skupština akcionarskog društva donese odluku da se do 20% dobiti raspoređi u akcijama za određeni broj zaposlenih u akcionarskom društvu. Cilj ovih odredaba je da se zaposleni u privrednom društvu stimulišu da što bolje obavljaju svoje poslove tako što im se daje mogućnost da postanu akcionari u tom privrednom društvu. Predložene odredbe predstavljaju praksu i rješenja za nagrađivanje zaposlenih iz razvijenih tržišnih ekonomija, kao što su ekonomije država Evropske unije i Sjedinjenih Američkih Država.

Članom 28. predlaže se dopuna u članu 211. sa novim st. 4, 5. i 6. Novi stav 4. ima za cilj istaći da se akcionarima dividenda u novcu obavezno isplaćuje srazmjerno njihovom učešću u osnovnom kapitalu akcionarskog društva. Shodno tome, ovom odredbom postiže se ravnopravan položaj svih akcionara kod isplate dividende. St. 5. i 6. uvodi se mogućnost registracije dividende kod Centralnog registra hartija od vrijednosti i njene isplate sa računa za posebnu namjenu Centralnog registra. Cilj ovih dopuna je postizanje veće pravne sigurnosti i jednakosti svih akcionara emitenta prilikom isplate dividende.

Članom 29. predlaže se brisanje člana 235, jer su pravila za određivanje prodajne cijene akcija propisana u članu 207. Zakona. Zbog toga, nema potrebe na upućivanje na propise kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti, pa je opravdano brisati predmetnu normu.

Članom 30. predlaže se izmjena u članu 248. stava 1, kako bi se propisalo da su i zaposleni u akcionarskom društvu imao prava po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva. Ova izmjena u direktnoj je vezi sa pravom skupštine društva da do 20% dobiti raspoređi u akcijama za određeni broj zaposlenih u društvu.

Članom 31. predlaže se dopuna u članu 267. stav 3, a iz razloga koji su navedeni u obrazloženju člana 15. ovog zakona.

Članom 32. predlaže se dopuna u članu 269, kojim se uređuje sazivanje skupštine po nalogu suda. Predmetnom dopunom normira se da žalba na rješenje, kojim je sud odlučio o

zahtjevu za održavanje sjednice skupštine akcionarskog društva, ne odlaže izvršenje tog rješenja. Razlog za ovu dopunu zasniva se na potrebi hitnog sazivanja i održavanja skupštine. Zbog toga, u predmetnoj situaciji nije opravdano primjenjivati suspenzivno dejstvo žalbe, jer njegova primjena može dovesti do otežanog rada i nastanak štetnih posljedica za akcionarsko društvo.

Članom 33. mijenja se član 272, koji se odnosi na postupak sazivanja skupštine akcionarskog društva. Razlog za izmjenu ovog člana je usaglašavanje sadržaja poziva za sjednicu skupštine iz Zakona sa Direktivom 2007/36/EU o izvršavanju pojedinih prava akcionara akcionarskih društava uvrštenih na berzu i njenim pratećim izmjenama. Osim propisivanja pomenutog sadržaja, ovim članom uvodi se i obaveza za akcionarsko društvo da poziv za sjednicu skupštine objavi na svojoj internet stranici. Što se tiče materijala za sjednicu, ovim članom daje se pravo akcionarskom društvu da bira jedan ili više načina na koji će akcionarima dostaviti, odnosno omogućiti preuzimanje dokumenata i akata koji će se razmatrati na sjednici skupštine. U skladu s tim, akcionarsko društvo može materijale za sjednicu da dostavi u pisanom ili elektronskom obliku uz poziv za sjednicu ili da ih objavi na internet stranici berze ili da obezbijedi da akcionari mogu u sjedištu društva dobiti kopije materijala u redovno radno vrijeme društva ili da na internet stranici društva objavi materijale, tako da ih akcionari mogu preuzeti u cijelosti. Pored navedenog, a s ciljem smanjenja troškova poslovanja, izmjenom predmetnog člana ukida se obaveza objave poziva za sjednicu u najmanje dva dnevna lista, registrovana na području Republike Srpske, u slučaju kada se sjednica skupštine saziva putem berze. Ipak, objavljivanje poziva za sjednicu u dnevnom listu nije u potpunosti ukinuto, već ostaje kao alternativna mogućnost.

Članom 34. vrši se dopuna u članu 291, kojim se propisuju pitanja o kojima akcionar nema pravo glasati, kada se razmatraju na skupštini društva. Predloženim članom dodaje se i pitanje koje se odnosi na izuzimanje glasačkih prava akcionara koji je u postupku privatne emisije unaprijed određen kao poznati kupac. Zbog toga, a i da svojim glasom eventualno ne bi mogao spriječiti da ostali akcionari iskoriste mogućnost sticanja akcija po pravu preče kupovine, dopunjava se predmetni član.

Članom 35. dopunjava se tekst Zakona sa novim članom 295a, kojim se propisuju razlozi i postupak za pobijanje odluke skupštine akcionara o raspodjeli dobiti. Razlog za normiranje predmetne odredbe zasniva se na podatku da mali broj emitenata isplaćuje dividendu, iako ostvaruju dobit. Kod tih emitenata neraspoređena dobit u bilansima je višestruko veća od osnovnog kapitala. Iz tih razloga, dopuna u predmetnom članu ima za cilj poboljšanje zaštite prava akcionara na dividendu i podsticanje emitenata da isplaćuju dio dobiti putem dividende.

Članom 36. predlaže se dopuna člana 306, koji se odnosi na način rada upravnog odbora akcionarskog društva. Prema važećoj odredbi, poziv za sjednicu upravnog odbora dostavlja se pismenim putem. U odnosu na važeće zakonsko rješenje, predmetnom dopunom predviđa se mogućnost dostavljanja materijala za sjednicu upravnog odbora i elektronskom poštom. U skladu s tim, cilj ove norme je postići ekonomičnost u radu upravnog odbora.

Članom 37. predlaže se izmjena u članu 309. u stavu 1, a s ciljem propisivanja da primjena standarda korporativnog upravljanja važi za sva otvorena akcionarska društva, a ne samo za društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište.

Članom 38. dopunjava se član 314, kojim je uređen način izbora i djelokrug rada generalnog direktora akcionarskog društva. Ipak, važećom normom nije utvrđen način razrješenja generalnog direktora. Iz tog razloga, predmetnim članom dodaje se novi stav 7, kojim se normira način na koji se razrješava generalni direktor. Budući da upravni odbor bira i razrješava izvršne direktore, odnosno izvršni odbor, ovim članom predlaže se da se razrješenje generalnog direktora sprovodi po istom postupku koji se primjenjuje za razrješenje članova izvršnog odbora akcionarskog društva.

Članom 39. predlaže se dopuna člana 361, kojim se uređuju elementi poslovnog imena zavisnog društva. Važećom odredbom propisano je da se u poslovnom imenu zavisnog društva obavezno navodi i poslovno ime matičnog društva. Navedena odredba restriktivno je propisana i ne obrađuje situaciju kada se posebnim materijalnim zakonom isključuje navođenje poslovnog imena matičnog društva u poslovnom imenu zavisnog društva. U skladu s navedenim, cilj dopune predmetnog člana je otkloniti nedoumice na koji način je potrebno postupiti u situaciji kada posebni materijalni zakon ima drugačija pravila u vezi sa elementima poslovnog imena zavisnog društva u odnosu na Zakon o privrednim društvima.

Članom 40. predlaže se da se poslije člana 416. doda novi pododjeljak 1.14. i čl. 416a. do 416n, kojima se uređuju prekogranično spajanje i pripajanje. Istim odredbama definiše se prekogranično pripajanje kao ono pripajanje u kojem učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo registrovano na teritoriji Republike Srpske i najmanje jedno društvo kapitala osnovano na teritoriji druge države članice Evropske unije ili druge države. Jedno ili više ovako definisanih društava pripajaju se drugom društvu prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društvo koje se pripaja prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije. Takođe, predmetnim odredbama normira se i prekogranično spajanje koje je, u smislu ovog zakona, ono spajanje u kojem učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo registrovano na teritoriji Republike Srpske i najmanje jedno društvo kapitala osnovano na teritoriji druge države. Dva ili više društava spajaju se osnivanjem novog društva prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društva koja se spajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije.

Dodatim članovima uređuju se najznačajnija pitanja u vezi sa prekograničnim pripajanjem i spajanjem, uređivanjem zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, njegovog objavljivanja, izvještaja nadležnog organa društva i izvještaja nezavisnog revizora o pripajanju, kao i njihovog usvajanja na skupštini. Ovim odredbama uređuje se i notarska isprava koja prethodi registraciji pripajanja, registracija pripajanja, pravne posljedice pripajanja, pojednostavljeni postupak pripajanja, učestvovanje zaposlenih u odlučivanju, ništavost registracije pripajanja i druga pitanja od značaja, s tim da se propisuje da se odredbe dijela zakona o prekograničnim pripajanjima shodno primenjuju i na prekogranična spajanja.

Dopune sa navedenim članovima preduzimaju se radi usklađivanja sa Direktivom 2017/1132/EU o određenim aspektima prava društava (kodifikovani tekst) i njenim pratećim izmjenama, a s ciljem ispunjavanja obaveza na preuzimanje pravne tekovine Evropske unije iz oblasti privrednog prava u postupku pristupanja u punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

Članom 41. vrši se izmjena u članu 421, kojim se uređuje postupak promjene pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću. Predmetna izmjena odnosi se na stav 5. navedenog člana, kojim je propisano da se Komisija za hartije od vrijednosti obavještava o promjeni pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću.

Navedeno zakonsko rješenje nije usaglašeno sa postupkom promjene iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo. Prema članu 191a. stav 4. ovog zakona i članu 187. stav 3. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13, 4/17 i 63/21) za pretvaranje otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i povlačenje hartija od vrijednosti sa berze, odnosno drugog uređenog javnog tržišta potrebno je odobrenje Komisije za hartije od vrijednosti.

Slijedom navedenog, potrebno je usaglasiti proceduralne radnje u oba navedena postupka, jer je njihovo zajedničko obilježje da se akcije ili druge vlasničke hartije od vrijednosti akcionarskog društva povlače sa berze. Iz tog razloga, potrebno je da Komisija za hartije od vrijednosti ima ista ovlašćenja u postupku promjene pravne forme akcionarskog

društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, kao što ima u postupku pretvaranja otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno.

Imajući u vidu izneseno, izmjenama predmetnog stava predlaže se da se promjena pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću može sprovesti ako akcionarsko društvo ispunjava uslove za pretvaranje iz otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i ukoliko Komisija za hartije od vrijednosti izda odobrenje u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Članom 42. vrši se izmjena u članu 433, koja se odnosi na zamjenu pojma „knjigovodstvena vrijednost imovine“ sa pojmom „poslovna vrijednost imovine“. Ova izmjena preduzima se u pravcu preciznijeg navođenja pojma za određivanje vrijednosti imovine kod korišćenja instituta sticanja i raspolaganja imovinom velike vrijednosti, budući da se u finansijskim izvještajima koristi pojam „poslovna vrijednost imovine“. Pored toga, ovim članom dodaje se novi stav, kojim se decidno propisuje period u kojem se jedan ili više prenosa imovine privrednog društva smatra za sticanje i raspolaganje imovinom velike vrijednosti.

Članom 43. dopunjava se član 435. stav 4. u smislu propisivanja da nesaglasni akcionar, i pored zahtjeva društvu da otkupi njegove akcije, može osporavati odluku o otkupu akcija ako je ta odluka prevarna ili protivna zakonu ili predstavlja grubu povredu dužnosti pažnje i pravila poslovne procjene. Ovaj izuzetak propisuje se s ciljem dodatne zaštite nesaglasnih akcionara, u slučajevima kada se na skupštini društva donese nezakonita odluka ili ako se tom odlukom povređuju dužnost pažnje i pravilo poslovne procjene. Pored toga, ovim članom preciznije se propisuje način na koji se utvrđuje procijenjena vrijednost akcija prilikom korišćenja instituta otkupa akcija. Trenutni poziv na član 186. Zakona nije dovoljan za navedeni institut jer se u članu 186. radi o procjeni nenovčanih uloga kod osnivanja akcionarskog društva, koji postaju dio imovine privrednog društva, i ta se vrijednost prihvata samo uz saglasnost svih osnivača.

Sa druge strane, prilikom procjene koja se obavlja s ciljem isplate nesaglasnih akcionara i prilikom prenosa akcija manjinskih akcionara (član 438), kao i u slučaju kada manjinski akcionari koriste pravo da zahtijevaju otkup svih preostalih akcija (član 439), a za koje se utvrđuje primjerena naknada (član 438a. i član 439. stav 2) potrebno je vršiti procjenu vrijednosti kapitala društva, a koja se isključivo vrši po Međunarodnim standardima vrednovanja (IVS).

Međunarodni standardi vrednovanja (IVS) u primjeni su u Republici Srpskoj na osnovu člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Slijedom navedenog, u predmetnom članu, uz poziv na član 186. dodaje se i pozivanje na Međunarodne standarde vrednovanja (IVS).

Članom 44. vrši se izmjena u članu 436. stav 1, a koji se odnosi na utvrđivanje tržišne vrijednosti akcija. U odnosu na važeći tekst, predmetnom normom samo se predlaže dodavanje dodatnog uslova, koji je potrebno ispuniti za utvrđivanje tržišne vrijednosti akcija. Ovaj uslov podrazumijeva da se u periodu od šest mjeseci, koji prethodi danu donošenja odluke kojom se utvrđuje tržišna vrijednost akcija, trgovalo u više od jedne trećine dana u kojima je trgovanje bilo moguće na mjesečnom nivou. Uvođenje ovog uslova predlaže se zbog relativno niskog osnovnog kapitala emitenata, čije su hartije listirane na Banjalučkoj berzi i relativno malih iznosa transakcija, koje su često u visini od nekoliko stotina KM, a kojima se obezbjeđuje „likvidnost“ hartije. Iako se u predmetni stav dodaje samo navedeni uslov, predlaže se izmjena tog stava u potpunosti, a radi bolje jasnoće i razumljivosti ove norme. Takođe, dopunjuju se st. 2. i 4. predmetnog člana, a iz razloga koji su navedeni u obrazloženju člana 40. ovog zakona.

Članom 45. mijenja se period u kojem se obračunava zatezna kamata na novčanu naknadu, koju otkupilac isplaćuje manjinskim akcionarima. Dosadašnji obračun navedene

zatezne kamate bio je od dana upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u sudski registar, a prema novom prijedlogu zatezna kamata se obračunava od dana kada se otkupiocu dostavi rješenje nadležnog suda o upisu odluke o prenosu akcija na otkupioca.

Takođe, ovom odredbom u članu 438a. mijenja se i stav 4. Ova izmjena predlaže se kako bi se pojednostavio postupak obezbjeđenja sredstava za isplatu manjinskih akcionara. Pored dosadašnje bankarske garancije, kao sredstva obezbjeđenja da će otkupilac manjinskim akcionarima isplatiti naknadu, predmetnim članom uvodi se mogućnost za otkupioca da na namjenski račun kod banke deponuje novčana sredstva potrebna za isplatu naknade manjinskim akcionarima. Shodno tome i ako se prihvati predmetni prijedlog, otkupilac će imati mogućnost izbora između deponovanja sredstava i bankarske garancije, kao sredstava obezbjeđenja za isplatu manjinskih akcionara kod korišćenja instituta prinudne prodaje i prinudne kupovine akcija.

Članom 46. mijenja se član 438v, kojim se propisuje postupak registracije odluke o prenosu akcija i pravne posljedice registracije. Ova izmjena preduzima se s ciljem propisivanja rokova u kojima je akcionarsko društvo dužno da podnese prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata. Prema predmetnom članu, predviđaju se dva roka u trajanju od 15 dana. Prvi rok računa se od dana isteka roka za podnošenje tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca. Drugi rok računa se od dana pravosnažnosti sudske odluke donesene po osnovu tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca. Navedeni rokovi su instruktivne prirode i njihovim propuštanjem akcionarsko društvo ne gubi pravo na registraciju odluke o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca.

U vezi sa prvim rokom, važno je naglasiti da se predmetnim članom propisuje obaveza za sud da, po službenoj dužnosti, utvrđuje da li je odluka skupštine akcionara o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca pobijana u roku u kojem se to moglo učiniti. Ako je podnesena tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca, nadležni sud odbija prijavu za upis te odluke u registar poslovnih subjekata. Pored navedenog, ovim članom, a u odnosu na važeće zakonsko rješenje, mijenja se i žiro račun na koji otkupilac deponuje novčana sredstva potrebna za isplatu naknade.

Članom 47. mijenja se član 438d, kojim se uređuje pitanje sudskog preispitivanja novčane naknade koju otkupilac treba isplatiti manjinskim akcionarima za prenos akcija. U odnosu na važeću odredbu, ukida se obustava isplate naknade manjinskim akcionarima ako je podnesen zahtjev sa sudsko preispitivanje novčane naknade koju otkupilac treba isplatiti manjinskim akcionarima za prenos akcija. Navedena novina propisuje se iz razloga što se u sudskom postupku nije moguće utvrditi manju vrijednost novčane naknade od naknade koju je otkupilac utvrdio. Zbog toga, nema razloga da novčana sredstva, na ime naknade za otkup akcija, budu deponovana, umjesto da se isplate manjinskim akcionarima.

Članom 48. predlaže se izmjena u članu 440, koja se odnosi na produžavanja roka u kojem zastarijeva pravo akcionara na podnošenje zahtjeva za isplatu novčane naknade i eventualne razlike u cijeni za otkupljene akcije po osnovu odluke skupštine akcionara o prenosu akcija ostalih akcionara na otkupioca. S ciljem poboljšanja zaštite prava akcionara, ovom odredbom dosadašnji rok od tri godine za podnošenje pomenutog zahtjeva produžava se na deset godina.

Članom 49. predlaže se dopuna u članu 441, koji se odnosi na prekršaje privrednog društva i odgovornog lica. Ovom odredbom propisuje se kazna za akcionarsko društvo, ako svojim akcionarima ne stavi na raspolaganje dokumente i akte, na koje akcionari, po Zakonu, imaju pravo uvida i umnožavanja. Osim toga, ovim članom sankcionišu se i lica koja imaju dužnost prema društvu ako prekrše svoje dužnosti, a koje su propisane članovima 32. i 33. Zakona.

Članom 50. dodaje se novi član 443a, kojim se uređuje pitanje trajanja rokova zastarjelosti na prava i potraživanja koja su nastala prije stupanja na snagu ovog zakona. Potreba za normiranjem ovog člana javlja se iz razloga što se ovim zakonom produžavaju rokovi zastarjelosti potraživanja u odnosima između privrednog društva i njegovih članova, odnosno akcionara. Shodno tome, predmetnom odredbom predlaže se da se na prava i potraživanja koja su nastala do stupanja na snagu ovog zakona primjenjuju rokovi zastarjelosti propisani ovim zakonom.

Član 51. propisuje stupanje na snagu ovog zakona.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Narodna skupština Republike Srpske je na 21. redovnoj sjednici, održanoj 26. i 27. aprila 2022. godine, usvojila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima. Razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona proistekle su iz izlaganja narodnih poslanika, konsultacija sa zainteresovanim licima u toku izrade Prijedloga zakona, a ogledaju se u sljedećem:

– Dodat je novi član 1. s ciljem propisivanja roka u kojem je potrebno sprovesti inspeksijski pregled poslije donošenja rješenja o registraciji privrednog društva.

– Priprihvaćen je prijedlog narodnog poslanika Perice Bundala i objektivni rok zastarjelosti u čl. 37, 47. i 440. Zakona dodatno je produžen sa pet na deset godina.

– U članu 28. naglašeno je da je emitent dužan da prilikom isplate dividende u novcu primjenjuje jednak tretman za sve akcionare.

– Dodat je novi član 30. s ciljem propisivanja da su i zaposleni u akcionarskom društvu imao prava po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva. Potreba za normiranjem ovog člana proističe iz mogućnosti koja se uvodi ovim zakonom, a to je da skupština privrednog društva može donijeti odluku da se do 20% dobiti rasporedi u udjelima, odnosno akcijama za određeni broj zaposlenih u privrednom društvu.

– U članu 35, kojim se dodaje novi član 295a, dodat je novi uslov za ostvarivanje prava na podnošenje tužbe za pobijanje odluke o raspodjeli dobiti. Ovaj uslov podrazumijeva da akcionar može pobijati odluku o raspodjeli dobiti u slučaju kada je akcionarsko društvo bilo obavezno donijeti odluku o isplati dividende u skladu sa dividendnom politikom društva, a tu odluku ipak ne donese. U istom članu povećan je i minimum koji zbirno trebaju imati akcionari da bi podnijeli tužbu za pobijanje odluke o raspodjeli dobiti. Ovaj minimum povećan je sa 5% na 10% učešća akcionara u osnovnom kapitalu društva.

– Dodat je novi član 37. radi usaglašavanja sa novim uslovom za ostvarivanje prava na podnošenje tužbe za pobijanje odluke o raspodjeli dobiti. Ovo usaglašavanje potrebno je da bi primjena standarda korporativnog upravljanja važila za sva otvorena akcionarska društva, a ne samo za društva čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište.

U dijelu Zakona – Prekogranično pripajanje i spajanje privrednih društava izvršeno je dodatno usaglašavanje sa Direktivom (EU) 2019/2121 Evropskog parlamenta i Savjeta i precizirane su odredbe koje se odnose na: sadržaj zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, izvještaja nadležnog organa društva, izvještaja nezavisnog revizora o pripajanju, pojednostavljeni postupak pripajanja i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje notarske isprave u vezi sa postupkom pripajanja.

– U članu 45, kojim se mijenja član 438a, djelimično je izmijenjen stav 3. koji se odnosi na promjene perioda u kojem se obračunava zatezna kamata na novčanu naknadu, a koju otkupilac isplaćuje manjinskim akcionarima.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Ministarstvo privrede i preduzetništva, kao obrađivač ovog zakona i organ nadležan za davanje mišljenja o procesu procjene uticaja propisa (PUP) u postupku izrade zakona, konstatuje sljedeće:

U obrascu o sprovođenju skraćenog PUP-a u pripremi i izradi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima analizirano je postojeće stanje, utvrđen je problem i ciljevi koji se žele postići donošenjem zakona i isti su sastavni dio „Razloga za donošenje zakona“.

Procijenjen je uticaj ovog Prijedloga na poslovno okruženje, javne budžete i životnu sredinu, kao i socijalni uticaji.

Kada je u pitanju uticaj na poslovno okruženje, utvrđeno je da će Prijedlog imati pozitivan uticaj na poslovanje, jer se predloženim izmjenama i dopunama pojedinih odredbi Zakona o privrednim društvima nastoje otkloniti uočene barijere u poslovanju privrednih društava, te je utvrđen jednostavniji i brži postupak donošenja odluka skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću tako što je u izuzetnim slučajevima predviđeno donošenje odluke dvotrećinskom većinom glasova, umjesto jednoglasnom odlukom svih članova društva. Uvodi se i mogućnost sukcesivne uplate novčanog dijela osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću ako je novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću veći od 5.000 KM. U tom slučaju osnivači mogu polovinu od ovog novčanog dijela osnovnog kapitala uplatiti na privremeni račun do registracije društva, a ostatak se uplaćuje najkasnije u roku do dvije godine od dana registracije. Izvršena je i korekcija minimalnog osnovnog kapitala za društvo sa ograničenom odgovornošću, tako da ako više lica osnivaju društvo sa ograničenom odgovornošću, minimalni novčani dio za svakog osnivača ne može iznositi manje od 1KM po osnivaču. Prijedlogom zakona je data opcionalna mogućnost da društvo sa ograničenom odgovornošću može obavezu vođenja knjige udjela prenijeti na Centralni registar, tako da se udjeli mogu prometovati na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, u skladu sa pravilima berze ili drugog uređenog javnog tržišta. Kad su u pitanju akcionarska društva, pojednostavljen je postupak obezbjeđenja sredstava za zaštitu malih akcionara u pogledu isplate dividende. Naime, pored dosadašnje bankarske garancije kao sredstva obezbjeđenja otkupca za isplatu naknade manjinskim akcionarima, uvodi se mogućnost da otkupac na namjenski račun kod banke deponuje novčana sredstva potrebna za isplatu naknade manjinskim akcionarima. Shodno tome otkupac će imati mogućnost izbora između deponovanih sredstava i bankarske garancije, kao sredstva obezbjeđenja za isplatu manjinskih akcionara kod korišćenja instituta prinude prodaje i prinudne kupovine akcija. Takođe, radi zaštite malih akcionara propisan je postupak registracije odluke o prenosu akcija i pravne posljedice registracije, odnosno propisana su dva roka (oba roka traju 15 dana, ali se razlikuje momenat početka računanja roka), u kojima je akcionarsko društvo dužno da podnese prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata. Isto tako, radi zaštite prava malih akcionara izmijenjen je i rok u kojem njihovo pravo na podnošenje zahtjeva za isplatu novčane naknade za otkupljene akcije zastarijeva, odnosno rok od tri godine produžen je na deset godina. Prijedlogom zakona uvodi se i mogućnost prekograničnog spajanja i pripajanja privrednih društava sa preduzećima iz drugih država, čime se uklanjaju i barijere u njihovom poslovanju, vrši se njihova internacionalizacija, omogućava pristup finansijama putem određenih međunarodnih fondova i samim tim tržištima drugih zemalja.

U vezi sa uticajem na javne budžete, Prijedlog zakona neće imati uticaja na javne budžete.

U pogledu socijalnih uticaja, Prijedlog zakona će imati pozitivan uticaj na zaštitu prava radnika i na njihov ekonomski i socijalni položaj. Naime, radi stimulanja zaposlenih da što bolje obavljaju poslove u akcionarskim društvima predviđena je mogućnost da

skupština akcionara može donijeti odluku da se do 20% neraspoređene dobiti rasporedi u akcijama za zaposlene u akcionarskom društvu i da se u vezi sa tim odluka o raspodjeli dobiti donosi glasovima akcionara koji ne ostvaruju pravo na akcije iz dobiti, kao i da pravo na akcije iz dobiti može ostvariti zaposleni koji zajedno sa novim akcijama ne posjeduju više od 5% osnovnog kapitala društva.

Prijedlog neće imati uticaja na životnu sredinu.

Prijedlogom zakona ne uvode se nove formalnosti niti se predviđa izmjena ili ukidanje postojećih formalnosti.

Ministarstvo privrede i preduzetništva je, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupilo u skladu sa metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VIII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), Prijedlog zakona je objavljen na internet stranici Ministarstva privrede i preduzetništva da bi se učinio dostupan široj javnosti radi davanja eventualnih primjedaba i komentara.

Pored toga, u vezi sa tekstom Prijedloga zakona održan je sastanak sa predstavnicima Privredne komore Republike Srpske, privrednih društava, Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske, te su pribavljena su mišljenja Ministarstva finansija, Ministarstva pravde, Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, Ministarstva trgovine i turizma i Republičke uprave za inspekcijske poslove.

Ministarstvo je prilikom izrade konačnog teksta ovog zakona uzelo u obzir sve iznesene prijedloge i dostavljena mišljenja, a prihvaćeni su komentari i sugestije za koje je procijenjeno da su opravdani i konstruktivni, te da doprinose ostvarenju cilja ovog zakona.

IX FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.

Ekonomska opravdanost ovog zakona sadržana je u činjenici da njegovo usvajanje doprinosi olakšanom osnivanju društava sa ograničenom odgovornošću, čiji je novčani dio osnovnog kapitala jednak ili veći od 5.000 KM, unapređenju procedure odlučivanja u privrednim društvima, zaštiti integriteta tržišta hartija od vrijednosti, kao i zaštiti interesa i prava članova, odnosno akcionara u privrednim društvima.

Na taj način, donošenje poslovnih odluka u ovoj privrednoj formi postaje jednostavnije i ekonomičnije. Dakle, donošenje ovog zakona poboljšava poslovno okruženje u dijelu koji se odnosi na osnivanje društava sa ograničenom odgovornošću i poslovno odlučivanje, a što će za rezultat imati povećanje broja privrednih subjekata, a samim tim i ekonomske aktivnosti i konkurentnosti privrede Republike Srpske.

PRILOG

ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Uslovi za obavljanje djelatnosti

Član 6.

(1) Privredno društvo može da obavlja djelatnost u prostoru koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređivanja životne sredine, kao i druge propisane uslove.

(2) Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana provjerava nadležni inspekcijski organ u roku od 45 dana od dana dostavljanja rješenja o registraciji privrednog društva.

(3) Privredno društvo može da počne da obavlja djelatnost koja obuhvata proizvodnju, promet, distribuciju, preradu i uskladištenje materija opasnih i štetnih po zdravlje ljudi i životnu sredinu, ako nadležni organ rješenjem utvrdi ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

Procjena nenovčanih uloga

Član 14.

(1) Nenovčanim ulozima u smislu ovog zakona smatraju se ulozi u stvarima i pravima, udjelima i akcijama u drugim društvima, kao i u radu i uslugama.

(2) Vrijednost nenovčanih uloga ortačkog društva i komanditnog društva, kao i društva sa ograničenom odgovornošću i zatvorenog akcionarskog društva, utvrđuju sporazumno ortaci, članovi ili akcionari u skladu sa osnivačkim aktom.

(3) Ako se vrijednost nenovčanog uloga ne utvrdi na način iz stava 2. ovog člana, ortaci, članovi ili akcionari mogu procjenu vrijednosti tog uloga povjeriti ovlašćenom procjenjivaču ili podnijeti zahtjev da ga u vanparničnom postupku odredi sud.

(4) Procjenu vrijednosti nenovčanih uloga otvorenog akcionarskog društva vrši ovlašćeni procjenjivač koga biraju osnivači, sa liste ovlašćenih procjenjivača ili nadležni sud u vanparničnom postupku na zahtjev osnivača društva.

Posljedice povrede pravila sukoba interesa i zabrane konkurencije

Član 37.

(1) Povreda sukoba interesa i zabrane konkurencije daje privrednom društvu, pored prava na naknadu štete i pravo da se:

a) poslovi koje izvrši to lice za svoj račun priznaju kao poslovi izvršeni za račun privrednog društva,

b) privrednom društvu preda svaki novčani iznos koji je ostvaren od poslova koji su obavljani za račun tog lica i

v) sva potraživanja koja proizlaze iz posla izvršenog za račun tog lica, ustupe privrednom društvu.

(2) Prava koje privredno društvo ima po osnovu povrede sukoba interesa i pravila konkurencije može ostvarivati privredno društvo i ortak, član ili akcionar koji ima ili zastupa najmanje 5 % osnovnog kapitala društva, u roku od **šest mjeseci** od dana saznanja za učinjenu povredu, odnosno **deset godina** od dana učinjene povrede.

Zastarjelost

Član 47.

(1) Potraživanja ortaka, članova i akcionara prema privrednom društvu, **koja su nastala po osnovu tog svojstva**, zastarijevaju u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe, a najkasnije u roku od **deset godina** od dana dospelosti, ako zakonom za pojedina potraživanja nije drukčije uređeno.

(2) Potraživanja povjerilaca privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, zastarijevaju u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog podnošenja tužbe, a najkasnije u roku od **deset godina** od dana prestanka društva ili od dana prestanka svojstva ortaka, člana i akcionara, ako zakonom za pojedina potraživanja nije određen drugi rok zastarjelosti.

(3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na potraživanja privrednog društva prema ortacima, članovima i akcionarima, kao i članovima organa društva, zastupniku i likvidacionom upravniku, po osnovu tog svojstva.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, potraživanja akcionara otvorenih akcionarskih društava po osnovu dividende zastarijevaju u roku od deset godina od dana donošenja odluke skupštine akcionara o isplati dividende.

Minimalni osnovni kapital

Član 107.

(1) Novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću iznosi najmanje 1 KM i uplaćuje se na privremeni račun do registracije društva.

(2) U slučaju da je novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću jednak ili veći od 5.000 KM, najmanje polovina tog iznosa uplaćuje se na privremeni račun do registracije društva, a ostatak se uplaćuje prema rokovima uplate novčanih uloga, koji su određeni u osnivačkom aktu, a najkasnije u roku od dvije godine od dana registracije.

(3) Ako više lica osnivaju društvo sa ograničenom odgovornošću, minimalni novčani dio za svakog osnivača ne može iznositi manje od 1 KM po osnivaču.

(4) Posebnim zakonom za osnivanje finansijskih i osiguravajućih organizacija i privrednih društava koja obavljaju zakonom određene djelatnosti kao društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti veći minimalni osnovni kapital.

Primjena

Član 109.

Odredbe ovog zakona o otvorenom akcionarskom društvu koje se odnose na održavanje osnovnog kapitala, rezerve, povećanje i smanjenje osnovnog kapitala, raspodjelu dobiti, pokriće gubitaka, raspolaganje imovinom velike vrijednosti i

održavanje skupštine u slučaju gubitka shodno se primjenjuju i na društva sa ograničenom odgovornošću.

Princip jedan udio jedan član
Član 110.

(1) Član društva sa ograničenom odgovornošću stiče udio u osnovnom kapitalu društva srazmjerno vrijednosti uloga.

(2) Član društva sa ograničenom odgovornošću može imati jedan udio u društvu.

(3) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udjela, ti udjeli se spajaju sa postojećim udjelom i zajedno čine jedan udio.

(4) Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću mogu se registrovati u Centralnom registru.

(5) Udjeli mogu glasiti na iznos koji nije djeljiv cijelim brojem i u tom slučaju glase na decimalni iznos.

(6) Udjeli koji su registrovani u Centralnom registru u skladu sa ovim zakonom, smatraju se hartijama od vrijednosti i slobodno su prenosivi.

(7) Propisi kojima je uređeno tržište hartija od vrijednosti shodno se primjenjuju i na vođenje registra udjela kod Centralnog registra i izdavanje izvještaja.

(8) U slučaju iz stava 4. ovog člana primjenjuje se načelo konstitutivnosti upisa u Centralni registar, koje podrazumijeva da se sva prava i obaveze stiču od dana upisa u Centralni registar, bez obzira na dan upisa u registar poslovnih subjekata.

Prava glasa i imovinska prava po osnovu udjela
Član 111.

(1) Pravo glasa članova društva sa ograničenom odgovornošću, kao i imovinska prava prema društvu, uključujući i učešće u dobiti i raspodjeli likvidacionog viška, srazmjerni su udjelima članova u ukupno uplaćenom osnovnom kapitalu društva u vrijeme ostvarivanja tih prava, ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.

(2) U slučaju da knjigu udjela vodi Centralni registar, prava učešća i glasanja na skupštini društva sa ograničenom odgovornošću ostvaruju se na osnovu izvještaja Centralnog registra.

Pravna priroda
Član 112.

(1) Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću koji nisu registrovani u Centralnom registru nisu hartije od vrijednosti.

(2) Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću ne mogu se sticati, niti se njima može raspolagati upućivanjem javne ponude.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću izdaje svakom članu društva potvrdu kao dokaz članstva i njegovog udjela, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(4) U slučaju iz člana 110. stav 4. ovog zakona, Centralni registar izdaje izvještaj (izvod, potvrdu ili drugi dokument) o vlasnicima udjela iz knjige udjela.

Suvlasništvo udjela
Član 113.

(1) Udio može pripadati jednom licu ili većem broju lica (u daljem tekstu: suvlasnici udjela). Suvlasnici udjela se u odnosu na društvo s ograničenom odgovornošću smatraju jednim članom.

(2) Suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, suvlasnici udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću dužni su pismenim putem obavijestiti društvo ili Centralni registar radi upisa zajedničkog punomoćnika u knjigu udjela.

(4) Obavještenje koje društvo sa ograničenom odgovornošću uputi zajedničkom punomoćniku iz stava 2. ovog člana smatra se da je dato svim suvlasnicima udjela. Ako suvlasnici udjela propuste da identifikuju zajedničkog punomoćnika, obavještenje dato od društva bilo kom suvlasniku smatra se da je dato svim suvlasnicima.

(5) Suvlasnici udjela solidarno odgovaraju društvu sa ograničenom odgovornošću za sve obaveze prema društvu koje se tiču njihovog udjela.

(6) Pravne radnje društva sa ograničenom odgovornošću prema jednom suvlasniku udjela imaju dejstvo prema svim suvlasnicima tog udjela.

Knjiga udjela
Član 114.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da vodi knjigu udjela, koju drži u svom sjedištu.

(2) U knjigu udjela upisuju se: ime i prebivalište, odnosno poslovno ime, sjedište i jedinstveni identifikacioni broj svakog člana društva, zajedničkog punomoćnika suvlasnika, iznos ugovorenog i uplaćenog uloga i eventualne sporedne činidbe i dopunski ulози, pored osnovnog uloga, opterećenja udjela, broj ili procenat glasova svakog udjela i svi prenosi udjela, uključujući i vrijeme prenosa i ime prenosioca i sticaoca, kao i sve eventualne promjene ovih podataka.

(3) Društvo sa ograničenom odgovornošću može obavezu vođenja knjige udjela prenijeti na Centralni registar.

(4) Društvo sa ograničenom odgovornošću podnosi registru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, prijavu i dokumenta za svaku promjenu podataka upisanih u knjizi udjela, radi registracije i objavljivanja.

(5) U slučaju iz stava 3. ovog člana, Centralni registar po svakoj promjeni upisanoj u knjigu udjela, po službenoj dužnosti, dostavlja podatke iz knjige udjela društvu sa ograničenom odgovornošću.

(6) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pravo uvida u knjigu udjela i pravo na kopije.

(7) Direktor ili članovi upravnog odbora društva sa ograničenom odgovornošću odgovaraju društvu za tačnost podataka u knjizi udjela, u skladu sa ovim zakonom.

(8) Centralni registar upisuje založna prava na udjelima društava sa ograničenom odgovornošću koji su kod njega upisani.

(9) Sa udjelima društava sa ograničenom odgovornošću, za koje Centralni registar vodi knjigu udjela, može se prometovati i na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu, u skladu sa pravilima berze ili drugog uređenog javnog tržišta.

Značaj upisa u knjigu udjela
Član 115.

(1) U odnosu na društvo sa ograničenom odgovornošću, član društva je lice koje je kao takvo upisano u knjigu udjela, a u odnosu na treća lica član društva je lice koje je kao takvo registrovano.

(2) Smatra se da je član društva upisan u knjugu udjela danom podnošenja prijave za upis u registar, koja sadrži sve podatke koji se upisuju u knjigu udjela, bez obzira na to kada je upis stvarno izvršen.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako knjigu udjela vodi Centralni registar, član društva upisan je u knjigu udjela momentom evidentiranja u Centralnom registru.

Ograničenja plaćanja
Član 128.

(1) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može vršiti plaćanja svojim članovima ako bi nakon plaćanja:

a) **neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, koji je uvećan za iznos koji je unesen u zakonske rezerve i iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate,**

b) društvo bilo onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana društvo sa ograničenom odgovornošću može izvršiti plaćanja svojim članovima, ako iz finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija proizlazi da je isplata razumna u datim okolnostima.

Pojam i postojanje
Član 131.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu.

(2) U društvu sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom, ovlašćenja skupštine članova vrši taj član ili ovlašćeno lice.

(3) Član društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 2. ovog člana po donošenju odluka iz nadležnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću donesene odluke upisuje u knjigu odluka.

(4) Sporazumi između člana iz stava 2. ovog člana i društva moraju biti u pisanoj formi ili uneseni u knjigu odluka, osim ako je riječ o tekućim poslovima zaključenim pod uobičajenim uslovima.

(5) U slučaju iz stava 2. ovog člana kada je jedini član društva pravno lice, osnivačkim aktom može se odrediti organ tog pravnog lica koji vrši funkciju skupštine društva, a u odsustvu takve odredbe smatra se da je to registrovani zastupnik tog pravnog lica.

Djelokrug
Član 132.

Ako ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije uređeno, skupština članova društva s ograničenom odgovornošću odlučuje o:

a) odobravanju poslova zaključenih u vezi sa osnivanjem društva prije registracije,

b) izboru i razrješenju direktora ili članova upravnog odbora i utvrđivanju njihove naknade, odnosno zarade,

v) odobravanju finansijskih izvještaja i raspodjeli dobiti i načinu pokrivanja gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva,

g) imenovanju internog revizora ili nezavisnog revizora društva i potvrđivanju njihovih nalaza i mišljenja, utvrđivanju naknade ili drugih uslova njihovog ugovora sa društvom,

d) imenovanju likvidacionog upravnika i potvrđivanju likvidacionog bilansa,

đ) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, sticanju sopstvenih udjela i povlačenju i poništenju udjela, kao i o emisiji hartija od vrijednosti,

e) davanju prokure i poslovne punomoći za sve poslovne jedinice društva,

ž) o dopunskim ulozima od članova društva,

z) isključenju člana društva, prijemu novog člana i prenosu udjela na treća lica kada je odobrenje društva potrebno,

i) statusnim promjenama, promjeni pravne forme i prestanku društva,

j) davanju odobrenja na pravne poslove članova društva, odnosno direktora i drugih lica, u skladu sa članom 35. ovog zakona,

k) sticanju, prodaji, davanju u zakup, zalaganju ili drugom raspolaganju imovinom velike vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom,

l) izmjeni osnivačkog akta ili ugovora članova društva,

lj) formiranju poslovne jedinice,

m) radu i usvajanju izvještaja direktora ili upravnog odbora,

n) pokretanju postupka i davanju punomoći za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, direktorom, odnosno predsjednikom upravnog odbora ili članom društva,

nj) zahtjevu za istupanje člana društva,

o) donošenju poslovnika o svom radu i

p) drugim pitanjima utvrđenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koja su u djelokrugu skupštine članova.

Sjednice skupštine članova

Član 133.

(1) Sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva se po potrebi, a obavezno u slučajevima propisanim ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(2) Sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva direktor ili upravni odbor, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drugačije određeno. Mjesto održavanja skupštine je sjedište društva, **osim ako u pozivu za sjednicu, a radi njene ekonomičnije organizacije ili** ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno ili ako skupština članova društva ne odluči drugačije.

Obavještenje i dnevni red

Član 135.

(1) Sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva se pisanim pozivom upućenim svakom članu društva na adresu koja se vodi u knjizi članova društva, a koji uz njihovu pisanu saglasnost može biti i u elektronskom obliku.

(2) Poziv za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću dostavlja se svakom članu najkasnije sedam dana, a najranije 15 dana prije dana održavanja sjednice skupštine.

(3) Poziv za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži poslovno ime i sjedište društva, vrijeme i mjesto održavanja, prijedlog dnevnog reda skupštine i druge podatke određene osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva. Ako je predložena izmjena osnivačkog akta ili ugovora članova društva prilaže se i tekst prijedloga tih akata. Uz poziv za sjednicu skupštine dostavljaju se i prijedlozi odluka iz tačaka dnevnog reda, prijedlozi ili opisi ugovora koje skupština članova odobrava i, kad je potrebno, finansijski izvještaji, izvještaji direktora ili upravnog odbora, kao i nezavisnog revizora.

(4) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje o pitanjima navedenim u dnevnom redu i o pitanjima koje predloži bilo koji član društva koji je o tome obavijestio ostale članove društva najkasnije tri dana prije dana održavanja sjednice skupštine. Pitanja koja nisu navedena u pozivu za sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću ili o kojima nisu bili obaviješteni ostali članovi društva mogu se uvrstiti u dnevni red ako se nijedan član ne protivi raspravi i glasanju o njima. Odluke o naknadno uključenim pitanjima punovažne su ako svoju nesaglasnost u odnosu na njih ne izrazi nijedan odsutni član, u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.

(5) Sjednica skupštine može se održati i bez sazivanja u rokovima iz stava 2. ovog člana, pod uslovom da na njoj prisustvuju svi članovi društva, osim ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno.

Odlučivanje Član 141.

(1) Skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona, ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odluke donose većinom glasova svih članova.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana skupština članova društva sa ograničenom odgovornošću odlučuje **dvotrećinskom većinom glasova** članova društva, osim ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije određeno da se odlučuje većinom glasova, ali ne manjom većinom od ukupnog broja glasova o: izmjenama i dopunama osnivačkog akta i ugovora članova društva; povećanju i smanjenju osnovnog kapitala osim dodatnih uloga članova u skladu sa osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva; statusnim promjenama; promjeni pravne forme i prestanku društva; raspodjeli dobiti članovima društva; sticanju sopstvenih udjela društva; raspolaganju imovinom društva velike vrijednosti, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Izuzetno od odredbe st. 1. i 2. ovog člana odluke koje umanjuju prava jednog ili više članova društva sa ograničenom odgovornošću u odnosu na prava bilo kog drugog člana društva donose se samo uz saglasnost člana ili članova društva na koje se odluka odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Izbor direktora ili članova upravnog odbora Član 149.

(1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću biraju direktora ili članove upravnog odbora na sjednici skupštine, osim prvog direktora ili članova prvog upravnog odbora koji mogu biti određeni osnivačkim aktom, **s tim da svaka naredna promjena direktora ili člana upravnog odbora ne podrazumijeva izmjenu osnivačkog akta.**

(2) Osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da se izbor članova upravnog odbora društva vrši kumulativnim glasanjem, u skladu sa ovim zakonom.

Način izmjene Član 168.

(1) Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću može se mijenjati **dvotrećinskom većinom glasova** članova društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.

(2) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da se taj akt mijenja **i sa manje od dvotrećinskog broja glasova**, ali ne manjom većinom od obične većine glasova svih članova društva sa ograničenom odgovornošću.

(3) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću može se mijenjati samo jednoglasnom odlukom svih članova društva, ako tim aktom nije drugačije određeno.

(4) Ugovor članova društva sa ograničenom odgovornošću može odrediti da se taj akt može mijenjati i većinom glasova, ali ne manjom većinom od obične većine svih glasova članova društva sa ograničenom odgovornošću.

(5) Izuzetno od st. 1. do 4. ovog člana izmjene osnivačkog akta i ugovora članova društva sa ograničenom odgovornošću kojima se mijenjaju prava nekog člana društva vrše se uz saglasnost tog člana.

Istupanje člana društva bez potraživanja naknade za udio Član 172.

(1) Član društva koji nema neizmirene obaveze prema društvu po osnovu neuplaćenog, odnosno neunesenog uloga u društvo, može u svako doba da, na osnovu izjave o istupanju dostavljene društvu, istupi iz društva bez navođenja razloga za istupanje, ako ne zahtijeva naknadu za svoj udio.

(2) Udio člana društva koji je istupio iz društva postaje sopstveni udio društva i bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela.

(3) Istupanjem člana iz društva, tom članu ne prestaju obaveze koje je imao prema društvu do momenta istupanja.

(4) Istupanje člana iz društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Istupanje člana društva iz opravdanog razloga Član 173.

(1) Član društva može istupiti iz društva iz opravdanih razloga.

(2) Opravdani razlog za istupanje člana društva postoji u sljedećim slučajevima:

a) ako mu jedan ili više ostalih članova ili društvo svojim radnjama ili propuštanjem prouzrokuje štetu ili ako je očigledno da će takva šteta, prema redovnom toku stvari, nastupiti,

b) ako je u značajnoj mjeri onemogućen da ostvaruje svoja prava u društvu,

v) ako mu društvo nameće nesrazmjerne obaveze.

(3) Osnivačkim aktom mogu se predvidjeti i drugi opravdani razlozi za istupanje člana društva, kao i propisati postupak istupanja i način određivanja naknade članu društva koji istupa.

(4) Osnivačkim aktom ne može se unaprijed isključiti pravo člana društva da zahtijeva istupanje iz društva iz opravdanog razloga, niti se član društva tog prava može unaprijed odreći.

Postupak istupanja Član 174.

(1) Član društva koji želi da istupi iz društva u skladu sa članom 173. ovog zakona, dužan je da o tome dostavi pismeni zahtjev društvu, a o kojem odlučuje skupština društva.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

a) razloge istupanja,

b) iznos koji se zahtijeva od društva na ime naknade za udio,

v) rok u kojem se zahtijeva isplata naknade za udio, osim ako je taj rok određen osnivačkim aktom.

(3) Skupština donosi odluku o zahtjevu iz stava 1. ovog člana u roku od dva mjeseca od dana njegovog dostavljanja i u istom roku se o tome obavještava člana društva koji istupa.

(4) Skupština može samo u cjelini usvojiti ili odbiti zahtjev iz stava 1. ovog člana.

(5) Odluka iz stava 3. ovog člana donosi se običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona, osim ako je osnivačkim aktom određen veći broj glasova.

(6) Udio člana društva koji je istupio iz društva postaje sopstveni udio društva i bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela, srazmjerno uplaćenom, odnosno unesenom ulogu, dok se za iznos neuplaćenog, odnosno neunesenog uloga vrši smanjenje osnovnog kapitala društva.

(7) Istupanje člana iz društva registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Zalog kao obezbjeđenje isplate naknade Član 175.

(1) Član društva može zahtjevom za istupanje iz opravdanog razloga da traži da društvo pruži obezbjeđenje za isplatu naknade za njegov udio putem utvrđivanja zalogu na sopstvenom udjelu koji će društvo steći ako prihvati njegov zahtjev za istupanje iz društva, u skladu sa zakonom koji uređuje zalog na pokretnim stvarima, odnosno u skladu sa propisima kojima je uređeno tržište hartija od vrijednosti, ako je udio registrovan u Centralnom registru.

(2) Član društva iz stava 1. ovog člana dužan je da nacrt ugovora o zalogu čije zaključenje predlaže dostavi društvu u prilogu zahtjeva za istupanje iz društva.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, skupština može prihvatiti zahtjev za istupanje samo ako istovremeno odobri zaključenje predloženog ugovora o zalogu u korist člana koji istupa ili, uz saglasnost člana društva koji istupa, pruži drugo odgovarajuće obezbjeđenje.

Istupanje iz opravdanog razloga po odluci suda Član 175a.

(1) Ako skupština odbije zahtjev za istupanje iz člana 174. ovog zakona, odnosno propusti da o njemu odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva, član društva

može tužbom nadležnom sudu protiv društva zahtijevati prestanak svojstva člana društva zbog postojanja opravdanog razloga i isplatu naknade za svoj udio.

(2) Sud presudom kojom određuje prestanak svojstva člana društva određuje i sljedeće:

a) da udio člana društva koji istupa postaje sopstveni udio društva,
b) visinu naknade koju je društvo u obavezi da isplati članu društva koji istupa,
v) rok za isplatu naknade iz tačke b) ovog stava,
g) utvrđivanje zaloga u korist člana društva koji istupa na sopstvenom udjelu društva iz tačke a) ovog stava, ako je tužilac to zahtijevao i ako sud nađe da je to nužno i opravdano radi obezbjeđenja isplate naknade iz tačke b) ovog stava.

(3) Naknadu iz stava 2. tačka b) ovog člana sud određuje prema tržišnoj vrijednosti udjela člana društva koji istupa na dan podnošenja zahtjeva iz člana 174. ovog zakona, ali ne manje od srazmjernog dijela vrijednosti neto kapitala društva koji odgovara učešću udjela tog člana u osnovnom kapitalu društva na dan podnošenja zahtjeva, osim ako je drugi način određivanja te naknade predviđen osnivačkim aktom.

(4) Rok iz stava 2. tačka v) ovog člana sud određuje uzimajući u obzir finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i očekivane prihode društva u redovnom toku poslovanja, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravosnažnosti presude, osim ako je osnivačkim aktom predviđen duži rok, koji ne može biti duži od pet godina.

(5) Sud presudu o istupanju iz društva po nastupanju pravosnažnosti dostavlja registru poslovnih subjekata radi registracije prestanka svojstva člana u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(6) Danom registracije prestanka svojstva člana u skladu sa stavom 5. ovog člana članu društva koji je istupio prestaje svojstvo člana društva.

(7) Tužba iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog za istupanje, a najkasnije u roku od tri godine od nastanka razloga za istupanje.

Isplata naknade određene od strane suda i naknada štete Član 175b.

(1) Društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima do potpune isplate naknade udjela članu koji je istupio iz društva, po osnovu odluke skupštine, odnosno suda.

(2) Članu koji je iz društva istupio iz opravdanih razloga pripada i pravo na naknadu štete koju je eventualno pretrpio činjenjem ili nečinjenjem društva, koje može ostvariti tužbom kod nadležnog suda u posebnoj parnici.

Isključenje člana odlukom skupštine društva Član 175v.

(1) Skupština društva donosi odluku o isključenju člana društva koji ne ispuni obavezu uplate novčanih uloga, odnosno unošenja nenovčanih uloga.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana donosi se dvotrećinskom većinom glasova preostalih članova društva, osim ako je osnivačkim aktom određena druga većina.

(3) Odluka iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za brisanje isključenog člana društva iz registra poslovnih subjekata.

(4) Isključenjem člana društva udio tog člana društva postaje sopstveni udio društva.

(5) Isključeni član ostaje u obavezi da uplati, odnosno unese ulog na koji je bio obavezan, ako je to neophodno za namirenje povjerilaca društva.

(6) Društvo ima pravo da tužbom nadležnom sudu od isključenog člana potražuje naknadu štete.

(7) Skupština društva, na zahtjev isključenog člana, koji se podnosi u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke o isključenju, može donijeti odluku da isključeni član društva ostvaruje pravo na naknadu za svoj djelimično uplaćeni, odnosno uneseni udio i utvrditi iznos te naknade.

(8) Skupština donosi odluku o zahtjevu iz stava 7. ovog člana u roku od dva mjeseca od dana njegovog dostavljanja i u istom roku se ta odluka dostavlja podnosiocu zahtjeva.

(9) Ako skupština ne odluči o zahtjevu u roku iz stava 8. ovog člana ili odbije utvrditi pravo na naknadu isključenom članu ili ako isključeni član nije saglasan sa iznosom naknade, taj član može nadležnom sudu podnijeti tužbu za naknadu vrijednosti po osnovu svog uplaćenog, odnosno unesenog udjela.

(10) Tužba iz stava 9. ovog člana može se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana:

a) isteka roka za odlučivanje skupštine društva o zahtjevu za naknadu vrijednosti uplaćenog, odnosno unesenog uloga isključenog člana,

b) donošenja odluke kojom se odbija utvrditi pravo na naknadu vrijednosti uplaćenog, odnosno unesenog uloga isključenog člana,

v) donošenja odluke kojom se utvrđuje naknada za vrijednost uplaćenog, odnosno unesenog uloga, sa čijim iznosom isključeni član nije saglasan.

Isključenje člana odlukom suda

Član 175g.

(1) Društvo može tužbom koju podnosi nadležnom sudu zahtijevati isključenje člana društva iz razloga određenih osnivačkim aktom ili iz drugih opravdanih razloga, a obavezno ako član društva:

a) namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu,

b) ne izvršava dužnosti prema društvu propisane ovim zakonom ili osnivačkim aktom,

v) svojim radnjama ili propuštanjem, protivno osnivačkom aktu, zakonu ili dobrim poslovnim običajima, sprečava ili u značajnoj mjeri otežava poslovanje društva.

(2) Skupština društva običnom većinom broja glasova iz člana 139. st. 1. i 3. ovog zakona donosi odluku o podnošenju tužbe iz stava 1. ovog člana, osim ako je osnivačkim aktom određen veći broj glasova.

(3) Ako na zahtjev člana koji posjeduje udio, koji predstavlja najmanje 5% osnovnog kapitala društva, skupština u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva ne odluči o zahtjevu za podnošenje tužbe iz stava 1. ovog člana ili odbije zahtjev ili se tužba ne podnese u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o podnošenju tužbe, član koji je podnio zahtjev ima pravo da, u naknadnom roku od 30 dana, podnese tužbu sudu u svoje ime, a za račun društva.

(4) Na zahtjev društva sud može odrediti privremenu mjeru suspenzije prava glasa člana društva čije se isključenje traži, kao i drugih prava tog člana društva ili privremenu mjeru uvođenja prinudne uprave u društvo, ako nađe da je to nužno i opravdano radi sprečavanja nastanka štete za društvo.

(5) Osnivačkim aktom ne može se unaprijed isključiti pravo društva da podnese tužbu za isključenje člana društva, niti pravo isključenog člana društva na naknadu vrijednosti udjela.

(6) Tužba za isključenje člana društva može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja za razlog za isključenje, a najkasnije u roku od pet godina od nastanka razloga za isključenje.

(7) Isključenjem člana društva udio tog člana društva postaje sopstveni udio društva.

Naknada za udio u slučaju isključenja odlukom suda Član 175d.

(1) Isključeni član društva može tužbom nadležnom sudu protiv društva tražiti naknadu vrijednosti svog udjela.

(2) Tužba iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u roku od šest mjeseci od dana pravnosnažnosti presude o isključenju člana društva.

(3) Sud naknadu iz stava 1. ovog člana određuje u visini vrijednosti dijela likvidacionog ostatka koji bi pripao isključenom članu srazmjerno njegovom udjelu u osnovnom kapitalu društva, na dan pravnosnažnosti presude o isključenju tog člana iz društva, osim ako je osnivačkim aktom određeno drugačije.

(4) Sud prilikom određivanja naknade iz stava 1. ovog člana određuje i rok za isplatu te naknade, uzimajući u obzir finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i očekivane prihode društva u redovnom toku poslovanja, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravnosnažnosti presude, osim ako je osnivačkim aktom određen duži rok, ali ne duži od pet godina.

(5) Društvo može isplaćivati naknadu određenu presudom nadležnog suda iz stava 3. ovog člana samo iz:

a) sredstava rezervi društva ili

b) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog isključenjem tog člana društva.

(6) Ako društvo ne isplati dosuđenu naknadu članu društva koji je isključen u roku određenom presudom, član društva koji je isključen može tražiti prinudno izvršenje samo prodajom sopstvenog udjela koji je društvo od njega steklo.

(7) Ako sredstva ostvorena prodajom sopstvenog udjela u izvršnom postupku nisu dovoljna za namirenje potraživanja člana društva koji je isključen u pogledu dosuđene naknade, preostali dio tog potraživanja se gasi.

Prodajna cijena akcija i drugih hartija od vrijednosti Član 207.

(1) Prodajna cijena akcija ne može biti niža od njihove nominalne vrijednosti.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prodajna cijena akcija može biti niža od nominalne vrijednosti akcije u slučajevima:

a) kada je knjigovodstvena vrijednost akcije manja od nominalne vrijednosti, s tim da prodajna cijena akcija ne može biti niža od knjigovodstvene vrijednosti akcije,

b) prodaje običnih akcija u postupku korišćenja prava prečeg sticanja akcija postojećih akcionara ili prodaje akcija berzanskom posredniku radi njihove preprodaje (u postupku obavljanja poslova preuzimanja emisije), pri čemu prodajna vrijednost akcija ne može biti niža od tržišne vrijednosti, osim ako je tržišna vrijednost niža od knjigovodstvene, a u tom slučaju primjenjuje se knjigovodstvena vrijednost akcije,

v) izdavanja akcija u postupku reorganizacije društva.

(3) Akcionarsko društvo može da izdaje varante ili zamjenljive obveznice, sa pravom na sticanje određenog broja akcija određene vrste i klase, određenog dana ili u određenom periodu i po određenoj cijeni, koja u vrijeme njihovog izdavanja nije manja od knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučajevima iz stava 2. tačka b) ovog člana.

(4) U slučaju da je prodajna cijena akcija veća od njihove nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja rezerve kapitala (emisionu premiju), a u slučaju da je prodajna cijena niža od nominalne vrijednosti, ta razlika predstavlja emisioni gubitak (emisioni disažio).

Opšta načela Član 210.

(1) Akcionarsko društvo može odobriti plaćanje dividendi na svoje akcije godišnje u skladu sa odlukama redovne godišnje skupštine ili u bilo koje vrijeme između godišnjih skupština, osim ako je osnivačkim aktom društva drugačije određeno.

(2) Odluku akcionarskog društva o odobrenju plaćanja dividendi može da donese i upravni odbor ako je to određeno osnivačkim aktom društva ili ako ga za to ovlasti skupština akcionara, u skladu sa osnivačkim aktom.

(3) Po usvajanju finansijskog izvještaja za prethodnu poslovnu godinu ostvarenu dobit društvo mora rasporediti sljedećim redom:

- a) za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina,
- b) za pokriće emisnog gubitka nastalog emisijom akcija ispod nominalne vrijednosti akcija,
- v) za zakonske rezerve,
- g) za statutarne rezerve, ako ih društvo utvrdi osnivačkim aktom i
- d) za dividendu u skladu sa ovim zakonom.

(4) Akcionari imaju pravo na dividendu, osim ako je odlukom skupštine akcionara, a u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom ili statutom, određeno da dobit ostane neraspoređena i da se prenese za naredne periode, te u tom slučaju neraspoređena dobit evidentira se shodno propisima iz oblasti računovodstva.

(5) Nakon donošenja odluke o isplati dividende akcionar kome ona treba da bude isplaćena postaje povjerilac društva za iznos pripadajuće dividende.

(6) Dividenda iz stava 3. tačka d) ovog člana na akcije bilo koje vrste ili klase plaća se svim akcionarima srazmjerno nominalnoj vrijednosti akcija, osim u slučaju djelimično plaćenih akcija u skladu sa članom 206. ovog zakona.

(7) Sporazum ili ugovor kojim društvo daje nekim akcionarima posebne pogodnosti u pogledu isplate dividende, ništav je.

(8) Skupština akcionara može donijeti odluku da se do 20% neraspoređene dobiti raspoređi u akcijama za zaposlene u akcionarskom društvu, a na način i prema kriterijumima koji su utvrđeni u osnivačkom aktu, odnosno statutu društva.

(9) Odluka o raspodjeli dobiti na način iz stava 8. ovog člana donosi se glasovima akcionara koji ne ostvaruju pravo na akcije iz dobiti.

(10) Pravo na akcije iz dobiti iz stava 8. ovog člana može ostvariti zaposleni koji zajedno sa novim akcijama ne posjeduju više od 5% osnovnog kapitala društva.

Način plaćanja Član 211.

(1) Dividende se mogu plaćati u novcu i u akcijama akcionarskog društva.

(2) Dividende koje se plaćaju u akcijama društva bilo koje vrste ili klase podliježu sljedećim pravilima:

a) dividende se plaćaju izdavanjem odgovarajućih akcija u srazmjeri sa učešćem u kapitalu (pro-rata) i

b) ako akcije određene vrste i klase treba da se izdaju kao akcije za dividende druge vrste ili klase akcija, a akcije u kojima se plaća dividenda već postoje, dividenda se ne može tako platiti dok nije odobrena kvalifikovanom većinom glasova akcija vrsta i klasa u kojima dividenda treba da bude plaćena.

(3) Iznos dividende koja se plaća u akcijama jednak je nominalnoj vrijednosti akcija koje se izdaju za plaćanje dividende.

(4) Društvo je dužno da prilikom isplate dividende u novcu primjenjuje jednak tretman za sve akcionare, bez davanja prednosti određenim akcionarima u isplati dividende u odnosu na druge akcionare.

(5) Dividenda u novcu može se registrovati u Centralnom registru.

(6) U slučaju iz stava 5. ovog člana, plaćanje dividende obavlja se deponovanjem novčanih sredstava na račun za posebnu namjenu Centralnog registra, koji vrši isplatu dividende svim licima koja su imala status akcionara na dan dividende.

Član 235. briše se.

Imaoci prava po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz sredstava društva

Član 248.

(1) Pravo na akcije po osnovu povećanja osnovnog kapitala otvorenog akcionarskog društva iz sredstava društva raspoloživih za te namjene imaju:

a) akcionari društva na dan presjeka utvrđenog u skladu sa članom 213. ovog zakona,

b) zaposleni u društvu koji su prijavljeni u Jedinostveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa na dan donošenja odluke, a prema načinu i kriterijumima koji su utvrđeni u osnivačkom aktu, odnosno statutu društva, u skladu sa članom 210. stav 8. ovog zakona.

(2) Odluka skupštine akcionara koja nije u skladu sa stavom 1. ovog člana, ništava je.

(3) Pravo iz stava 1. ovog člana imaju i upisnici akcija, odnosno akcionari sa djelimično plaćenim akcijama srazmjerno učešću njihovog uplaćenog dijela u osnovnom kapitalu društva.

(4) Pravo iz stava 1. ovog člana pripada i sopstvenim akcijama društva srazmjerno njihovom učešću u postojećem osnovnom kapitalu društva.

Godišnja skupština

Član 267.

(1) Skupština akcionara saziva se i održava jednom godišnje (godišnja skupština), najkasnije u roku šest mjeseci nakon završetka poslovne godine.

(2) Godišnja skupština održava se na dan i u vrijeme utvrđeno osnivačkim aktom, odnosno odlukom upravnog odbora u skladu sa ovim zakonom i osnivačkim aktom.

(3) Godišnja skupština akcionara održava se u sjedištu društva, **osim ako u pozivu za sjednicu, a radi njene ekonomičnije organizacije ili** ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije drukčije određeno.

(4) Neodržavanje godišnje skupštine u vrijeme iz stava 2. ovog člana ne utiče na valjanost drugih radnji akcionarskog društva.

Skupština po nalogu suda
Član 269.

(1) Ako se godišnja skupština akcionarskog društva ne održi u propisanom roku, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje na zahtjev akcionara koji ima pravo da prisustvuje i da glasa na godišnjoj skupštini ili direktora, odnosno člana upravnog odbora društva. Sud ima ovlaštenje da imenuje privremenog zastupnika sa ovlaštenjem da sazove i predsjedava sjednici skupštine i utvrdi mjesto i datum održavanja, kao i dnevni red sjednice u skladu s ovim zakonom.

(2) Ako se vanredna skupština akcionarskog društva ne održi najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva ili na dan koji utvrdi upravni odbor u skladu sa članom 268. stav 5, nadležni sud u vanparničnom postupku može naložiti njeno održavanje po zahtjevu bilo kog akcionara koji je potpisnik zahtjeva za sazivanje.

(3) U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana sud u vanparničnom postupku dužan je da donese rješenje u roku od 48 sati od prijema zahtjeva.

(4) Troškove održavanja bilo koje skupštine akcionara po nalogu suda snosi akcionarsko društvo.

(5) Žalba izjavljena na rješenje iz stava 3. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

Pravila
Član 272.

(1) Pisani poziv za sjednicu skupštine akcionara upućuje se svakom akcionaru najkasnije 30 dana i najranije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine, a pisani poziv svakom akcionaru za vanrednu skupštinu upućuje se najkasnije 15 dana i najranije 30 dana prije dana sjednice skupštine.

(2) Pisani poziv za sjednicu skupštine obavezno sadrži:

a) datum slanja poziva,

b) vrijeme i mjesto održavanja sjednice,

v) prijedlog dnevnog reda sjednice, sa jasnom naznakom o kojim tačkama dnevnog reda se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većini koja je potrebna za donošenje te odluke,

g) obavještenje o načinima na koji se mogu preuzeti materijali za sjednicu,

d) pouku o pravima akcionara u vezi sa učešćem u radu skupštine i jasno i precizno obavještenje o pravilima za njihovo ostvarivanje,

đ) podatke o pravima akcionara na predlaganje izmjena i dopuna dnevnog reda i pravima na postavljanje pitanja, uz navođenje rokova u kojima se ta prava mogu koristiti, pri čemu to obavještenje može da sadrži i samo te rokove, pod uslovom da je u njemu jasno navedeno da su detaljne informacije o korišćenju tih prava dostupne na internet stranici društva,

e) opis procedure za glasanje preko punomoćnika, a naročito informaciju o načinu na koji društvo omogućava akcionarima dostavu obavještenja o imenovanju punomoćnika elektronskim putem,

ž) obavještenje o odlukama koje predstavljaju raspolaganje imovinom velike vrijednosti.

(3) Predsjednik upravnog odbora ili drugo lice koje je ovlašteno da sazove skupštinu dostavlja poziv ili organizuje njegovo dostavljanje.

(4) Poziv se dostavlja svakom akcionaru koji ima pravo glasa na skupštini poštom ili elektronskom poštom, ako je akcionar dao pismenu saglasnost za obavještenje elektronskom poštom.

(5) Dan dostavljanja poziva za sjednicu skupštine, u smislu ovog zakona, smatra se dan slanja poštom preporučenom pošiljkom ili elektronskom poštom.

(6) Pored upućivanja svim akcionarima, poziv za sjednicu skupštine obavezno se objavljuje i na internet stranici društva tokom vremena iz stava 1. ovog člana.

(7) Izuzetno od st. 1. i 4. ovog člana, te ako je tako određeno osnivačkim aktom ili statutom, umjesto upućivanja individualnog poziva svakom akcionaru, akcionarsko društvo objavljuje poziv za sjednicu skupštine akcionara bez prekida na internet stranici berze i svojoj internet stranici ne kraće od 30 dana i ne duže od 60 dana prije održavanja, u slučaju godišnje skupštine, a u slučaju vanredne skupštine, ne kraće od 15 dana i ne duže od 30 dana prije dana njenog održavanja.

(8) Osnivačkim aktom ili statutom društva može se odrediti da se poziv za sjednicu, osim na način propisan st. 1. i 7. ovog člana, upućuje i objavljivanjem u najmanje jednom dnevnom listu koji je dostupan na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

(9) Materijali za sjednicu iz stava 2. tačka g) ovog člana obavezno obuhvataju finansijske izvještaje, zajedno sa izvještajem nezavisnog revizora, izvještajem upravnog odbora o poslovanju društva, tekst bilo kog prijedloga za promjene osnivačkog akta, opis bilo kog ugovora ili drugog pravnog posla predloženog za odobrenje, kao i druge akte i materijale za sjednicu skupštine u skladu sa osnivačkim aktom društva, ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i drugim zakonom.

(10) Materijali za sjednicu iz stava 2. tačka g) ovog člana, bez obzira na način dostavljanja poziva, stavljaju se na raspolaganje akcionarima na jedan ili na više sljedećih načina, i to:

a) dostavljanjem materijala uz poziv za sjednicu, odnosno objavom na internet stranici berze,

b) obezbjeđenjem da akcionari mogu u sjedištu društva dobiti kopije materijala u redovno radno vrijeme društva,

v) objavom materijala na internet stranici društva, tako da ih akcionari mogu preuzeti u cijelosti.

(11) Osnivačkim aktom, odnosno statutom, mogu se propisati i drugi načini za stavljanje na raspolaganje materijala za sjednicu akcionarima društva.

(12) Društvo je u obavezi da snosi sve troškove objavljivanja i slanja poziva za sjednicu skupštine.

Isključenje prava glasa

Član 291.

(1) Akcionar ne može glasati u skupštini akcionara kada se odlučuje o:

a) oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza i obaveza sa njim povezanih lica prema društvu,

b) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega ili sa njim povezanih lica i

v) odobravanju poslova u kojima postoji sukob interesa između njega i/ili sa njim povezanih lica i društva u skladu sa ovim zakonom,

g) ograničenju ili isključenju prava prečeg sticanja akcija putem privatne emisije, ako je taj akcionar i/ili s njim povezano lice određeno kao unaprijed poznati kupac.

(2) Ograničenje prava glasa za akcionara društva i njegovog zastupnika, odnosno punomoćnika iz stava 1. ovog člana ne primjenjuje se kad se odlučuje o njegovom izboru ili razrješenju kao člana upravnog odbora, direktora ili likvidatora društva.

(3) Glasovi akcionara čije je pravo glasa isključeno u konkretnom slučaju ne uzimaju se u obzir ni prilikom utvrđivanja kvoruma za odlučivanje.

Pobijanje odluke o raspodjeli dobiti Član 295a.

(1) Odluka o raspodjeli dobiti, pored slučajeva iz člana 293. ovog zakona, može se pobijati i u slučaju da se odlukom o raspodjeli dobiti ne vrši isplata dividende akcionarima, a tu je isplatu trebalo učiniti s obzirom na okolnosti u kojima društvo posluje i pod sljedećim uslovima:

a) da je pribavljena pozitivna procjena dobrog privrednika,

b) da je bilo obavezno donijeti odluku o isplati dividende u skladu sa dividendnom politikom društva, koja se utvrđuje prema standardima korporativnog upravljanja u skladu sa ovim zakonom.

(2) Pod procjenom dobrog privrednika iz stava 1. ovog člana smatra se procjena zasnovana na mišljenju nezavisnog revizora o tome da isplata dividende ne bi dovela do toga da:

a) neto imovina društva bude manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate članovima društva u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima, a umanjenog za iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate,

b) društvo bude onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva.

(3) Tužbu za pobijanje odluke iz stava 1. ovog člana mogu da podnesu akcionari čije ukupno učešće u osnovnom kapitalu društva iznosi najmanje 10%.

Sjednice Član 306.

(1) Upravni odbor akcionarskog društva održava najmanje četiri redovne sjednice godišnje, od kojih jednu najkasnije 60 dana prije godišnje skupštine akcionara.

(2) Pored redovnih sjednica, upravni odbor akcionarskog društva može održavati i vanredne sjednice koje saziva predsjednik po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev jedne trećine članova upravnog odbora. Ako predsjednik upravnog odbora ne sazove sjednicu odbora, na pisani zahtjev trećine članova upravnog odbora sjednicu mogu sazvati i ti članovi.

(3) Pisani poziv za sjednicu upravnog odbora akcionarskog društva dostavlja se svim članovima najkasnije deset dana prije datuma održavanja vanredne sjednice, osim ako se sjednica zakazuje u hitnim slučajevima utvrđenim statutom kada taj rok može biti i kraći. Prisustvo člana upravnog odbora sjednici na koju nije uredno pozvan otklanja nedostatak postupka sazivanja sjednice, osim ako taj član prisustvuje sjednici odbora radi davanja prigovora zbog nezakonito sazvane sjednice odbora.

(4) Upravni odbor akcionarskog društva može donijeti poslovnik kojim se bliže uređuje način rada odbora, osim ako to nije određeno osnivačkim aktom ili statutom društva.

(5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, poziv i cjelokupan materijal za sjednicu upravnog odbora može se dostaviti i elektronskom poštom, ako je takav način dostavljanja propisan poslovníkom o radu upravnog odbora ili osnivačkim aktom, odnosno statutom društva.

Kodeks ponašanja

Član 309.

(1) Upravni odbor otvorenog akcionarskog društva donosi svoj pisani kodeks ponašanja ili prihvata standarde korporativnog upravljanja koje donosi Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske, koji kao minimum pokriva standarde stručnosti i nezavisnosti direktora, odnosno članova upravnog odbora, moralne standarde u njihovom ponašanju, odgovornost direktora, odnosno članova upravnog odbora uključujući prisustvo sjednicama, pažnju u proučavanju materijala i pravila za objavljivanje i uvid u moguće sukobe interesa sa društvom, politiku naknada direktorima, odnosno članovima upravnog odbora, planiranje zamjene za članove upravnog odbora i članove izvršnog odbora, kao i druga pitanja upravljanja koja smatra značajnim.

(2) Akcionarsko društvo kodeks ponašanja objavljuje na svojoj Internet stranici i čini ga dostupnim u štampanoj formi svakom akcionaru koji to zahtijeva.

(3) Na svakoj godišnjoj skupštini upravni odbor akcionarskog društva u godišnjem izvještaju o poslovanju daje izjavu o usklađenosti organizacije i djelovanja sa kodeksom ponašanja i objašnjava svaku neusklađenost društva sa kodeksom ponašanja ako je do nje došlo.

(4) Izvještaj iz stava 3. ovog člana sadrži najmanje:

a) podatke o kodeksu ponašanja koji je društvo obavezno da primjenjuje, odnosno standardima korporativnog upravljanja koje društvo dobrovoljno primjenjuje,

b) da li društvo odstupa od kodeksa ponašanja iz tačke a) ovog stava, navodeći razloge tog odstupanja;

v) opis osnovnih obilježja sprovođenja unutrašnjeg nadzora u društvu i upravljanja rizicima u odnosu na finansijsko izvještavanje,

g) podatke o povezanim licima i

d) podatke o direktorima, članovima upravnog odbora i članovima komisija upravnog odbora.

Generalni direktor i zastupanje društva

Član 314.

(1) Generalnog direktora akcionarskog društva bira upravni odbor.

(2) U akcionarskom društvu koje ima izvršni odbor, predsjednik izvršnog odbora je generalni direktor društva.

(3) Generalni direktor akcionarskog društva saziva sjednice izvršnog odbora i predsjedava njima, organizuje njegov rad i stara se o vođenju zapisnika sa tih sjednica.

(4) Generalni direktor zastupa akcionarsko društvo nakon upisa u registar poslovnih subjekata, bez posebne punomoći.

(5) Akcionarsko društvo pored generalnog direktora mogu zastupati i drugi članovi upravnog odbora, odnosno izvršnog odbora ako je tako određeno osnivačkim aktom društva.

(6) Ako više lica iz st. 4. i 5. ovog člana zastupa društvo, mogu postupati pojedinačno, osim ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno, registrovano i objavljeno, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

(7) Upravni odbor može razriješiti generalnog direktora na način i u postupku kako je definisano u članu 313. stav 9. ovog zakona.

Isticanje u poslovnom imenu

Član 361.

Zavisno društvo u svom poslovnom imenu, memorandumu i drugim poslovnim dokumentima ističe i poslovno ime matičnog društva, osim ako posebnim zakonom nije drugačije uređeno.

1.14. Prekogranično pripajanje i spajanje privrednih društava

Prekogranično pripajanje Član 416a.

(1) Prekogranično pripajanje, u smislu ovog zakona, je pripajanje u kom učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo iz člana 99. ili člana 179. ovog zakona registrovano u Republici Srpskoj i najmanje jedno društvo kapitala registrovano na teritoriji države članice Evropske unije ili druge države (u daljem tekstu: druge države).

(2) Jedno ili više društava iz stava 1. ovog člana pripajaju se drugom društvu prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društvo koje se pripaja prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije.

Prekogranično spajanje Član 416b.

(1) Prekogranično spajanje, u smislu ovog zakona, je ono spajanje u kojem učestvuju najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo iz člana 99. ili člana 179. ovog zakona registrovano u Republici Srpskoj i najmanje jedno društvo kapitala registrovano na teritoriji druge države.

(2) Dva ili više društava iz stava 1. ovog člana spajaju se osnivanjem novog društva i prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društva koja se spajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije.

Primjena Član 416v.

(1) U prekograničnom pripajanju i spajanju ne mogu učestvovati zadruge ni kada su prema pravu druge države osnovane kao društvo kapitala.

(2) U prekograničnom pripajanju i spajanju ne mogu učestvovati društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi.

(3) Ako ovim pododjeljkom nije drugačije propisano, na prekogranična pripajanja i spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na statusne promjene spajanja uz pripajanje i spajanja uz osnivanje.

Zajednički nacrt ugovora o pripajanju Član 416g.

(1) Nadležni organi društava koja učestvuju u pripajanju pripremaju zajednički nacrt ugovora o pripajanju.

(2) Zajednički nacrt ugovora o pripajanju obavezno sadrži:

a) pravnu formu, poslovna imena i registrovana sjedišta svih društava koja učestvuju u pripajanju, kao i predloženu pravnu formu, poslovno ime i sjedište privrednog društva nastalog prekograničnim pripajanjem,

b) podatke o uslovima i srazmjeri zamjene udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu za udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji,

v) način preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu i datum od koga ti udjeli, odnosno akcije daju pravo učešća u dobiti i sve pojedinosti u vezi sa tim pravom,

g) datum od kog se transakcije društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, transakcijama obavljenim u ime društva sticaoca,

d) očekivane posljedice pripajanja na zaposlene društva prenosioca,

đ) prava koja društvo sticalac daje članovima, odnosno akcionarima društva koji imaju posebna prava, kao i imaocima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu,

e) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima nadležnih organa društava koja učestvuju u pripajanju,

ž) prijedlog odluke o izmjenama i dopunama osnivačkog akta, odnosno statuta društva sticaoca,

z) ako je to primjenjivo, informacije o postupcima kojima se određuju uslovi za učešće zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u društvu sticaocu, u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju,

i) procjenu vrijednosti imovine i visine obaveza koji se prenose na društvo sticaoca i njihov opis, kao i način na koji se taj prenos vrši društvu sticaocu,

j) datume finansijskih izvještaja koji predstavljaju osnov za pripajanje,

k) podatak o visini novčane naknade koju treba isplatiti članovima, odnosno akcionarima koji su protiv odluke o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, pri čemu se visina te naknade utvrđuje primjenom odredaba ovog zakona o isplati nesaglasnih akcionara,

l) zaštitne mjere koje su eventualno ponudene povjeriocima, kao što su zalozi i slično.

(3) Kad sve akcije, odnosno udjele u pripojenom društvu ima društvo sticalac, nije obavezno da zajednički nacrt ugovora o pripajanju sadrži podatke iz stava 2. t. b) i v) ovog člana.

Objavljivanje Član 416d.

(1) Društvo obezbjeđuje da zajednički nacrt ugovora o pripajanju bude dostupan u pisanom ili elektronskom obliku, na svojoj internet stranici, ako je ima, te ga dostavlja registru poslovnih subjekata radi objavljivanja na internet stranici tog registra, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(2) Uz zajednički nacrt ugovora o pripajanju objavljuju se i:

a) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u pripajanju i registarski broj pod kojim su ta društva upisana u registar,

b) obavještenje povjeriocima i manjinskim članovima, odnosno akcionarima društava koja učestvuju u pripajanju o načinu na koji je predviđeno da mogu ostvariti svoja prava, kao i o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u dokumente i akte iz člana 416g. ovog zakona,

v) obavještenje članovima, odnosno akcionarima društva, predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima, o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj nadležnog organa društva, kao i o roku do kada mogu dostaviti

mišljenje na zajednički nacrt ugovora o pripajanju, a koji ne može biti kraći od pet radnih dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju,

g) obavještenje članovima, odnosno akcionarima društva o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju.

Izvještaj nadležnog organa društva

Član 416d.

(1) Upravni odbor, odnosno direktor društva koje učestvuje u pripajanju, sačinjava izvještaj u kojem se objašnjavaju i obrazlažu pravni i ekonomski aspekti prekograničnog pripajanja i pojašnjavaju posljedice prekograničnog pripajanja za zaposlene.

(2) U izvještaju se posebno pojašnjavaju posljedice prekograničnog pripajanja za buduće poslovanje privrednog društva.

(3) Izvještaj se sastoji od dva dijela: dijela za članove, odnosno akcionare društva i dijela za zaposlene.

(4) U dijelu izvještaja za članove, odnosno akcionare društva obavezno se navodi sljedeće:

a) visina novčane naknade, kao i metoda koja je korišćena za obračun te naknade,

b) omjer zamjene udjela, odnosno akcija i metoda ili metode korišćene za obračun omjera zamjene udjela, odnosno akcija, ako je to primjenjivo,

v) posljedice prekograničnog pripajanja za članove, odnosno akcionare društva,

g) prava i mjere zaštite koje su dostupne članovima, odnosno akcionarima društva u skladu sa ovim zakonom.

(5) Dio izvještaja za članove, odnosno akcionare društva nije obavezan ako su svi članovi, odnosno akcionari društva usaglasili da odustaju od sačinjavanja tog dijela izvještaja.

(6) Jednočlana privredna društva nisu u obavezi da sačine dio izvještaja za člana, odnosno akcionara društva.

(7) U dijelu izvještaja za zaposlene obavezno se navodi sljedeće:

a) posljedice prekograničnog pripajanja na radne odnose, te ako je to primjenjivo, eventualne mjere za zaštitu prava iz radnog odnosa,

b) sve bitne promjene primjenjivih uslova zaposlenja ili mjesta poslovanja privrednog društva,

v) kako posljedice i promjene navedene u t. a) i b) ovog stava utiču na zavisna društva.

(8) Izvještaj sa zajedničkim nacrtom ugovora o pripajanju obavezno je dostupan u elektronskom obliku članovima, odnosno akcionarima i predstavnicima zaposlenih ili zaposlenima svih privrednih društava koja se pripajaju, najkasnije šest sedmica prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(9) Članovi, odnosno akcionari i predstavnici zaposlenih ili zaposleni mogu dostaviti mišljenje na izvještaj najkasnije pet radnih dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(10) Izuzetno od stava 8. ovog člana, ako skupština društva sticaooca nema obavezu da donese odluku o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, jer se sprovodi pojednostavljeni postupak pripajanja u skladu sa ovim zakonom, izvještaj je obavezno dostupan u elektronskom obliku članovima, odnosno akcionarima i

predstavnicima zaposlenih ili zaposlenima drugih društava koja se pripajaju, najkasnije šest sedmica prije dana održavanja sjednice skupštine.

(11) Ako nadležni organ svakog društva koje se pripaja blagovremeno zaprimi mišljenje lica iz stava 9. ovog člana, to mišljenje se prilaže uz izvještaj.

(12) Dio izvještaja za zaposlene nije obavezan ako se privredno društvo pripaja sa svojim zavisnim društvima i ako ta društva nemaju drugih zaposlenih osim zaposlenih koji su u upravi tih društava.

(13) U slučajevima iz st. 5. i 12. ovog člana, upravni odbor, odnosno direktor društva nije obavezan sačiniti izvještaj.

Izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju Član 416e.

(1) Svako pojedinačno društvo koje učestvuje u pripajanju imenuje nezavisnog revizora radi revizije zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, koji sačinjava izvještaj o pripajanju najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako skupština društva sticaoaca nema obavezu da donese odluku o usvajanju zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, jer se sprovodi pojednostavljeni postupak pripajanja u skladu sa ovim zakonom, izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju je obavezno dostupan članovima, odnosno akcionarima drugih društava koja se pripajaju najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(3) Ako nadležni organ društva koje je registrovano u Republici Srpskoj, a koje učestvuje u pripajanju, ne imenuje revizora iz stava 1. ovog člana, na zahtjev društva, odnosno člana tog društva, nadležni sud u vanparničnom postupku imenuje revizora, koji sačinjava revizorski izvještaj o pripajanju za to društvo.

(4) Sva društva koja učestvuju u pripajanju mogu sporazumno imenovati jednog nezavisnog revizora, koji sačinjava zajednički izvještaj o pripajanju iz stava 1. ovog člana.

(5) Izuzetno, izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju ne sačinjava se ako se svi članovi, odnosno akcionari društava koja učestvuju u pripajanju izričito saglase da se taj izvještaj ne sačinjava.

(6) Sud iz stava 3. ovog člana, na zajednički zahtjev svih društava koja učestvuju u pripajanju, imenuje nezavisnog revizora koji sačinjava zajednički izvještaj o pripajanju za sva društva i određuje rok u kojem je taj revizor obavezan da ovaj izvještaj dostavi svim društvima koja učestvuju u pripajanju.

(7) Nezavisni revizor sačinjava izvještaj o pripajanju u pisanoj formi, koji sadrži mišljenje o tome da li je visina novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona i srazmjera u skladu sa kojom se vrši zamjena udjela, odnosno akcija pravične i primjerene, kao i obrazloženje u okviru kojeg je dužan da obavezno navede:

a) koje su metode korišćene za određivanje novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona,

b) koje su metode procjene vrijednosti primijenjeni prilikom utvrđivanja predložene srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija i koji su ponderi dodijeljeni vrijednostima dobijenim primjenom tih metoda,

v) da li su primijenjene metode primjerene za određivanje novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona i srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija, kao i vrijednost dobijenu korišćenjem tih metoda i daje mišljenje o relativnoj važnosti tih metoda za obračun utvrđene vrijednosti o kojoj je odlučeno, te u slučaju da se u

privrednim društvima koja se pripajaju koriste različite metode, navodi i da li je korišćenje različitih metoda bilo opravdano,

g) koje okolnosti su otežavale procjenu vrijednosti i obavljanje revizije, ako ih je bilo.

(8) Jednočlana privredna društva nisu u obavezi da imenuju nezavisnog revizora radi revizije zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju i sačinjavanja izvještaja o pripajanju.

(9) Nezavisni revizor ima pravo od privrednih društava koja se pripajaju dobiti sve podatke i dokumente potrebne za obavljanje svojih dužnosti.

Usvajanje na skupštini

Član 416ž.

(1) Na skupštini svakog od društava koja učestvuju u pripajanju, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 416d. i 416e. ovog zakona, kao i mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 416d. ovog zakona, ako je dostavljeno, odlučuje se o usvajanju zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, kao i da li je potrebno mijenjati osnivački akt i statut ako ga ima.

(2) Skupština svakog od društava koja učestvuju u pripajanju ima pravo da sprovođenje pripajanja uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u društvu sticaocu, ako je to primjenjivo u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju.

(3) Kada je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, a u postupku pripajanja učestvuju društva koja imaju registrovano sjedište u drugim državama u kojima nije propisana mogućnost vođenja sudskih postupaka ispitivanja srazmjere zamjene akcija, odnosno udjela, kao i sudskih postupaka u vezi sa ostvarivanjem posebnih prava akcionara, odnosno članova društva koji ne sprečavaju registraciju pripajanja, postupak pripajanja sprovodi se samo u slučaju da skupštine tih društava izričito prihvate mogućnost vođenja takvih sudskih postupaka u Republici Srpskoj.

(4) Odluka donesena u sudskom postupku iz stava 3. ovog člana obavezuje društvo sticaoca i sve njegove članove, odnosno akcionare.

(5) Zajednički nacrt ugovora o pripajanju smatra se ugovorom o pripajanju kada skupštine svih društava koja učestvuju u pripajanju donesu odluke o njegovom usvajanju.

(6) Odluka skupštine društva koje učestvuje u pripajanju ne može se pobijati na osnovu sljedećih razloga:

a) ako je neprimjereno utvrđena srazmjera udjela, odnosno akcija iz člana 416g. stav 2. tačka b) ovog zakona,

b) ako je neprimjereno utvrđena visina novčane naknade iz člana 416g. stav 2. tačka k) ovog zakona,

v) objavljeni podaci o srazmjeri i visini novčane naknade iz t. a) i b) ovog stava nisu u skladu sa ovim zakonom.

Zaštita povjerenice

Član 416z.

(1) Povjerioci čija su potraživanja nastala, a nisu dospjela prije objave zajedničkog nacrtu ugovora o pripajanju, i koji nisu zadovoljni sa ponuđenim zaštitnim mjerama iz člana iz člana 416g. stav 2. tačka l) ovog zakona, mogu podnijeti zahtjev

nadležnom sudu za utvrđivanje odgovarajućih mjera u roku od tri mjeseca od objave zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju, pod uslovom da povjerioci mogu dokazati da je zbog prekograničnog pripajanja ugroženo namirenje njihovih potraživanja i da im privredna društva koja se pripajaju nisu osigurala odgovarajuće mjere.

(2) Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se na izmirenje ili obezbjeđenje novčanih, odnosno nenovčanih obaveza koje privredna društva imaju prema poreskim i drugim javnim organima, odnosno institucijama.

Notarska isprava koja prethodi registraciji pripajanja Član 416i.

(1) Na zahtjev društva koje je registrovano u Republici Srpskoj, a koje učestvuje u pripajanju, notar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje notarska služba, izdaje notarsku ispravu o tome da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa pripajanjem sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da su ispunjeni svi propisani uslovi za pripajanje.

(2) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, društvo koje učestvuje u pripajanju dostavlja sljedeće dokumente:

- a) zajednički nacrt ugovora o pripajanju,
- b) izvještaj nadležnog organa društva i izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju iz čl. 416d. i 416e. ovog zakona,
- v) mišljenje u skladu sa članom 416d. stav 2. tačka v) ovog zakona,
- g) odluku skupštine društva o usvajanju zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju.

(3) Notar je ovlašćen da od društva iz stava 1. ovog člana zatraži sve podatke, isprave i druge dokumente, kao i da preduzme sve ostale radnje za provjeru ispunjenosti uslova za pripajanje.

(4) U slučaju sudskih postupaka iz člana 416ž. stav 3. ovog zakona, notar u ispravi iz stava 1. ovog člana obavezno navodi da su ti sudski postupci u toku.

Registracija pripajanja Član 416j.

(1) Ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, registracija pripajanja vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, s tim što se za ovu registraciju podnose i odluka skupštine društva o usvajanju zajedničkog nacрта ugovora o pripajanju, ugovor o pripajanju i notarska isprava iz člana 416i. ovog zakona i potvrda nadležnog organa druge države, u kojoj je registrovano društvo koje učestvuje u pripajanju, o ispunjenosti uslova za prekogranično pripajanje u skladu sa pravom te države, koje ne mogu biti starije od šest mjeseci od dana njihovog izdavanja.

(2) Nadležni registarski sud dužan je da, bez odgađanja, nadležnom organu druge države u kojoj je registrovano društvo koje učestvuje u pripajanju dostavi informaciju o registraciji iz stava 1. ovog člana.

(3) Ako je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, registracija brisanja tog društva iz registra poslovnih subjekata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata, s tim što se registracija brisanja ne može izvršiti prije prijema informacije o izvršenoj registraciji pripajanja od strane organa nadležnog za registraciju u drugoj državi u kojoj je registrovano društvo sticalac.

(4) Ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, pripajanje stupa na snagu danom registracije pripajanja u registru poslovnih subjekata.

(5) Ako je društvo koje se pripaja registrovano u Republici Srpskoj, pripajanje stupa na snagu prema pravu države u kojoj je registrovano društvo sticalac.

(6) Podaci u vezi sa prekograničnim pripajanjem koji se obavezno upisuju u registar poslovnih subjekata su:

a) da je društvo sticalac nastalo sprovođenjem statusne promjene prekograničnog pripajanja, kao i njegov matični broj subjekta, poslovno ime i pravnu formu privrednog društva,

b) datum upisa društva sticaoca u registar poslovnih subjekata,

v) da se društvo koje se pripaja briše iz registra poslovnih subjekata po osnovu statusne promjene prekograničnog pripajanja, kao i njegov matični broj subjekta, poslovno ime i pravna forma privrednog društva,

g) datum brisanja društva koje se pripaja iz registra poslovnih subjekata,

d) matični broj subjekta, poslovno ime i pravnu formu svih privrednih društava koja se pripajaju.

Pravne posljedice pripajanja

Član 416k.

(1) Pravne posljedice pripajanja iz člana 391. ovog zakona proizvode dejstvo danom stupanja na snagu pripajanja.

(2) Ako je za prenos imovine i obaveza sa društva koje se pripaja na društvo sticaoca u skladu sa propisima drugih država u kojima su registrovana društva koja učestvuju u pripajanju potrebno ispuniti posebne uslove, odnosno postupke i procedure da bi taj prenos proizveo pravno dejstvo prema trećim licima, te uslove, odnosno postupke i procedure ispunjava društvo sticalac.

Pojednostavljeni postupak pripajanja

Član 416l.

(1) Kada je društvo sticalac jedini član, odnosno akcionar društva koje se pripaja i ako društvo sticalac ne izdaje nove udjele, odnosno akcije u prekograničnom pripajanju, ne primjenjuju se sljedeći članovi:

a) član 416g. stav 2. t. b), v) i k) i član 416e. ovog zakona,

b) član 416đ. i član 416ž. stav 1. ovog zakona ne primjenjuju se na društva koja se pripajaju.

(2) Kada u prekograničnom pripajanju učestvuje društvo sticalac koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske i koje ima najmanje 90% udjela ili akcija u društvu koje se pripaja, ali ne i sve udjele, odnosno akcije i druge hartije od vrijednosti koje daju pravo glasa, skupština društva sticaoca ne donosi odluku o usvajanju zajedničkog nacrta ugovora o pripajanju, osim u slučaju iz člana 392. stav 2. tačka v) ovog zakona, a društvo koje se pripaja nije u obavezi da sačini izvještaj nadležnog organa društva iz člana 416đ. ovog zakona, kao ni izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju iz člana 416e. ovog zakona.

(3) Kada upravni odbor društva donosi odluku o pripajanju bez odluke skupštine, u skladu sa članom 382. ovog zakona, zajednički nacrt ugovora o pripajanju, izvještaj nadležnog organa društva i izvještaj nezavisnog revizora o pripajanju obavezno su dostupni u skladu sa članom 416d. ovog zakona najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice upravnog odbora.

Učestvovanje zaposlenih u odlučivanju Član 416lj.

(1) Zaposleni u društvima koja učestvuju u prekograničnom pripajanju imaju pravo da učestvuju u odlučivanju u društvu sticaocu koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske, ako je to primjenjivo u skladu sa propisima kojima se uređuje učestvovanje zaposlenih u odlučivanju.

(2) Zaposleni u društvu koje se pripaja i koje je registrovano na teritoriji Republike Srpske imaju pravo da učestvuju u odlučivanju u društvu sticaocu koje je registrovano na teritoriji druge države, u skladu sa propisima iz stava 1. ovog člana.

Ništavost registracije pripajanja Član 416m.

Nakon stupanja na snagu registracije pripajanja, ako je društvo sticalac registrovano u Republici Srpskoj, registracija pripajanja ne može se oglasiti ništavom.

Shodna primjena na spajanja Član 416n.

Odredbe ovog zakona o prekograničnim pripajanjima shodno se primjenjuju i na prekogranična spajanja.

2.2.1. Promjena pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 421.

(1) Akcionarsko društvo može promijeniti pravnu formu u društvo sa ograničenom odgovornošću na sljedeći način:

a) upravni odbor akcionarskog društva utvrđuje prijedlog odluke o promjeni pravne forme utvrđene ovim zakonom, a odluku o promjeni pravne forme usvaja skupština akcionara i

b) akcionarsko društvo obavještava akcionare o sazivu sjednice skupštine u skladu sa članom 272. ovog zakona najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: razlog sazivanja skupštine, mjesto u sjedištu društva gdje se akcionarima stavljaju na uvid sljedeća dokumenta:

a) prijedlog odluke o promjeni pravne forme i izvještaj upravnog odbora akcionarskog društva koji objašnjava uslove i zakonsku i ekonomsku osnovanost za promjenu pravne forme, kao i opis bilo kog problema koji je nastao u vezi sa uslovima promjene pravne forme,

b) preporuku upravnog odbora akcionarskog društva u vezi sa odlukom o promjeni pravne forme i razloge za takvu preporuku i

v) obavještenje o pravima akcionara da ne prihvate odluku o promjeni pravne forme i o pravu na traženje procjene i otkupa njihovih akcija od društva, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Odluka o promjeni pravne forme usvaja se na skupštini akcionara akcionarskog društva koje mijenja pravnu formu kvalifikovanom većinom u skladu sa članom 284. stav 2. ovog zakona.

(4) Ako u društvu koje mijenja pravnu formu ima više klasa akcija, odluku o promjeni pravne forme usvajaju akcionari kvalifikovanom većinom iz stava 3. ovog člana svake klase akcija čija se prava umanjuju promjenom pravne forme na glasanju grupe te klase akcija.

(5) Za promjenu pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću potrebno je ispuniti sljedeće zahtjeve, i to da:

a) akcionarsko društvo ispunjava uslove za pretvaranje iz otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti,

b) da Komisija za hartije od vrijednosti izda odobrenje u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

Pojam Član 433.

(1) Pod sticanjem i raspolaganjem imovinom velike vrijednosti privrednog društva, u smislu ovog zakona, smatra se prenos ili više povezanih prenosa čiji je predmet sticanje ili raspolaganje od privrednog društva imovine čija tržišna vrijednost u trenutku donošenja odluke predstavlja najmanje 30 % od **vrijednosti poslovne imovine** iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja.

(2) Sticanje ili raspolaganje u smislu ovog zakona označava sticanje ili raspolaganje bilo kojim načinom, uključujući naročito prodaju, zakup, razmjenu, zalog ili hipoteku, kao i zamjenu za ulog u drugom privrednom društvu.

(3) Imovina u smislu st. 1. i 2. ovog člana uključuje naročito pravo svojine i druga stvarna prava, posebno i prava industrijske svojine ili ugovorna prava, kao i pravo vlasničkog učešća u drugim društvima i novac.

(4) Sticanje i raspolaganje obuhvata sve pojedinačne ili povezane prenose iz stava 1. ovog člana, a koje privredno društvo izvrši u periodu od jedne kalendarske godine.

Prava akcionara na nesaglasnost i na otkup akcija od akcionarskog društva Član 435.

(1) Akcionar može tražiti od društva da otkupi njegove akcije ako glasa protiv odluke ili se uzdrži od glasanja za odluku:

a) o promjeni osnivačkog akta društva, kojom se umanjuju njegova prava propisana osnivačkim aktom ili zakonom,

b) o statusnoj promjeni,

v) o promjeni pravne forme,

g) o promjeni vremena trajanja društva,

d) o pretvaranju otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje tržište hartija od vrijednosti,

đ) kojom se odobrava sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrijednosti,

e) kojom se mijenjaju njegova druga prava, ako je osnivačkim aktom određeno da akcionar iz tog razloga ima pravo na nesaglasnost i pravo da zahtijeva otkup svojih akcija i

ž) o povlačenju jedne ili više klase akcija sa uređenog tržišta, u smislu zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti.

(2) Društvo nije dužno da otkupi akcije nesaglasnog akcionara, kada skupština odlučuje o pitanjima iz stava 1. ovog člana, zbog obaveze usklađivanja poslovanja, koja proističe iz međunarodnih ugovora, odnosno obaveza preuzetih u procesu stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji.

(3) Pravo na otkup akcija ima i akcionar koji nije prisustvovao sjednici skupštine akcionara na kojoj se odlučuje o pitanjima iz stava 1. ovog člana, ako u roku iz stava 8. tačka b) ovog člana podnese zahtjev za otkup njegovih akcija.

(4) Nesaglasni akcionar ne može osporavati odluku društva zbog koje je podnio zahtjev da društvo otkupi njegove akcije, **osim ako je ta odluka prevarna ili protivna zakonu ili predstavlja grubu povredu dužnosti pažnje i pravila poslovne procjene iz člana 32. ovog zakona.**

(5) Odluka o pitanjima iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži odredbu da stupa na snagu davanjem izjave u pisanoj formi predsjednika upravnog odbora, odnosno direktora, ako društvo nema upravni odbor, da je svim nesaglasnim akcionarima vrijednost njihovih akcija u cijelosti isplaćena u skladu sa st. 9. do 15. ovog člana, odnosno da nije bilo nesaglasnih akcionara.

(6) Sastavni dio materijala za skupštinu na kojoj se donosi odluka o pitanjima iz stava 1. ovog člana je:

a) obavještenje o pravima nesaglasnih akcionara na otkup njihovih akcija i formular zahtjeva za ostvarivanje tog prava, koji sadrži polja u koja se unosi ime, odnosno poslovno ime akcionara i njegovo prebivalište, odnosno sjedište, kao i broj i klasa akcija čiji se otkup zahtijeva i

b) podatak o tržišnoj vrijednosti akcija ili

v) podatak o procijenjenoj vrijednosti akcija, ako nisu ostvareni obimi prometa akcijama iz člana 436. stav 1. ovog zakona, pri čemu se ova vrijednost utvrđuje na dan donošenja odluke o sazivanju sjednice skupštine akcionara.

(7) Tržišna vrijednost akcija utvrđuje se u skladu sa članom 436. stav 1. ovog zakona, a procijenjena vrijednost akcija utvrđuje se u skladu sa članom 186. ovog zakona, **uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS).**

(8) Ako namjerava da ostvari pravo na otkup njegovih akcija, nesaglasni akcionar zahtjev iz stava 4. ovog člana može dostaviti društvu:

a) na sjednici skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka o pitanjima iz stava 1. ovog člana, i to predsjedniku skupštine ili licu koga predsjednik skupštine ovlasti ili

b) u roku od 15 dana od dana zaključenja sjednice skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka o pitanjima iz stava 1. ovog člana.

(9) Društvo ima obavezu da isplati nesaglasnom akcionaru tržišnu vrijednost akcija ili procijenjenu vrijednost akcija, ako nisu ostvareni obimi prometa akcijama za utvrđivanje tržišne vrijednosti akcija, u roku od 60 dana od isteka roka iz stava 8. tačka b) ovog člana.

(10) Prenos akcija isplaćenih u skladu sa stavom 9. ovog člana sprovodi se u skladu sa propisima Centralnog registra.

(11) Nesaglasni akcionar može tužbom nadležnom sudu protiv društva tražiti isplatu:

a) razlike do pune vrijednosti njegovih akcija, utvrđene u skladu sa stavom 9. ovog člana, ako smatra da mu je na ime otkupne cijene za njegove akcije društvo isplatilo iznos

niži od te vrijednosti, usljed toga što je bilo koja od tih vrijednosti iz stava 6. t. b) i v) ovog člana pogrešno utvrđena, ili ako je društvo izvršilo samo djelimičnu isplatu i

b) pune vrijednosti njegovih akcija utvrđene u skladu sa stavom 9. ovog člana, ako mu društvo nije izvršilo isplatu po tom osnovu, a podnio je zahtjev u skladu sa stavom 8. ovog člana.

(12) Tužba iz stava 11. ovog člana podnosi se najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršene isplate, u skladu sa stavom 9. ovog člana, odnosno od isteka roka za isplatu, ako isplata nije izvršena.

(13) Ako je podneseno više od jedne tužbe iz stava 11. ovog člana, postupci se spajaju.

(14) Ako sud pravnosnažnom presudom donesenom u postupku po tužbi iz stava 11. ovog člana obaveže društvo da nesaglasnom akcionaru isplati razliku do pune vrijednosti akcija, odnosno punu vrijednost akcija, društvo ima obavezu da svim drugim nesaglasnim akcionarima iste klase akcija prizna i isplati istu vrijednost akcija, nezavisno od činjenice da li su ti akcionari podnijeli tužbu iz stava 11. ovog člana.

(15) Ako društvo ne postupi u skladu sa stavom 14. ovog člana u roku za izvršenje presude, svaki nesaglasni akcionar može tužbom nadležnom sudu tražiti isplatu razlike do pune vrijednosti akcija, odnosno vrijednost akcija koja je utvrđena tom presudom.

Utvrđivanje vrijednosti akcija Član 436.

(1) Tržišna vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva, u smislu ovog zakona, utvrđuje se kao ponderisana prosječna cijena ostvarena na berzi ili drugom uređenom tržištu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, u periodu od šest mjeseci koji prethodi danu donošenja odluke kojom se utvrđuje tržišna vrijednost akcija, ako su u tom periodu ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da je obim prometa akcijama te klase na tržištu hartija od vrijednosti predstavljao najmanje 3% ukupnog broja izdatih akcija te klase,

b) da se trgovalo u više od jedne trećine dana u kojima je trgovanje bilo moguće na mjesečnom nivou,

v) da je najmanje u tri mjeseca ostvareni obim prometa iznosio najmanje 1% ukupnog broja izdatih akcija te klase na mjesečnom nivou, izuzimajući ponude za preuzimanje i blok poslove.

(2) Vrijednost akcija otvorenog akcionarskog društva utvrđuje putem procjene, u skladu sa članom 186. Zakona, **uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS).**

(3) Tržišna vrijednost akcija utvrđena u skladu sa stavom 1. ovog člana, odnosno procjena vrijednosti iz stava 2. ovog člana važe tri mjeseca od dana njihovog utvrđivanja, odnosno od dana na koji je procjena izvršena, i u oba slučaja moraju biti važeće na dan donošenja odgovarajuće odluke skupštine akcionara ako se tržišna vrijednost utvrđuje za potrebe te odluke.

(4) Vrijednost akcija zatvorenog akcionarskog društva utvrđuje se u skladu sa članom 186. stav 5. Zakona, **uz primjenu Međunarodnih standarda vrednovanja (IVS).**

Novčana naknada Član 438a.

(1) Otkupilac određuje visinu naknade koju treba isplatiti manjinskim akcionarima za prenos akcija, primjenom odredaba ovog zakona o isplati nesaglasnih akcionara. Prilikom utvrđivanja visine naknade, otkupilac je dužan da uzme u obzir imovinske i finansijske

prilike društva u vrijeme donošenja odluke na skupštini akcionara, a organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je otkupiocu dati na uvid svu raspoloživu dokumentaciju i pružiti sva obavještenja koja su mu potrebna u vezi sa utvrđivanjem visine naknade.

(2) Ako kao posljedica donošenja odluke o prenosu akcija, pojedinim akcionarima prestaju posebne pogodnosti na koje su imali pravo, ta činjenica se uzima u obzir prilikom utvrđivanja visine naknade.

(3) Na visinu naknade obračunava se zatezna kamata koja teče od **dana kada se društvu dostavi rješenje nadležnog suda o upisu odluke o prenosu akcija na otkupioca** do isplate manjinskim akcionarima. Time se ne isključuje odgovornost otkupioca za eventualnu štetu.

(4) **Prije sazivanja skupštine akcionara od upravnog odbora, otkupilac je dužan da na namjenski račun kod banke izdvoji novčana sredstva potrebna za isplatu naknade manjinskim akcionarima ili da preda bankarsku garanciju kojom banka solidarno garantuje da će otkupilac manjinskim akcionarima isplatiti naknadu uvećanu za pripadajuće kamate bez odgađanja, po upisu odluke skupštine akcionara o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata.**

Registracija odluke o prenosu akcija i pravne posljedice registracije
Član 438v.

(1) **Organ nadležan za vođenje poslova društva dužan je da podnese prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata u sljedećim rokovima:**

a) u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona,

b) u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti sudske odluke donesene po osnovu tužbe za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana prilaže se zapisnik sa skupštine akcionara, koji je sačinio notar, odluka o prenosu akcija i dokumentacija iz člana 438b. stav 4. t. a), v) i g), u originalu ili u foto-kopiji ovjerenoj od nadležnog organa.

(3) Nadležni sud po službenoj dužnosti utvrđuje da li je odluka skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona pobijana u roku u kojem se to moglo učiniti.

(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana, nadležni sud odbija prijavu za upis odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, ako je podnesena tužba za pobijanje odluke skupštine akcionara iz člana 438. stav 1. ovog zakona.

(5) Po upisu odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, organ nadležan za vođenje poslova društva obavezan je da, bez odgađanja, dostavi Centralnom registru rješenje registarskog suda o upisu odluke o prenosu akcija na otkupioca.

(6) Otkupilac na račun za posebnu namjenu Centralnog registra uplaćuje novčana sredstva radi isplate naknade manjinskim akcionarima, čime izvršava svoju obavezu isplate naknade manjinskim akcionarima.

(7) Na visinu naknade obračunava se zatezna kamata koja teče od upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u registar poslovnih subjekata do isplate manjinskim akcionarima.

(8) Otkupilac stiče akcije prenosom akcija manjinskih akcionara na svoj vlasnički račun u Centralnom registru nakon isplate naknade manjinskim akcionarima.

(9) Manjinski akcionar zadržava pravni interes ako je prije održavanja skupštine akcionara na kojoj je odlučeno o prenosu akcija na otkupioca podnio tužbu radi ostvarivanja pravnog interesa koji proizilazi iz vlasništva na akcijama društva.

(10) Način i rok isplate naknade vrši se u skladu sa opštim aktima Centralnog registra.

Sudsko preispitivanje naknade
Član 438d.

(1) Ako ponuđena naknada nije primjerena, svaki manjinski akcionar može, u roku od 30 dana od dana upisa odluke o prenosu akcija otkupiocu u registar poslovnih subjekata, predložiti da sud u vanparničnom postupku odredi primjerenu naknadu.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana manjinski akcionar ima i ako otkupilac nije pravilno isplatio naknadu (nije obračunao kamatu, nije uplatio puni iznos i drugo), kao i u slučaju ako naknadu nije ponudio u skladu sa članom 439. stav 1. ovog zakona.

(3) Ako je podneseno više od jednog zahtjeva iz stava 1. ovog člana, nadležni sud spaja ove postupke u jedan postupak.

(4) Ako je podnesen zahtjev u skladu sa stavom 1. ovog člana, nadležni sud o tome odmah obavještava Centralni registar radi evidentiranja.

(5) Isplata naknade manjinskim akcionarima nastavlja se u visini koja je utvrđena u odluci društva, do donošenja pravosnažne sudske odluke, kojom se utvrđuje visina primjerene naknade.

(6) Nadležni sud dostavlja Centralnom registru pravosnažnu odluku kojom se utvrđuje visina primjerene naknade.

(7) Ako je naknada utvrđena odlukom iz stava 6. ovog člana viša od naknade koju je utvrdilo društvo, otkupilac ima obavezu da svim manjinskim akcionarima isplati istu vrijednost akcija, nezavisno od činjenice da li su ti akcionari podnijeli zahtjev iz stava 1. ovog člana.

(8) Ako je naknada utvrđena odlukom iz stava 6. ovog člana viša od iznosa koju je utvrdio otkupilac u skladu sa članom 438a. ovog zakona, otkupilac je obavezan da razliku u vrijednosti, sa pripadajućom zateznom kamatom, uplati na račun za posebnu namjenu Centralnog registra u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke suda.

(9) Na utvrđenu razliku u vrijednosti naknade iz stava 8. ovog člana, manjinskom akcionaru obračunava se zatezna kamata koja teče od dana upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u registar poslovnih subjekata do dana uplate razlike na račun za posebnu namjenu Centralnog registra.

Zastarijevanje prava na isplatu novčane naknade
Član 440.

(1) Pravo akcionara za isplatu novčane naknade i eventualne razlike u cijeni za otkupljene akcije u skladu sa članom 438. stav 1. i članom 439. stav 1. ovog zakona, zastarijeva u roku od deset godina od dana upisa odluke o prenosu akcija u registar poslovnih subjekata, odnosno od pravosnažnosti odluke suda iz člana 438d. stav 6. ovog zakona.

(2) Nakon isteka roka iz stava 1. ovog člana, sredstva koja su bila deponovana na ime novčane naknade, prenose se u budžet Republike Srpske.

Prekršaji privrednog društva i odgovornog lica
Član 441.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo, ako:

a) ne prijavi upis ili brisanje poslovne jedinice u registar poslovnih subjekata (član 3. ovog zakona),

b) suprotno ovom zakonu zloupotrijebi pravno lice (član 15. stav 1),

v) zloupotrijebi poslovno ime suprotno ovom zakonu (čl. 17, 20. i 21) i ako pisma i poslovna dokumenta upućena trećim licima ne sadrže podatke predviđene zakonom (član 22),

g) u svom poslovanju koristi skraćeno ili modifikovano poslovno ime, suprotno ovom zakonu (član 19),

d) zastupnik privrednog društva zaključi pravni posao izvan djelatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu (član 25. stav 4),

đ) suprotno ovom zakonu povrijedi dužnost nekonkurencije privrednom društvu (član 36),

e) suprotno ovom zakonu ne uplati u propisanom roku najmanje polovinu novčanog dijela osnovnog kapitala (član 107. stav 1. i član 187. stav 3),

ž) suprotno ovom zakonu pruža finansijsku podršku za sticanje akcija iz člana 185. ovog zakona,

z) izda akcije suprotno odredbama čl. 199. i 200. ovog zakona,

i) povrijedi prava akcionara iz čl. 203. i 204. ovog zakona,

j) rasporedi dividende i izvrši druge usplate akcionarima protivno odredbama čl. 210–214. ovog zakona,

k) stekne ili upiše sopstvene akcije suprotno odredbama čl. 215. i 216. ovog zakona,

l) povrijedi pravilo o ograničenju isplate i zabranjenim isplatama iz čl. 225. i 226. ovog zakona,

lj) društvo ne obavijesti nadležne organe propisane ovim zakonom o povećanju, odnosno o smanjenju osnovnog kapitala (čl. 251, 260. i 261),

m) smanji osnovni kapital suprotno član 228. stav 5, čl. 253. do 265. ovog zakona,

n) suprotno član 228. stav 5. i član 230. st. 7, 8. i 9. ovog zakona ne održava vrijednost osnovnog kapitala,

nj) u zakonske rezerve ne unese iznose iz člana 231. ovog zakona, ili sredstva zakonskih rezervi upotrijebi protivno članu 231. ovog zakona,

o) za vrijeme likvidacije preduzima nove poslove ili plaća dividende ortacima, članovima ili akcionarima (član 343),

p) ne sastavi izvještaj o sprovedenoj likvidaciji, završni likvidacioni bilans i prijedlog o podjeli likvidacionog ostatka u slučaju propisanom ovim zakonom (član 348),

r) ne sačini konsolidovani godišnji izvještaj i izvještaj članovima i akcionarima zavisnog društva (član 363),

s) suprotno ovom zakonu povrijedi zabranu stvaranja prividnog kapitala (član 384),

t) stiče i raspoláže imovinom velike vrijednosti na način suprotan ovom zakonu (član 434) i

ć) povrijedi prava akcionara na neslaganje i na otkup akcija suprotno ovom zakonu (čl. 435. i 437).

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM

(3) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 10.000 KM, kazniće se za prekršaj privredno društvo, ako:

a) obavlja djelatnost suprotno ovom zakonu (čl. 5. i 6),

b) zastupnik privrednog društva ne poštuje ograničenja ovlašćenja na zastupanje propisana ovim zakonom (član 25. stav 1),

v) zaključi ugovor ili drugi pravni posao u slučaju postojanja sukoba interesa (član 34),

g) ne čuva poslovnu tajnu (član 38),

- d) povrijedi pravo na informisanje iz člana 43. Zakona,
 - đ) povrijedi zabranu izbora suprotno ovom zakonu (član 45),
 - e) izmijeni i dopuni osnivački akt suprotno ovom zakonu (član 50. stav 3, čl. 88, 168, 329. i 330),
 - ž) ne izabere lice ovlašćeno na zastupanje (čl. 68, 86, 154. i 314),
 - z) ne vodi knjigu udjela ili je ne vodi uredno (član 114),
 - i) ne vodi poslovne knjige u skladu sa ovim zakonom (čl. 153. i 305),
 - j) ne drži i ne čuva akta i dokumenta na način propisan čl. 169. i 353. ovog zakona,
 - k) ne vrati upisnicima uplaćene iznose u slučaju neuspjelog osnivanja društva (član 195),
 - l) ne sazove osnivačku skupštinu na način propisan ovim zakonom (član 193); ako ne vodi knjigu udjela i knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 114, član 131. st. 3. i 4, član 146, član 281. stav 2),
 - lj) ne sazove sjednicu skupštine na način propisan ovim zakonom (čl. 133, 134, 267, 278. i 271),
 - m) ne drži i ne čuva akta i dokumenta na način propisan ovim zakonom (čl. 169, 333. i 335),
 - n) ne stavi na raspolaganje svakom akcionaru, kao i ranijem akcionaru za period u kojem je bio akcionar, akta i dokumenta iz člana 333. stav 1. t. a) do g) i i) ovog zakona, kao i finansijske izvještaje društva (član 334. stav 1),**
 - nj) ne prijavi za upis u registar poslovnih subjekata podatke koje se po odredbama ovog zakona upisuju u taj registar i to ne učini u zakonom propisanom roku (čl. 8, 30, 246, 240, 331,340, 346, 367, 389, 390, 409, 419, 423 i 428).**
- (4) Za radnje iz stava 3. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 200 KM do 1.500 KM.
- (5) Novčanom kaznom od 200 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona ako postupe suprotno čl. 32. i 33. ovog zakona.**

Prava i zastarjelost u početim postupcima

Član 443a.

(1) Na prava i potraživanja koja su nastala i nisu zastarjela do stupanja na snagu ovog zakona primjenjuju se rokovi zastarjelosti propisani ovim zakonom.

(2) Ako su do stupanja na snagu ovog zakona obustavljane isplate naknade manjinskim akcionarima zbog podnesenih zahtjeva za sudsko preispitivanje naknade iz člana 438d. ovog zakona, isplate tih naknada nastavljaju se u skladu sa ovim zakonom.